

KARMA JA SAIRAUDET

RUUSU-RISTI

PEKKA ERVAST

KARMA JA SAIRAUDET

RUUSURISTIN KIRJALLISUUSSEURA R.Y.

II painos
(Näköispainos v. 1946 ilmestyneestä laitoksesta)

Digitalisoitu näköispainos 2006

Arvi A. Karisto Osakeyhtiön laakapaino
Hämeenlinna 1979

A L K U L A U S E .

Tämä Pekka Ervastian uusi teos, niinkuin muutkin hänen kuolemansa jälkeen julkaistut uudet kirjat, on laadittu hänen pikakirjoitetuista esitelmistään. Vain välttämättömät kielelliset korjaukset on tehty ja joitakin toistoja jätetty pois.

Toimittajat ovat tietoiset siitä, että P. E. ei itse olisi päästänyt kirjojaan painosta näin puutteellisessa ja vähän silotellussa asussa, mutta monesta syystä — mm. teosofiessakin maailmassa tunnetaan tapaus, että toimittajat vähine tietoineen ovat „korjailleet” liikaa suuren opettajansa sanoja — on pidetty parhaana ratkaisuna nyt käytettyä muotoa.

Toivomme ja uskomme kuitenkin, ettei P. E:n teosten nykyinenkään asu pelota aito totuudenetsijää, joka etsii asiaa — ja ymmärtää antaa anteeksi puutteellisenkin muodon.

Helsingissä lokakuussa 1946.

To i m i t t a j a t .

I

SATTUMA VAI SALLIMUS?

Sattumako vai sallimus hallitsee maailmaa? Tätä kysymystä me ihmiset emme ehkä joka päivä tee itsellemme, mutta sen kysymyksen kyllä mielessämme teemme silloin, kun jokin erikoinen tapaus sattuu elämässämme. Kun yhtäkkiä saamme perinnön taikka voitamme suuren rahasumman, meistä tuntuu, että se oli onnellinen sattuma. Me myönnämme, että hallitkoon sattuma maailmaa, koska tämä sattuma, joka meitä kohtasi, oli näin onnellinen. Mutta jos taas jokin onnettomuustapaus, jokin aivan erikoisen suuri suru kohtaa meitä, niin emme yhtä mielellämme tyydy selitykseen, että se oli sattuma. Silloin kysymme mieluummin, kuinka tällainen on sallittu, mitä järkeä tässä on, kuka on tämän surun lähettänyt, mistä se on johtunut. Silloin enemmän pohdimme kysymystä, mikä voima oikeastaan hallitsee maailmaa? Ja silloinhan meille on valmiita vastauksia tarjolla.

Ensinnäkin on materialistinen maailmanselitys, joka ei enää tosin ole niin muodissa, mutta joka muutamia vuosikymmeniä sitten oli ehkä kaikista tieteellisistä ja pätevin katsantokanta. Materialismi vastaa tähän kysymykseen, että raudankovat lait vallitsevat maailmassa, tässä näkyvässä luonnossa, tässä aineellisessa ja elottomassa elämässä. Mutta ihmisen elämä on erotettuna tuosta elottomasta luonnosta ja tuosta luonnonlakien hallitsemasta maailmasta. Ihmisen elämä, samoin kuin eläinten elämä jonkin verran, on erillään noiden lakien hallitsemasta elottomasta luonnosta. Sentähden ei ihmiselämässä vallitse inhimilliseltä kannalta katsoen muu kuin sattuma. Sattuma johtaa ihmisen elämää siinä merkityksessä, kuin me nyt ajattelemme kaikkia tapahtumia elämässä. Tietysti ihmisen ruumista hallitsevat luonnon lait, ruumis ei kestä mitä tahansa. Ihmisen ruumis tulee sairaaksi määrättyistä syistä, ja jos ihminen loukkaa luonnon lakeja, niin hän kutsuu onnettomuuden ylleen, ainakin sairautta ja heikkoutta. Mutta mitä tulee elämän tapahtumiin, niin niissä ei tietystikään vallitse muu kuin sattuma, onnenkauppa. Jos ihminen esim. menee naimisiin, niin se tapahtuu luonnonlakien takia, sentähden, että hänen sieluelämänsä sitä häneltä vaatii; mutta minkälaisen aviopuolison hän saa, tuleeko hänen rouvastaan tai miehestään hyvä tai huono kump-

pani, sehän on sattuma. Tällä tavalla ratkaisevat materialistit tämän kysymyksen, ja he tulevat myöskin toimeen elämässä, kun he eivät sitten sen enemmän vaivaa päättään näillä kysymyksillä. He koettavat tyytyä olemassaoloon sellaisena kuin se on ja puristaa siitä niin paljon mehua kuin mahdollista.

Mutta sitten on, niinkuin tiedämme, toinen maailmanselitys, joka on meitä lähempänä, joka on meihin lapsesta saakka istutettu, ja se maailmankäsitys on kirkollinen kristinuskko. Sen mukaan eivät sattumat hallitse ihmiselämää, vaikka, voihan sattumaakin joskus olla, mutta sen mukaan on olemassa jokin tarkoitus olemassaolon takana. Tämä elämä on itsessään tarkoituksenmukainen sentähden, että kaiken takana on Herra Jumala majesteetissaan, hän, joka on kaiken luonut, joka on jokaisen ihmisen luonut, joka on valmistanut ihmisille iankaikkisen autuuden, jolleivät ihmiset sitten tyhmissä itsepintaisuudessaan siitä kieltäydy. Tämä Herra Jumala, joka on maailman luonut, katselee kaikkia luotuja olentoja, katselee kaikkia ihmisiä, ja ikäänkuin sormellaan viittaa, millä tavalla kunkin ihmisen on eletävä maailmassa. Tältä kannalta katsoen vallitsee siis sallimus elämässä.. Sentähden kristityt sanovat aina, että se ja se on sallittua. Mutta yleensä hän ei tapahdu paljon muuta kuin surullisia

asioita ja ikäviä seikkoja täällä maan päällä. Ihmisten täytyy siis aina rauhoittaa mieltään sanomalla, että se on niin sallittu: Jumala on tahtonut, että tuon ihmisen lehmän on kuoltava tai Jumala on tahtonut, että tuon ihmisen parhaan ystävän on kuoltava. Jumalan tiet ovat tutkimattomat. Eivät ihmiset voi tietää, mitä Jumala aina tarkoittaa teoillaan. Siksi ihmiset eivät saakaan Jumalan tekoja arvostella, vaan heidän on vain tyydyttävä; siihen, että Jumala on niin tahtonut ja niin määrännyt. Siinä uskossa ja luottamuksessa ihmiset ovat eläneet ja kuolleet. Monet, monet polvet ovat juuri siitä uskosta löytäneet lohdutuksensa. He ovat ajatelleet ja uskoneet, että maailmaa johtaa jokin viisas olento, jokin viisas persoonallisuus, viisas Isä, joka tarkoittaa kaikkien parasta, mutta kurittaa lapsiaan, antaa heidän kärsiä, antaa heille sattua onnettomuuksia ja kolauksia. Hän tarkoittaa kuitenkin sillä vain hyvää, on niinkuin Isä, joka kasvattaa lapsiaan. Tältä kannalta katsoen heidän elämänsä heidän tajunnassaan muuttui ei ainostaan siedettäväksi vaan myöskin hyväksi ja rauhalliseksi. He olivat yhtä nöyriä onnettomuudessaan kuin onnessaan. Jos sattui jokin onnellinen tapahtuma, niin vanhan ajan ihmiset, nuo viisaimmat ja kokeneemmat uskovaiset eivät liiaksi innostuneet iloitsemaan, eivät ruvenneet hyppiämään ja tanssimaan sentähden, että nyt tapahtui

jotakin onnellista. He olivat sisässään arkoja ja epävarmoja, sillä jos nyt tänään sattui jokin onnellinen seikka, niin eihän sitä tiennyt, mitä huomenna saattoi tapahtua. He olivat aina varuillaan hengessään, että jotakin voi sattua. Ainahan muuten tapahtui pahaa. Ainahan, niinkuin ranskalaiset sanovat, tapahtuu se, jota ei odota tapahtuvaksi. Ja mikä on odottamatonta? Tietysti suru, onnettomuus ja paha. Sentähden ihmiset koettavat olla valmiit ottamaan vastaan kaikkia mahdollisia elämän vaikeuksia. Jos ajattelemme keskiajan elämää Euroopassa, niin emme voi ollenkaan ajatella, että ihmiset olisivat jaksaneet elää ja olla onnellisia, jos ei heillä olisi ollut sellainen maailmankatsomus, että täytyy aina olla varuillaan, sillä voi tapahtua mitä tahansa pahaa. Rauhalliset ihmiset, jotka viljelivät maata, jotka kulkivat tuossa auran jäljessä, saivat aina pelätä, että taas tulee kohta sotajoukko rynnäten heidän peltojensa yli ja tallaa kaikki kasvavat oraat. Eivät he voineet ajatella, että he saisivat olla rauhassa. Jos ei valtakuntien kesken ollut sotia, niin oli kuitenkin kaikenlaisia sisäisiä vaaroja. Oli linnanherroja, jotka lähtivät linnoistaan ryöstämään kansaa. Me, jotka nyt elämme täällä näin turvallisissa oloissa, emme saa unohtaa, miten todella vaikeata oli ennen. Mutta ihmiset olivat silloin niin tottuneet silloisiin olosuhteisiin, että he kui-

tenkin saattoivat myös iloita. Ihmisellä on se merkittävä ominaisuus, että hän saattaa mukautua olosuhteiden mukaan. Emme jaksaisi olla olemassa, jollei sielunelämämme osaisi asettua sille kannalle, kuin aika vaatii.

Jos silloin keskiajalla ihminen olisi joskus tullut kysyneeksi itseltään, mitä tämä elämä on, mitä olemassaolo on, mistä tämä kurjuus johtuu, niin hän ei olisi osannut pitkälle ajatella, jollei hän olisi syntynyt totuudenetsijäksi. Hyvin pian hän olisi huudahtanut, että uskon on turvaututtava, sillä muutenhan tulee hulluksi. Hänen täytyi alistua ja uskoa, että kaikki on hyvin, niinkuin se on. Meidän aikanamme on toisin, sillä nyt ei tarvitse olla niin toivottomia. Meidän ei tarvitse ajatella, ettei ihminen koskaan voi päästä selvyYTEEN, ettei hän voi päästä ymmärtämään elämää, ettei hän voi saavuttaa mitään selvyyttä, jumalallisesta elämästä, ettei hän voi oppia tuntemaan Jumalaa ja tietämään totuutta. Meidän aikanamme ihmisjärki on yleensä niin kehittynyt, että me voimme ruveta ajattelemaan elämän kysymyksiä pelkäämättä heti tulevamme hulluiksi. Me voimme kyllä aivan rauhallisesti ja turvallisesti lähteä etsimään jumalallista totuutta. Nykyään meillä on jo tilaisuus saada paljon apua viisailta ihmisiltä, niin että meille oikeastaan jää vain pohdittavaksi, kuka noista viisaista on lähimpänä totuutta.

Elämänkysymyksiin ei puutu vastauksia. Me olemme päässeet sivistyksessämme siihen kohtaan, että saamme tutustua maailman kaikkiin suuriin ajattelijoihin. Me voimme vähällä rahalla ostaa kirjoja, jotka selittävät meille monenlaisia asioita. Meillä on tilaisuus tutustua ei ainostaan kristinuskoon, jota me saamme oppia pienestä pitäen, vaan myöskin muihin maailman uskontoihin. Me voimme saada laajan kuvan ihmiskunnan kehityksestä. Voimme nähdä, mitä ihmiskunnassa on ajateltu, mitä ihmeellisiä olentoja on esiintynyt, jotka voivat vastata ihmiskunnan kaikista vaikeimpiin kysymyksiin. Meillä on nyt tilaisuus tällä tavalla tutkia, ja sentähden ei ole toivotonta lähteä totuutta etsimään. Päinvastoin me voimme sanoa, että se ihminen ei käytä elämää eikä tilaisuutta hyväkseen, joka ei etsi totuutta, joka ei ole totuudenetsijä.

Mieleeni tuli näitä asioita ajatellessani: Autuaat ovat ne ihmiset, jotka etsivät jumalallista totuutta, ennenkuin suru meidän päivinäimme pakottaa heidät vähän ajattelemaan. On ihanaa sanoa, että on ihmisiä, jotka jo nuorina ovat täynnä intoa ja vakavuutta, jotka silloin jo, kun elämä voi heitä muuten vietellä ja viehättää, tahtovat totuutta, tahtovat ennen kaikkea tietää, mitä tämä elämä on. He eivät tahdo umpimähkään syöksyä tähän elämään, eivät tahdo sokeasti kulkea toisten jäl-

jissä ja suorittaa samoja velvollisuuksia, mitä on aina ennenkin suoritettu, vaan he tahtovat tietää miksi; he tahtovat ymmärtää elämää. Ihanaa on nähdä sellaisia nuoria ihmisiä, ja niitä on meidän päivinä, ja tulee olemaan yhä enemmän. Ihanaa on myös nähdä niitä vanhempia ihmisiä, jotka vielä silloin, kun he ovat keskellä elämää ja ovat saaneet tutustua elämän iloihin ja suruihin, kuitenkin etsivät totuutta. Kaikkia näitä ihmisiä on ihana nähdä, sillä he ovat täyttäneet tehtävänsä ihmisinä. Ei meidän tehtävämme ole, kun tulemme tänne maan päälle, ainoastaan syödä ja juoda, nukkua ja naida. Sillä tavallahan tekevät myös kissat ja koirat ja kaikki muut eläimet. Tosin ne eivät osaa työtä tehdä aivan samalla tavalla kuin ihmiset, vaikka kyllä muurahaisetkin osaavat tehdä työtä, niin ettei meidän ihmisten tarvitse niin ylvästellä työnkään suhteen. Me saamme ottaa esimerkkiä monessa suhteessa juuri sano-kaamme muurahaisilta ja mehiläisiltä. Me näemme, että muurahaisten yhteiskunta on monessa suhteessa paremmin järjestetty kuin meidän. Siltä kannalta katsoen me olemme eläinrotua, joka ei ole niin sivistynyt kuin muurahaiset ja mehiläiset. Me kamppailemme sellaisissa valtiollisissa kysymyksissä, jotka muurahaiset ovat jo ratkaisseet. Meillä ei siis ole syytä olla niin ylpeitä itsestämme edes työn suhteen. Työtä tehdään kyllä myös

eläinmaailmassa. Tosinhan me kotieläimet pakotamme työhön, mutta eivät ne sitä pakostakaan tekisi, jos ei niillä olisi viisasta tietoa siitä, että niin on tehtävä. Hevonen voi esimerkiksi oikein nuhtelevasti katsella hoitajaansa ja isäntäänsä. Eläin voi tuumata itsekseen: Sinä olet Jumalan asemassa minulle, mutta oletko sinä jumala? Eläin ei tietystikään käytä näitä sanoja, mutta tunnelma on sellainen. Eläimet, nämä ihmeellisen sielukkaat olennot, ovat yhtä ahkeria kuin me, mutta paljon nöyrempiä ja alistuvaisempia. Ne tekevät mielellään raskaita töitä. Me saamme ottaa heistä esimerkkiä siinäkin suhteessa. Kyllä me saamme tunnustaa, että täällä maailmassa tehdään työtä muuallakin, eikä vain ihmisten kesken. Meidän täytyy siis sanoa, että se, mikä ehkä erottaa meidät eläimistä, mikä nostaa meidät eläinten yläpuolelle, on meissä oleva järki, joka etsii totuutta. Meillä ei ole selvää todistusta siitä, että muurahaiset, mehiläiset, koirat jne., jotka ovat meitä moraalisesti korkeammalla, etsisivät totuutta. Ihmiset voivat etsiä Jumalaa, voivat nostaa silmänsä ylöspäin ja kysyä: mikä on tämä olemassaolo, mikä on tämä elämä, onko minulla mitään merkitystä tässä elämässä? Ihminen hämmästy, kun hän alkaa etsiä totuutta, omaa pienuuttaan ja mättömyyttään. Hän katselee taivasta talviyössä, hän katselee kimaltelevia tähtiä. Tuolla taivaalla

on lukemattomia tähtiä, ja hän ajattelee itseksensä: „Tämä on avaruus, tämä on äärettömyys, tämä on iankaikkisuus. Maapallo, jonka päällä minä nyt vähän kävelen ja tepastelen, on äärettömän paljon vanhempi kuin minä. Se elää, kun minä kuolen. Mikä minä oikeastaan olen? Mitätön kappale suuressa äärettömyydessä.” Ihminen tuntee pienuutensa. Hän nöyrtyy hengessään ja ajattelee: „Ei ole mikään minkään arvoista muu kuin se, että minä voin katsella noita tähtiä, katsella ulos avaruuteen ja kysyä, mikä on salaisuus tämän kaiken takana? Mikä on se jumalallinen mahti, joka on saanut tämän kaiken aikaan? Mikä minä olen, minä pieni piste tässä äärettömyydessä? Mikä minä ihmisenä olen?” — Se on ihmisen, kuinka sanoisin, ainoa anteeksipyyntö ja anteeksi-anto, että hän on olemassa. Mitä varten me muuten olisimme olemassa? Kyllä ihminen sellaisena hetkenä, kun hän seisoo olemassaolon mahtavuuden edessä, tuntee, kuinka pieni hän on ja kuinka hänen ainoa olemassaolon oikeutuksensa on siinä, että hän voi kysyä, mitä tämä kaikki on. Kaikki muu luonnossa on niinkuin rattaat kellossa; ne kulkevat kysymättä tehtäväänsä; mutta ihminen voi kysyä. Ja hän kysyy silloin: „Onko sattumaa, että minä olen, vai onko sallittu, että minä olen? Sallittu se nähtävästi ainakin on,

koska olen. Sattumastako minä sitten vain olen? Mikä minä sitten olen?” — Näin ihminen kysyy. Tiedämme, että nykyaikana me ihmiset voimme saada vastauksia tähän kysymykseen, taikka ts. me saamme yhden pätevän vastauksen, kun oikein kysymme, oikein pohdimme. Tämä kysymys on asetettu, mikäli tässä nyt muistan, kahdessa evankeliumin kertomuksessa, taikka ainakin muistuu mieleeni kaksi sellaista evankeliumin kohtaa, joissa tämä kysymys on asetettu, mutta jää tavallaan vastausta vaille. Tarkemmin pohdittuamme saamme kuitenkin vastauksenkin. Toinen kohta, jota ajattelen, on Jeesuksen vastaus Siloamin tornin kaatumisesta. Hän sanoo, että kun Siloamin torni kaatui, niin paljon ihmisiä jäi sen alle ja kuoli, mutta luuletteko, että nuo ihmiset, jotka saivat surmansa, olivat enemmän syntiä tehneet, enemmän sellaisen sattuman arvoisia kuin muut ihmiset, luuletteko, että muut ihmiset, jotka jäivät eloon, siis olivat parempia? Kun ajattelemmme tätä evankeliumin kertomusta, tuntuu siltä, että Jeesus tahtoo neuvoa, miten meidän ei pidä ajatella mitään erikoista itsestämme, emme saa asettaa itseämme toisia korkeammalle, emme saa pitää toisia itseämme huonompina. Emme saa ajatella, Jeesus tahtoo sanoa, kun jollekin ihmiselle tapahtuu jotakin vaikeata, että hän on huono ihminen, varmasti huonompi kuin minä. Vaikka

ihminen ei näin karkeasti ajattelisikaan, hän voi kuitenkin puoleksi alitajunnassaan tuntea jotakin sen tapaista. Jeesus tahtoo sanoa: „Sillä tavalla teidän ei tule ajatella hetkeäkään, sillä ette voi milloinkaan tietää, milloin Siloamin torni kaatuu juuri teidän päällenne. Ette voi tietää, milloin onnettomuus, tapaturma teitä kohtaa. Älkää tehkö mitään vertailuja. Älkää ollenkaan ajatelko, että se ihminen, jolle tapahtui onnettomuus, olisi itse syyppää siihen. Teidän on tunnettava rakkautta kaikkia kohtaan.” — Niin neuvoi Jeesus opetuslapsiaan. Niin Jeesus sanoi niille, jotka tahtoivat häntä seurata. Teillä ei ole oikeutta tuntea muuta kuin rakkautta ja auttamisen halua. Sellainen oli kertomus Siloamin tornin kaatumisesta. — Tiedämme, että materialistit hyvin mielellään juuri tarttuvat tällaisiin tapauksiin: „Tuossa nyt näette. Jeesus on sattuman uskoja. Kaikenlaista voi satua kelle tahansa. Jos siinä olisi vallinnut oikeuden laki, niin ainoastaan ne, jotka olivat jollakin tavalla syyllisiä, olisivat kuolleet”

Sitten on toinen evankeliumin kertomus, joka muistuu mieleeni. Se on Johanneksen evankeliumin 9:nnessä luvussa. Siinä kerrotaan sokeasta miehestä, joka oli ollut syntymästään saakka sokea, ja tämä mies pyysi Jeesukselta apua. Opetuslapset kysyivät silloin Jeesukselta: „Mistä johduu, että tuo mies on näin kärsinyt koko elämän-

sä, että hän syntyi sokeana? Ovatko hänen vanhempansa tehneet syntiä, vai onko hän itse tehnyt syntiä, että hän tällä tavalla sokeana syntyi?”

— Näin kysyivät opetuslapset opettajalta, joka tiesi. Silloin Jeesus vastasi: „Eivät hänen vanhempansa ole syntiä tehneet, eikä hän itse ole syntiä tehnyt, vaan sitä varten hän syntyi sokeana, että Jumalan teot tulisivat hänessä näkyviin.”

— Sitten Jeesus paransi sokean miehen ja sanoi vielä: „Minä olen tullut tekemään juuri Jumalan tekoja, hyviä tekoja, niin kauan kuin vielä täällä olen, sillä tulee yö pian, ja silloin ei voi enää mitään tehdä. Nyt minä olen vielä tässä ja teen hyviä, tekoja.” — Jeesus otti sitten jotakin ainetta, valmisti voiteen ja paransi sillä sokean miehen. (Samassa Johanneksen evankeliumissa kerrotaan vielä tuon sokean miehen myöhemmästä kohtalosta, kuinka hän joutui raadin eteen ja jos mihin, ja hän sitten myöntää, että parantuminen oli perkeleen tekoa.) Kristillinen kirkko tarttuu tähän mielellään: „Katsokaa nyt! Noin Jeesus vastaa. Eivät ole hänen vanhempansa syntiä tehneet, eikä hän itse.” — Sen tarkemmin eivät kristilliset opettajat ole tahtoneet selittää tätä asiaa, siitä ikävästä syystä, että yleensä uskotaan kristikunnassa, että vanhempien synnit juuri menevät perintönä lapsille. Niinhän sanotaan Mooseksenkin kirjassa: „Minä olen kostonhimoinen Jumala, ja minun ki-

roukseni menevät perintönä kolmanteen ja neljanteen polveen. Älkää rikkoko minua vastaan, sillä silloin lapsenne saavat periä minun kiroukseni.” — Tällä tavalla on opetettu, ja teologien pitäisi myöntää, että eihän tarvinnut olla kysymyksessä hänen vanhempiansa synnit, vaan näiden vanhempien vanhempien jossakin aikaisemmassa polvessa, ja se lopullinen vaikutus näkyi sitten vasta tässä sokeassa miehessä. Tällä tavalla voivat teologit päästä pälkähästä. Heitä kyllä vaivaa se seikka, että Jeesus sanoo, etteivät hänen vanhempansa olleet tehneet syntiä. Jeesus ei tässä kohdassa tunnu antavan tukea edellä mainitulle perinnöllisyyskäsitykselle. Vaikeuteen ovat teologit joutuneet ennen kaikkea sentähden, että he eivät ole hyväksyneet jälleensyntymisoppia, johon opetuslapset kuitenkin viittasivat. Kun opetuslapset kysyivät, että onko tämä mies itse tehnyt syntiä, niin se edellyttää, jollei nyt suorastaan, että hän olisi tehnyt syntiä äidin kohdussa, että hän olisi tehnyt syntiä ennen maan päällä. Jos alamme myöntää, että ennen syntymistään ihminen olisi ollut olemassa, niin silloinhan joudumme siihen hirveään käsitykseen, että ihminen on ollut maan päällä ennenkin, ja sehän on hirveätä, kerettiläisyyttä. Sellaista ei saa ajatella. Sentähden Jeesuksen vastaus oli niin selvä, kun hän sanoi, ettei tämä mies ollut tehnyt syntiä. Eihän hän ollut

voinut tehdä syntiä, kun hän ei ollut ollut olemasakaan. Tällä tavalla teologit pääsevät siitä vaikeasta pulmasta, että ihmiset olisivat olleet ennen olemassa. Muutamat kirkkoisät ovat kyllä puhuneet tästä opista, esim. Origines, mutta hänhän olikin vähän niin ja näin. Ei tietenkään ihminen ole voinut olla ennen olemassa maan päällä. Ja sitten tulee tuo suuri loppufinaali: Jumalan teot tulevat ihmisessä ilmi. Näin iloitsevat meidän uskovaiset kristittymme: mies syntyi sokeana sitä varten, että Jeesus sai tehdä ihmeen. He eivät ota lukuun, kun he tällä tavalla iloitsevat, että meidän inhimilliseltä kannaltamme katkoen on miltei liian paljon maksettu siitä ihmeestä. Loukkaahan se meitä, jos jonkun ihmisen pitää syntyä sokeana, että toinen saisi tehdä ihmeen ja saisi siitä kunniaa. Meidän inhimillinen arvomme käy aivan merkityksettömäksi. Ihmisrukkahan olisi viattomasti saanut kärsiä. Ei ole hauskaa olla sokeana. Harvat ovat ne, jotka tahtoisivat olla sokeina monta kymmentä vuotta saadakseen sitten toiselta ihmiseltä näön aivan äkkiä. Meidän aikanamme emme voi, emmekä saa ajatella näin. — On ollut muuten useita ihmisiä maan päällä, jotka ovat tehneet sokeita näkeviksi ja muutenkin parantaneet ihmisiä. Eivätkä nämä ole sanoneet itsestään, että he ovat jumalia maan päällä. Ei meidän tarvitse tässä ajatella

muita kuin eversti Olcottia. Hän sai tehtäväkseen parin vuoden aikana parantaa ihmisiä. Hän paransi tuhansia ihmisiä Intiassa kaikenlaisista vammoista, ainoastaan vähän hieromalla ja sivelemällä ja rohkaisemalla heitä. Joukossa oli rampoja, sokeita ja mykkiä. Hän oli saanut käskyn mestariltaan parantaa, ja hän paransi. Ei hän toittanut olevansa jumalan poika tai erikoinen maailman vapahtaja ja pelastaja. Hän oli luonnollinen, vapaa ihminen. Hän paransi hyvin nopeasti. Se saattoi joskus tapahtua silmänräpäyksessä, mutta joskus meni siihen muutamia tunteja. Joitakuita potilaita hänen täytyi parantaa useamassa kuin yhdessä käsittelyssä. Syöpäinkin hän osasi parantaa. — Muistanette kertomuksen eräästä miehestä, joka yhtäkkiä esiintyi Coloradossa, keski-ikäinen mies, paljain jaloin. Hän oli aivan kuin Johannes Kastaja. Ja hänen luokseen tuli tuhansia ihmisiä. Kello 9 joka aamu hän tuli ulos huoneestaan, ja sitten ne ihmiset ottivat häntä kädestä ja tulivat terveiksi. Hän paransi heidät siinä silmänräpäyksessä. Mutta hän ei tahtonut eikä osannut parantaa aivan rikollisia. Tulee eräskin hänen luoksensa ja tahtoo parannusta, mutta hän sanoo: „Murhaajaa minä en voi parantaa.” Se oli ihminen, jolla oli murha omalla tunnollaan. Murhaaja meni pois, ja ehkä hän tunnusti rikoksensa. Kaiken hän sanoi tekevänsä

Isän tahdosta, mutta kauan hän ei siellä ollut. En muista tarkoin, kuinka kauan se oli, mutta se ei ollut pitkän aikaa. Sitten hän hävisi, eikä hänestä ole sen enemmän tietoa. Tuollaista tapah-tui yhtäkkiä siellä Amerikassa. Ei siitä sen enem-mään melua pidetty, taikka paremmin sanoen, tuo mies ei itse pitänyt melua itsestään. — Mei-dän ei siis tarvitse, ei kannata lohduttaa itseämme sillä, että olisimme vuosikymmeniä sokeina, jotta sitten joku meidät voisi parantaa. Meidän lääke-tieteemme on kaikella tavalla edistynyt. Lääkä-rit yrittävät parantaa sokeitakin. Mutta ei kan-nattaisi syntyä sokeana, jotta joku etevä lääkäri sitten tekisi meidät näkeviksi. Olisitteko valmiit sanomaan näin: „Hyvin mielelläni otan hirmui-sen hammastaudin, jotta sitten kuukauden perästä joku etevä hammaslääkäri minut parantaa.” — Sii-nä olisi liian paljon kärsimystä toisen kunnian vuoksi. Sentähden on hyvin amoraalinen, epä-siveellinen selitys tuo, että sokea mies syntyi so-keana sentähden, että Jeesus sitten voisi tehdä ihmeen. Se on voinut mennä teologien ja usko-vaisten päähän, sydämeen ja tajuntaan satojen vuosien aikana, mutta se ei mene enää. Me sa-nomme: „Kiitoksia paljon! Jos joku Jumala tahtoo piinata meitä näyttääkseen omaa kunniaan-sa, niin me olemme toden totta liian pieniä taikka oikeastaan liian suuria, että me rupeaisimme kär-

simään turhaan niin paljon.” — Eräs lunastava kohta, anteeksiantava kohta tuossa tapahtumassa on ja siihen ei viitata, siitä ei puhuta teologiassa ja uskonnollisissa piireissä. Se on se, että tuo mies oli syntynyt sokeana ja kauan ollut sokeana, ei siis myöskään voinut nähdä tätä maailmaa, ei ottaa osaa inhimilliseen elämään samalla tavalla kuin muut, eikä myöskään ajatella samanlaisia ajatuksia kuin me muut, ja sitten hän yhtäkkiä saa nähdä jumalallisen olennon, joka herättää hänen henkensä, niin että hän saa nähdä paljon enemmän kuin muut ihmiset. Hän uskoo nyt, että jumalallinen olento hänet paransi. Sen jälkeen kun hän oli ollut kärsivä olento, hänestä tulee totuuden tietävä olento. Hän oli etsinyt pitkän elämänsä, tehnyt monta kysymystä itselleen. Nyt hän tuli näkeväksi, nyt hän sai yhtäkkiä tietää totuuden. Kun Jeesus Kristus paransi hänen silmänsä, se vaikuttaa samalla niin, että hänen sisäiset silmänsä menivät auki, ja hän näki taivaiisiin ja hengen maailmoihin. Hän tiesi, mikä ihminen on. Hän tiesi, että hän oli niitä armoitetuja olentoja, jotka saavat nousta Jumalan luo. Tämä puoli asiasta on kuin lunastus. Voimme siis ajatella asiaa tältäkin kannalta. Ei siinä ole puhetta Jumalan Pojan kunniaista. Mikä onkaan sellainen käsite kuin kunnia? Mutta siinä, että joku ihminen, joka on vaeltanut kauan pimey-

dessä, yhtäkkiä saa nähdä jumalallisen totuuden, on jotakin. Tällä tavalla voimme siis käsittää näitä kohtia evankeliumeissa.

Mutta eikö ole mitään muita selityksiä? Emmekö voi ymmärtää näitä evankeliumin kertomuksia muulla tavalla? Emmekö voi nähdä syvemmälle? Mikä on meidän elämänymmärryksemme? — Sehän on lyhyesti sanoen siinä, että me ihmiset olemme henkiolentoja. Me olemme syntyneet tähän tällaiseen ruumiseen, olemme saaneet tämän ruumiimme vain kuin lahjaksi, lainaksi näkyvältä luonnolta. Tuo ajatus, että olemme henkiolentoja, tuntuu meistä oudolta. Me olemme tottuneet ajattelemaan, että me olemme tällaisia ruumiillisia olentoja, jotka puemme vaatteet yllemme. Ja kuitenkin me olemme henkiolentoja, jotka pukeudumme ruumiiseen. Kun me olemme saaneet ruumiin lahjaksi, me uppoudumme siihen ja unohdamme, että me olemme ollenkaan muuta kun tämä ruumis. Tämä ruumiillinen elämähän on niin vankkaa ja todellista. Me näemme toisemme, ja kaikki on meille niin tuttua. Me ajattelemme, että me olemme tämä ruumis. Ja siksi tuntuu meistä oudolta ajatus, että me olisimme henkiolentoja, oudolta sen takia, että tämä ruumis ei ole meidän. Jos meillä olisi ruumis, joka olisi aivan meitä itseämme, jonka me olisimme täydellisesti itse luoneet, silloin emme epäilisi ole-

vamme henkiolentoja, joilla on oma ilmennysmuoto, ruumis. Me olemme olemassa sitä varten, että me itse loisimme henkimuodon. Sitä varten me olemme saaneet ruumiin luonnolta, että me itse oppisimme luomaan. Sentähden monista ei tunnukaan niin mahdottomalta tuo ajatus, että me olemme henkiolentoja, jotka synnymme tähän maailmaan yhä uudestaan. Me synnymme tänne Sitä varten, että kävisimme täällä koulua. Me käymme täällä oppimassa iankaikkisen ruumiin luomista, sillä meidän täytyy luoda itsellemme iankaikkinen ruumis.

Kun luemme Paavalin ja Jeesuksen sanoja, niin huomaamme, että asianlaita on niin. Uudessa Testamentissa juuri puhutaan siitä, että meillä joskus tulee olemaan iankaikkinen ruumis. Siltä kannalta, että me olemme henkiolentoja ja synnymme monta kertaa tänne maailmaan, voimme ymmärtää, että on myöskin jotakin järjestystä olemassa tässä olemassaolossa. Ei tapahdu umpimähkään mitä tahansa. Eikä arvatenkaan sattumakaan ole. Ei ainakaan mitään hirveätä sattumaa, koska me olemme henkiolentoja ja synnymme tänne yhä uudestaan. Karma on olemassa. Jokaisella teolla on seurauksensa. Karma merkitsee teko, tekeminen. Karma on teko, ja siihen tekoon sisältyy sen teon seuraus. Mehän tiedämme, että näkyvässäkin luonnossa vallitsee syysuhteen laki. Siinä on

aina kaikki järjestyksessä. Maapallo kiertää auringon ympäri; vuodenaajat vaihtuvat; voimme laskea, milloin tulee kesä ja talvi. Me tiedämme, että olento, joka syntyy tänne, on ensin lapsi, sitten nuori, sitten keski-ikäinen ja lopulta tulee vanhaksi ja viimein kuolee. Kaikki on niin järjestetty. Nyt me saamme kuulla, että karma merkitsee sitä, että me ihmiset tällaisina yksilöllisinä olentoina, jotka täällä kävelemme ja tepastelemme aikamme, jotka täällä teemme kaikenlaisia tekoja, juuri näillä teoillamme synnytämme tiettyjä seurauksia. Eivät meidän tekomme ole sillä tavalla vapaat, etteikö niistä mitään jäisi jäljelle. Eivät meidän tekomme, eivät edes meidän ajatuksemme, ole mitättömiä ja merkityksettömiä, „tullivapaita.” Eiväthän meidän ajatuksemme aina toisia liikuta, mutta meitä itseämme ne kyllä liikuttavat. Ne ajatukset sitovat meitä. Kun minä esim. tahtoisin ajatella jotakin oikein kaunista ja todellista, niin en voikaan keskittää itseäni. Huomaan pian, että ajatukseni lähtevät aivan väärille poluille. Istuudun mietiskelemään, ja yhtäkkiä huomaan, että minä kesken kaiken ajattelenkin, että „mitähän se voikilo taas maksoikaan torilla.” Ei ihminen aina voi ajatella sitä, mitä tahtois. Eivät toiset ihmiset paljontakaan tiedä, mitä minä ajattelen, ja ei se maailma mene nurin, ajattelenpa mitä tahansa, mutta minun oma maailmani voi mennä nurin.

Kun minä tahtoisin ajatella jotakin todellista, niin tulevat nuo hupsuttelut ja vetävät minua nenästä. Me ihmiset emme ole sillä tavalla vapaita. Me olemme lakisiteisessä maailmassa. Me saamme vähitellen oppia tuntemaan näitä lakeja ja sitten menettelemään niiden lakien mukaisesti, käyttämään niitä hyväksemme. Se on sitä, mitä itämaalaiset nimittävät karmaksi. Me elämme siis karman kannalta katsoen järjestyneessä olemassaolossa, järjestyneessä avaruudessa.

Nyt meidän täytyisi lähteä tutkimaan uudestaan noita esimerkkejä evankeliumeissa ja ajattelemaan, millä tavalla ne saavat selityksensä karman kannalta. Onko Jeesus tahtonut opettaa jotakin muuta kuin karmaa, vai onko hän mahdollisesti myöskin tahtonut opettaa karmaa?

II

SATTUMA VAI SALLIMUS?

Kysymykseen „Sattuma vaiko sallimus?“, on olemassa, niinkuin tiedämme, kolmaskin vastaus.

Se vanha vastaus perustuu, kuten tiedämme, siihen, että sanotaan ihmisen olevan jälleensyntyvän olennon. Hän on — niinkuin edellä mainitsimme — henkiolento, joka syntyy yhä uudestaan tähän maailmaan, käy täällä koulua, oppii ja viisastuu, kehittyy moraalisesti ja älyllisesti ja kaikella tavalla, ja lähenee vähitellen sitä täydellisyysihannetta, josta kaikki uskonnot ja melkein kaikki maailmankatsomukset ovat aina puhuneet. Sillä jokainen elämänymmärrys tähtää johonkin päämaaliin, kaikissa vakavissa elämänymmärryksissä on tiedetty, että ihmisellä on jokin siveellinen päämaali. Hän ei ole turhan päiten täällä, vaan oppiakseen ja kehittyäkseen. — Ja mihin päin ihminen kehittyy ja mikä on ihmisen ihanne? Se on se ihanne, jota sanomme täydellisyydeksi.

Evankeliumissa sanotaan: „Teidän on tultava täydelliseksi, niinkuin teidän Taivaallinen Isänne on täydellinen.” Sentähden me ihmiset kehityimme sitä päämaalia kohti, ja olemassaolo on järjestetty sitä silmällä pitäen. Ihminen on jälleensyntyvä olento, ja siinä hallitsee karman laki. Me nimittämme sitä lakia karmaksi, sillä jos nimittäisimme sitä kohtalon tai sallimuksen laiksi tai muuksi, käsitteisimme helposti asian väärin. Mutta kun käytämme siitä vanhaa itämaalaista nimitystä, ymmärrämme heti, mitä sillä tarkoitetaan, koska olemme päässeet selville, mitä karma merkitsee. Karma on syysuhteen laki, joka johtaa olemassaoloa, joka saa aikaan sen, että me itse punomme kohtaloamme, niinkuin langoista kudotaan jokin vaate, ja itse olemme syypäitä ja samalla ansioituneita oman kohtalomme suhteen. Mutta mitä meidän kaikista teoistamme, ponnistuksistamme ja kehityksestämme tulisi, ellei elämässä itsessään olisi toista lakia, jota on nimitetty armon laiksi. Varsinkin tässä kristikunnassa sitä on nimitetty niin, sitä armoa, rakkautta, joka on kaiken takana, joka kutsuu ja käskää meitä kulkemaan täydellisyyttä kohti. Jos olisi olemassa vain syysuhteen laki, joka määräisi, että meidän pitää niittää, mitä kylvämme, niin aina niittäisimme paha, jota olemme kylväneet. Vaan on olemassa myös sallimus, kutsuva, vaativa hengen laki, joka

näyttää ihanteen ja kehoittaa kulkemaan eteenpäin elämän tiellä. Se suuri armon ja rakkauden voima on vielä kaiken takana. Ja tällä tavalla me siis ihmiskuntana ja yksilöinä kuljemme eteenpäin elämän tiellä, ja kehitymme ilossa, vastoin- ja myötäkäymisissä.

Nyt on meidän tämän elämänymmärryksen valossa tarkastettava niitä kahta Jeesuksen elämän yhteydessä esiintyvää tapausta evankeliumeissa, jotka juuri viittaavat näihin asioihin viisaalla tavalla, ja me emme saa joutua mihinkään väärinkäsityksiin niiden tulkinnassa. — Toinen niistä on Siloamin tornin kaatuminen, jossa kahdeksantoista henkeä sai surmansa, ja toinen on evankeliumin kertomus sokeana syntyneestä miehestä. — Kiinnittäkäämme huomiomme jälkimmäiseen kertomukseen. Opetuslapset, — niinkuin muistamme ja niinkuin edellisessä luvussa mainittiin —, kysyivät Jeesukselta: „Kuka teki syntiä, tämäkö vai hänen vanhempansa, niin että hän oli syntyvä sokeana?” — Silloin Jeesus vastasi: „Ei tämä ole tehnyt syntiä, eikä hänen vanhempansa...” Huomiomme kiintyy heti opetuslasten kysymykseen, „Kuka on tehnyt syntiä jne.” Opetuslapsille oli siis selvää, ettei tapahdu mitään maailmassa, jollei ole syytä. Heille on ollut selvänä syysuhteen laki. Mutta he eivät ole ainoastaan noin yleistieteellisesti, objektiivis-luonnollisesti kysyneet syytä tähän, sillä sil-

loin voisi ehkä luonnollisella tavalla selittää, mikä oli aiheuttanut äidin kohdussa sen. Mutta he kysyivät moraalisesti. Teissä oli elävä tapahtuma. Tässä oli ihminen, joka oli syntynyt sokeana, ja syyn siihen täytyi olla inhimillisesti käsitettävissä, koska ihminen on ajatteleva olento, siveellinen olento, joka ymmärtää vastakohtat, ja jonka järki, omatunto ja sisäinen olemus sanovat, että hyvän täytyy aina voittaa, ainakin lopullisesti. Hän, siveellinen olento, ei ole voinut syntyä sokeana, ellei takana ole moraalista syytä. Ja sentähden he kysyvät, mikä on se moraalinen paha, joka on syynä siihen, että tämä mies on syntynyt sokeana. Vastauksessaan Jeesus nyt ei silloin selitä asiaa aivan juurta jaksain, vaan sanoo: „Ei tämä mies eivätkä hänen vanhempansa tehneet syntiä, että hän syntyi sokeana.” Hän siis tahtoo sanoa: „Ensinnäkään te ette saa uskoa perinnöllisyyden lakiin, että vanhempien synnit voisivat moraalisisina tekoina vaikuttaa lapsiin. Lasten täytyy olla vapaita olentoja. He eivät voi ottaa kantaakseen vanhempien syntejä, — ellei heillä itsellään ole syytä periä vanhemmiltaan jonkin synnin seuraus. Älkää siis luulko, että vanhempien synnit voisivat aiheutta periytyä viattomille lapsille. — Mutta tämä mies ei ole liioin tehnyt syntiä. Hän syntyi sokeana. Hän olisi korkeintaan äidin kohdussa tehnyt syntiä. Mutta se on järjetöntä, sillä eihän

voi ajatella, että pieni lapsi tekisi äidin kohdussa syntiä. Ei se siihen kykenisi. Päinvastoin, olenhan opettanut, että lapsille kuuluu Jumalan valtakunta, ja teidän täytyy tulla heidän kaltaisikseen, että voisitte tulla Jumalan valtakuntaan. Lapsi ei ole voinut tehdä syntiä.” — Ja sitten Jeesus sanoo sanat: „Näin on tapahtunut, että Jumalan teot tulisivat näkyviin” — Mitä ovat silloin nuo Jumalan teot? Ne ovat sitä samaa, mitä sanskritinkielellä sanotaan karmaksi. — Sitä varten tämä mies on syntynyt sokeana, että karma tulisi näkyviin. Se on hänen karmansa. Hän ei ole tehnyt mitään, mutta karma on se ihmeellinen laki elämässä, että jokainen ihminen persoonallisena olentona, joka on elänyt maan päällä, jättää jälkeensä karman, ja se tulee esille joskus myöhemmin. Seuraukset itse siemenenä kasvattavat jonkinlaisen kukan eli puun, ja tämä karmallinen puu, tämä seuraus ilmenee uudestaan jossakin uudessa persoonallisuudessa. Tässä buddhalaiset — niinkuin tiedämme — ovat hyvin tarkkoja. He, jotka aina ovat puhuneet karmasta, ovat selvillä siitä, että se on karma, joka syntyy jälleen — ei sama persoonallisuus. Ja esim. etelä-buddhalaiset eivät usko mihinkään sellaiseen tajuntaan, joka pysyisi ruumistuksesta toiseen. He ovat hie- man materialistisempia, mutta uskovat jälleensyntymiseen ja karmaan sillä tavalla, että jokai-

sen persoonallisuuden seuraukset synnyttävät uuden persoonallisuuden. He eivät näe siinä mitään yhteistä tajuntaa enää. Se on vain karma, joka syntyy uudestaan. Ja kun katselemme asioita persoonallisuuden kannalta, niin huomaamme, että se on kuolevainen. Se ei elä ruumistuksesta toiseen, vaan häviää. Ihminen on kuolevainen persoonallisena minäolentona. Se ihminen, jota tällä kertaa sanotaan Paavoksi tai Pekaksi, kuolee ja kuoleman jälkeen elää jonkinlaisena kaikuna, mutta kun karman hetki lyö, nim syntyy uusi ihminen. Se on vanhan karma, mutta ei sama kuin tuo vanha persoonallisuus — ei Paavo, eikä Pekka. — Ja etelä-buddhalaiset ovat tyytyneet tähän näkökantaan, ja se tekee meihin länsimaalaisiin silloin verrattain pessimistisen ja surullisen vaikutuksen. Kuinka ihmiset voivat ajatella noin toivottomasti! Hehän uskovat silloin kuolemaan; että ihminen häviää olemattomiin. Asia olisi surullinen, elleivät buddhalaiset uskoisi myöskin n i r v a a n a n . Ja he uskovat silloin, että ihmisessä on jotakin omaa minuutta, joka voi saavuttaa sen autuuden tilan, jota sanotaan nirvaanaksi. Se mielen ja sielun tila, joka oli esimerkiksi Buddhalla, täytyy ihmisen saavuttaa. Kun ihminen pyrkii siveellisesti ja kulkee Buddhan jälkiä, noudattaa kaikkia hänen käskyjään ja on todellinen buddhalainen,

joka siis luopuu kaikesta synnistä, pyrkii kaikkeen hyvään, puhdistaa oman sydämensä, niin kuin on kaikkien buddhain neuvo, silloin hän voi saavuttaa nirvaanan. Silloin hän on saavuttanut iankaikkisen olotilan; hän ei kuole. Se usko ei siis ole pessimistinen. Heidän elämänymmärryksensä sanoo, että koko olemassaolo on surua ja vaikeutta. Ajatelkaamme asiaa siltä kannalta kuin Buddhakin ajatteli, että koko olemassaolo on synkkää. Ilot ovat haihtuvia. Surut ovat todellisempia kuitenkin, sillä kun ne kohtaavat meitä, ne tuntuvat todellisemmilta — on kuin heräisimme enemmän. Kun kova suru meitä kohtaa tai tulemme sairaksi, silloin tunnemme niissä tuskissa paljon enemmän. Mutta jos olemme rauhallisella mielellä, emme muista mitään, nukahdamme melkein siihen. Mutta kun kohtalo pistää meitä sydämeen, silloin huomaamme, että elämän todellisuus on kaamea. Ja kun Buddha puhui siitä kaameudesta, hän tahtoi vain herättää ihmisiä pyrkimään nirvaanaan: „Pyrkikää pois tästä harhapersoonallisuudesta, kaikista suruista ja iloista, silloin voitte saavuttaa nirvaanan ja voitte maailmaa auttaa.” Buddha tahtoi herättää ihmiset näkemään totuutta ja pyrkimään kaikesta pahasta pois. „Tämän kaiken takana on se suuri ilosanoma, että voitte saavuttaa nirvaanan, voitte päästä tietämään, mikä on tämän olemassa-

olon lopullinen tarkoitus. Pääsette täydellisiksi, rauhallisiksi ja onnellisiksi.” Ja jos ken, niin Buddha vaeltaessaan oli esimerkkinä onnellisesta ihmisestä. Koska hän oli alakuloinen tai epätoiminen? Aina hänellä oli iloista sanottavaa jokaiselle. Aina hän osasi neuvoa parhainta. Joka aamu hän mietiskelyssään kutsui ihmissieluja luokseen, ja hän näki, keitä tulee hänen luokseen, ja mietiskelyssään hän oli nähnyt, miten hän heitä auttaa. Aina hän auttoi ja aina hän oli onnellinen. Neljäkymmentäviisi vuotta hän kulki ympäri Intiassa. Ja ajatelkaamme, Intian kansa on aina niin kunnioittanut henkistä elämää, että hän saattoi puhua niin kuninkaille, köyhille kuin rikkaillekin. Ei häntä otettu kiinni, ristiin naulittu eikä poltettu. Ihmeellinen on tuo Intian kansa, joka on antanut profeettain puhua. — Ja ihminen on siis tältäkin kannalta katsoen kutsuttu jälleensyntyvänä olentona iloon ja onneen, kutsuttu täydellisyyteen. — Meillä on hieman toinen näkökanta. Me olemme saaneet kuulla, että ihminen jälleensyntyvänä olentona säilyttää jotakin, on tajunta, joka kulkee syntymästä toiseen. On olemassa yhteinen tajunta, joka on kuin lanka, johon helmet pujotetaan. Helmet ovat eri jälleensyntymiset, jotka yhdessä muodostavat suuren pitkän ketjun. Ja tämä lanka, joka ne kaikki yhdistää, se on ihmisen sisäinen henki, jota nykyaikaisessa

teosofiassa olemme tottuneet nimittämään ihmisen korkeammaksi minäksi, ihmisen tosiminudeksi. Mistä ihmisen persoonallinen minä syntyi, ellei olisi olemassa jokin sellainen salaperäinen korkeampi minä, jonka ääni ei välittömästi kuulu, mutta joka heijastuu meidän ihmisyyksilöiden tavalliseen tajuntaan. Meidän täytyy käsittää, että se korkeampi minä ei ole aivan samanlainen kuin persoonallinen minämme. Meidän persoonallinen minämme on ehkä joskus kuva tuosta korkeammasta minästä, mutta ehkä se on useasti kuin irvikuva todellisesta korkeammasta minästä, sillä sen tajunta on aivan henkistä laatua. Meidän persoonallinen minämme on aivan kuin olemassa sitä varten, että tämä korkeampi minä persoonallisuuksien avulla loisi itselleen iankaikkisen minätajunnan, joka on silloin pukeutunut jonkinlaiseen muotoon. Tämä korkeampi minä siis kulkee syntymästä toiseen, ja se on se, joka kantaa kaikki seuraukset, vaikka se kantaminen sitten näkyy jokaisessa uudessa persoonallisuudessa. Korkeampi minä ei voi itse kärsiä sillä tavalla kuin alempi minä. Korkeampi minä voi tavallaan kärsiä. Se ehkä voi surra ilman mitään vihlovaa tuskaa. Siinä ei ole sellaista tuskan tunnetta, kuin mitä meillä on mahdollisuus astraaliruumiimme avulla tuntea. Sen oma olemus on autuutta ja kirkkautta. Se on on-

nellinen itsessään, ja kuitenkin se jossain merkityksessä voi surra. Persoonallisuuksien avulla se luo ja kantaa kärsimykset. Voimme kyllä saada pienen vertauskuvan siitä persoonallisesta olemuksestamme ja ruumiistamme. — Kun opettelemme kirjoittamaan, soittamaan, tai mitä tahansa, ensin sormemme, silmiämme ja huomiokykymme ovat kömpelöt. Emme osaa olleenkaan soittaa, ja tunemme kuin tuskaa sisässämme, kun emme osaa nähdä nuotteja ja soittaa. Mutta vähitellen opimme. Näemme kyllä, miten pitäisi olla. Näemme toisen esimerkiksi soittavan, mutta näemme, ettemme saa aikaan samaa kuin toinen. Siten on kaiken laita täällä maan päällä. Mutta vähitellen opimme ja unohtamme lopulta kokonaan, että meillä sormia onkaan. Ei meidän tarvitse ajatella lainkaan pianon tangentteja tai viulun kieliä. Kaikki käy kuin itsestään, ja ajattelemme vain itse sitä sävellystä, jota soitamme. Se soi meidän sisässämme, ja kätemme tottelevat koneellisesti. — Tässä meillä on vertauskuva siitä, kuinka minuskin vähitellen luo itselleen persoonallisuuden ruumistus ruumistukselta. Kyllä se minus näkee täydellisyyden ja mihin päin on mentävä, mutta se ei osaa heti toteuttaa näkemystään. Persoonallisuus on tietenkin paljon elävämpi ja tietoisempi suhteessaan jälleensyntyvään minään, kuin meidän sormiemme suhde meidän

aivotajuntaamme. Persoonallisuus on itsenäisempi. Sitä voi ulkonainen maailma houkutella niin, että se kulkee pois siitä, mitä minuus tahtoisi. Ja silloin „minuus suree”, sanomme, „enkeli itkee,” niinkuin saduissa kerrotaan. Korkeampi minä katselee ihannetta ja kärsii siitä, ettei se ole osannut vielä luoda sellaista persoonallisuutta, joka tottelisi, vaan on uppiniskainen. Mutta vähitellen se oppii. Vähitellen luodaan uutta ja uutta. Jeesuskin, kun hän sanoo, että tämä mies ei ole tehnyt syntiä, vaan hänessä tulee ilmi Jumalan teot eli karma, tarkoittaa siis: „Tämä mies, joka nyt syntyi sokeana, ei ole voinut mitään syntiä tehdä, mutta hänessä ilmenee karma. Se minuus, joka hänessä nyt asuu, on asunut persoonallisuudessa, joka on erehtynyt sillä tavalla, että se nyt on saanut syntyä sokeana.” — Ja samalla siinä esimerkissä tulee esille asian toinenkin puoli, sillä Jeesus sanoo: „Minä teen myöskin Jumalan tekoja. Minä olen niinkuin karma, niinkuin ihmisten karma, ja minä voin siis tietää, mikä on kunkin ihmisen karma. Mutta minä olen samalla Isän Poika, edustan sitä rakkautta, joka vetää kaikkia ylöspäin. Siis nyt minäkin tiedän, että tämän sokean miehen karma on kulunut loppuun, mutta hän kyllä jäisi sokeaksi yhä edelleen, kunnes kuolisi — varhemmin tai myöhemmin. Vaikka hänen sokeudenkarmansa on jo suoritettu, luonto

ei voisi siihen mitään. Te toiset ihmiset ette voisi mitään, vaikka hän on suorittanut karmansa. Mutta koska minä olen tässä, joka tunnen ja tiedän karmasta ja olen samalla Jumalan rakkauden ilmennys, niin minä voin nyt antaa tälle sokeana syntyneelle näkönsä takaisin, sentähden, että se todella vaikuttaa häneen — hän tulee siitä kiitolliseksi.” — Kun ihminen on sairas ja tulee terveeksi lääkärin avulla, hän ei tule siitä niin iloiseksi, että se muuttaisi hänen elämänsä. Ihminen luottaa, että lääkäri parantaa, ja kun lääkäri parantaa hänet ja hän tulee terveeksi, hän on iloinen ja onnellinen. Mutta hänen jokapäiväinen järkensä sanoo hänelle, että tiede on edistynyt niin, että ihminen pääsee vaivoistaan. Mutta se ei vaikuta häneen järkyttävästi, vaikka hän on iloinen. Mutta kun ihminen on valmistunut pitkän kokemuksen jälkeen ottamaan vastaan terveyden, se vaikuttaa järkyttävästi, kun se tapahtuu yhtäkkiä. Sokeana syntynyt mies aivan muuttuu. Hän on sisäisestikin katsoen vaeltanut pimeydessä. Hän ei ole tiennyt, mikä voima hallitsee maailmaa. Hänelle se on antanut kärsimystä. Onko Jumalaakaan olemassa? Hän on pysynyt nöyränä. Jeesus parantaa hänet sillä seurauksella, että tuo sokea mies tulee aivan uudeksi ihmiseksi. Hän on ymmärtänyt olemassaolon ja elämän, ja nyt hänen päivänsä kuluvat

kiitoksessa. Hän saarnaa toisille Jumalasta ker-
toen, kuinka suuri armo on hänelle tapahtunut.
Sentähden Jumalan teot tulivat näkyviin tuossa-
kin teossa, tuossa sokeassa miehessä. Me teoso-
feina ymmärrämme tämän armon ja karman oi-
kealla tavalla, kun ymmärrämme, että asia on
näin.

Toinen kertomus on tuo Siloamin tornin kaatu-
minen. Jeesus sanoi: „Luuletteko, että ne kah-
deksantoista miestä, jotka saivat surmansa Siloa-
min tornin kaatuessa, olisivat olleet niin syntisiä
verrattuna teihin toisiin. Te itse voitte tulla tape-
tuiksi. Ei teidän tule olla ylpeitä millään taval-
la.” Tarkastakaamme nyt tätä tapahtumaa kar-
man kannalta. Mikä karma tässä täytyi? Min-
kä tähden Jeesus sanoi, etteivät he olleet syylli-
sempiä kuin muutkaan? Oliko se siis sattumaa?
Materialistit mielellään sanoisivat, että se oli.
Mutta kuinka me ymmärrämme sen karman kan-
nalta? Oliko se sattumaa? Onko yleensä sattu-
maa olemassa? — Meidän on ymmärrettävä, että
tässä on yleensä kaksi mahdollisuutta. Toinen
on se, että saamme sovittaa vanhaa karmaamme.
Toinen mahdollisuus on se, että luomme jotakin
uutta karmaa. Ajatelkaamme, että meidän elä-
mämme vain osaksi on vanhaa karmaa, sillä me
teemme myöskin uutta. Missä vanhan karman
niittäminen parhaiten näkyy? Itse meidän syn-

tymisestäämme. Se on aina karman määräämä. Me synnymme sillä tavalla, kuin meille on mahdollista syntyä. Vanha kohtalo siinä määrää sentähden voimme tehdä horoskoopin. Meistä tuntuu ensin mahdottomalta ajatella, että voi lukea taivaan tähdistä ihmisen kohtalon. Mutta sen voi ymmärtää siten, että kaikki tähdet ja kaikki mitä on olemassa, on kokonaisuus, joka vaikuttaa aina olemassaoloon. Me voimme ymmärtää, että itse syntyminen mukautuu kaikkien niiden voimien mukaan, jotka vaikuttavat maailmankaikkeudessa. Kaikki taivaankappaleet näyttävät, mitkä voimat vaikuttavat sillä hetkellä, mitkä voimat voivat keskittyä yhteen kohtaan maan pinnalla ja vaikuttaa tiettyyn olentoon, joka syntyy. Me voimme käsittää, että jälleensyntyvälle ihmiselle valitaan sopiva hetki, jolloin hän voi syntyä. Silloin hän saa itseensä määrätty ominaisuudet ja voimat, jotka ovat yhteydessä sen karman kanssa. Sen persoonallisuuden karma, joka on tulos edellisestä elämästä, on pakotettu syntymään sillä määrättyllä hetkellä, jolloin kaikki nuo voimat voivat yhdessä luoda määrätyn persoonallisuuden. Olen puhunut aivan deduktiivisesti, mutta tiedämme, että horoskooppia voi tutkia aivan empiirisesti ja huomata, kuinka syntymähetkellä näkyvät ne mahdollisuudet, mitkä ovat tuolla vastasyntyneellä persoonallisuudella. Ja

sitten näkyy myöskin muuta. Siinä on kuin hahmoiteltuna määrättyt elämän tapahtumat. Ehkei kaikki, mutta esimerkiksi sellainen tapahtuma kuin avioliitto. Ja jos se ei ole suorastaan niin varmasti määrätty, että sinä ja sinä vuonna hän menee avioliittoon, niin horoskoopista voi näkyä, että sinä ja sinä vuonna hän luultavasti menee avioliittoon, sillä on niin voimakkaita vaikutuksia, että hänen täytyy olla voimakas persoonallisuus voidaksensa vastustaa niiden tähtien vaikutusta. Astrologi voi sanoa, että niinä ja niinä vuosina on mahdollisuuksia, mutta ei ole sanottu, että tuo henkilö menee avioliittoon. Joka tapauksessa horoskoopistakin jo voi nähdä joitakuita tärkeimpiä tapauksia ihmisen elämässä, mutta muuten on kaikki kuin tyhjä arkki. Joka päivä on kuin puhdas paperiarkki, jolle vasta aletaan kirjoittaa. Persoonallisuus syntyy ja elää tässä elämässä ja niittää vanhaa karmaa, kohtaa ihmisiä, joille hän on velkaa, tai joilta hänellä on saatavaa, tai sitten häntä kohtaa onnellinen tai onneton sattuma. Hänellä on vanhaa karmaa, mutta hänellä on mahdollisuus luoda myös uutta karmaa. Jos ihminen on voimakas, hän aivan kuin kieltää kaikki tähdet, nousee kaikkien tähtiensä yläpuolelle ja nousee nirvaanaan, niinkuin Buddha. Sano taankin, että tähdet eivät pakota; ne antavat ainoastaan taipumuksia. Mutta harva ihminen on

niin voimakas, että hän kulkee pystyssä päin kaitaa tietä Jumalan valtakuntaa kohti eikä anna karman vaikuttaa mitään. Useimmat kuitenkin tottelemme karman käskyjä. Me noudatamme merkillisiä vaistoja, päähänpistoja, taipumuksia ja haluja, jotka meissä elävät ja työntävät eteenpäin. Sillä emme me ihmiset elä niin paljon aivotajunnan kuin alitajunnan mukaan. Tiedemiehetkin sanovat, että merkillinen, salaperäinen elämänvoima vie ihmistä eteenpäin. Yksi ja toinen on esimerkiksi sanonut minulle: „Onpa merkillinen tuo avioliitto. Enhän minä ajatellut avioliittoon mennä — olisi ehkä ollut parempi olla ilman, — mutta minun täytyi.” Siinähan voi olla jokin kohtalo. Mutta on esimerkiksi rikollisia, jotka sanovat, etteivät he tiedä, mikä heihin meni, kun he varastivat. Ja eivät he tiedä, mikä heihin meni, kun he kirjoittivat väärän vekselin. Kun he sitten istuvat vankilassa, he ihmettelevät sitä ja katumat. Ihmisten yleinen kokemus on, että he eivät ole oikein täydessä järjessään, kun he tekevät jotakin, jota he sitten katumat. Se on vaistomainen voima heidän sisässään, joka pakoittaa heitä. Se on karmaa. Jokapäiväisessä puheessa sanotaankin: „Ei sitä voi kohtaloaan välttää.” Mutta kuitenkin ihminen voisi sen tehdä, vaikka ihmisen tosin pitäisi silloin olla viisaampi, kuin mitä olemme nyt. — Ja kun ajattelemme Siloamin tor-

nin kaatumista, ymmärrämme, että ne ihmiset, jotka sattuiivat kulkemaan tornin ohi, kovasti ka-tuisivat, jos heillä olisi tilaisuus siihen. — „Mikä hulluus minuun tuli, että minun piti kävellä juuri surman suuhun?” — Me voimme silloin kysyä: oliko se sattumaa, vai heidän karmaansa? — Me voimme sanoa, että se oli heidän karmaansa. Hei-dän piti tapaturmaisesti kuolla määrättyssä iässä, koska he olivat lopettaneet itsensä jossakin edel-lisessä elämässä samassa iässä. Sanokaamme, että kymmenellä heistä oli sellainen karma, että hei-dän piti kuolla äkkiä. Ei ollut silloin sattumaa; että he menivät sen tornin ohi. Heillä oli saman-lainen pakko mennä sinne, kuin joillakin toisilla johonkin muualle. Ehkäpä joku ajatteli: „Minäpä kävelen tuonne tornin luo ensin, ja menen sitten kotiin.” — Sitten joku henkiolento henkimaailmas-ta voi vaikuttaa suggestiivisesti kuiskata: „Mene sinne ja sinne” — Ja joissakuissa se ajatus tulee suoraan hänen omasta korkeammasta minästään, joka kuka ties on katsellut ja ajatellut: „Ei tä-mäkään elämä ole mennyt niin hyvin, että voitai-siin välttää tuo seuraus menneisyydestä; kyllä sen täytyy tapahtua nyt.” Ja silloin korkeampi minä vaikuttaa ihmiseen niin, että hänen täytyy mennä Siloamin tornin luo. — Niin se on siis ollut niillä, jotka kohtasivat karmansa, mutta sanomme, että voi olla muutamia, joille se ei ollut suoranaista

karmaa, vanhan kylvön niittämistä, vaan jonkin uuden luomista. He menevät sinne tahtomattaan. Heidän korkeampi minänsä johtaa heidät sinne. Se näkee, että se on heille hyväksi. Sillä kuolema vaikuttaa sen, että heille tulee tiettyjä vaikutuksia ja kokemuksia kuoleman jälkeisessä elämässä. Ja se vaikuttaa myös tulevassa elämässä niin, että jos heitä uhkaisi äkillinen vaara, he tulevat pelastetuiksi. Näin korkeampi minä johdattaa joitakuita ihmisiä: Siloamin torni kaatuu sekä niiden päälle, joille se on karmaa, että niiden päälle, joille se on kuin armoa, jotka ovat saaneet kuin mestariltaan luvan aloittaa jotakin uutta hyvää.

III

MITEN VOITAMME KARMAN?

Pohtiessamme edellisessä Jeesuksen mainitsemaa tapausta, Siloamin tornin kaatumista, karman valossa, näimme, kuinka monet niistä, jotka joutuivat kaatuvan tornin olle, olivat todella tulleet sinne niin sanoaksemme karman käskystä. Äkillinen kuolema kuului heidän karmaansa. — Mutta toiset taas, kuten näimme, tulivat sinne uutta karmaa aloittaakseen, henkimaailman, heidän oman korkeamman minänsä käskystä ja johdattamina, niin että heidän elämässään alkoi tästä äkillisestä kuolemasta jokin uusi vaihe. Heille tuli jotakin uutta henkistä tietoa. Mutta emme maininneet mitään siitä, että saattoi ehkä olla joitakuita, jotka aikoivat mennä tuonne Siloamin tornin luo tai kulkea sen ohi, mutta jotka eivät joutuneetkaan sinne. He tulivat, niinkuin sanomme, ihmeellisellä tavalla pelastetuiksi vaarasta joutua äkillisen kuoleman uhriksi. Joskus tapahtuu sellainen ih-

metapahtuma, että joku tulee välttäneeksi vaaran sillä tavalla, että hän ennakolta saa jonkin varoituksen, enteen, taikka käskyn, että ei pidä mennä sinne tai sinne; taikka sitten hän itse tuntee niin suurta vastenmielisyyttä mennä johonkin määrättyyn paikkaan, johon hän oli aikonut mennä, että hän tulee pelastetuksi sillä tavalla. Tietenkin tällaisessa tapauksessa materialistit voivat puhua sattumasta. Mutta se on kuitenkin väärin. Tuollaisista tapauksista voimme kirjallisuudessa lukea paljonkin. Esimerkiksi suuri runoilijamme Zacharias Topelius, kuten tiedämme, uskoi enkelien apuun ja että varsinkin lapsia enkelit usein pelastivat vaarasta. Hän kokoilikin sellaisia tositapauksia ja kertoo niistä muistiinpanoissaan. Ja ehkä yksi ja toinen meistä on kuullut tuollaisesta ihmepestuksesta, tai on itsekin jotakin sen kaltaista kokenut. — Muistan, kuinka eräs tuttavani monta vuotta sitten kertoi minulle, että hän oli New Yorkin satamassa lähdössä erääseen laivaan. Hän palveli merimiehenä, ja hänestä tuli sitten kapteeni. Hän oli juuri saanut paikan suuressa laivassa, mutta hän tunsikin, kun hänen piti lähteä, että hänen oli mahdotonta sitä tehdä. Ei hän osannut itselleen selittää, mitä varten se oli niin mahdotonta. Hän taisteli suuresti itsensä kanssa, sillä se painoi hänen omaatuntoaan, että hän jäisi menemättä laivaan, vaikka oli luvan-

nut. Eikä hän mennyt. Laiva ei ollut ehtinyt kauas rannasta, kun siinä syttyi tulipalo — se oli öljylastissa — ja harva pelastui onnettomuudesta. Hänen ei siis tarvinnut ollenkaan olla mukana onnettomuudessa, ja hän siten pelastui. Hänen mielestään se oli järkyttävä tapaus, ja hän muisteli sitä aina jälkeenpäin Jumalan johdatuksena, ja hän tuli erittäin uskonnolliseksi ihmiseksi tavallaan. — Muistan myöskin omasta kokemuksestani erään tapauksen, kun pelastuin turhasta matkasta. Minun oli määrä mennä erääseen teosofiseen kokoukseen Geneveen koska minut oli valittu edustajaksi muistaakseni vuonna 1911—1912, en muista vuotta tarkkaan. Nuorempana oli matkustaminen minulle vaikeaa, niin että jos syystä tai toisesta en voinut lähteä, piti toisen lähteä minun sijastani. Keväällä oli Teosofisen Seuran vuosikokous, ja tämä Geneven kokous oli kesäkuussa. Muutamia viikkoja ennen sitä kokousta minulle sanottiin unessa: turha on sinun sinne lähteä, siitä kokouksesta ei tule mitään. Ja sitten syntyikin minussa vastenmielisyys koko sitä matkaa vastaan. Mutta kun joka päivä tuli ulkomailta kirjeitä, joissa selitettiin kaikenlaisia sitä kokousta koskevia asioita, minulle tuli kova kamppailu, sillä velvollisuudentunne sanoi että oli lähdeävä, mutta sisäinen aavistui sanoi: turha on lähteä; siitä ei tule mitään. Ja aika läheni, niin että minun oli men-

tävä lunastamaan lippu matkaa varten. Tulen sitten laivakonttorin ovelle Helsingissä. Silloin aivan kuin jähmetyin, sillä siinä oli näkymättömän maailman olento, joka nosti kätensä torjuvasti ja sanoi: „Et saa mennä.” Se peloitti minua, ja menin sen toisen edustajan luo ja kysyin: „Menetkö sinä sinne Genèveen?” — „Kyllä minä matkustan.” — „No vie terveiset minulta; minä en voi tulla.” — „No, mistä syystä?” — „En voi selittää syytä”, sanoin, sillä omasta puolestani häpesin. „Jos se kokous kuitenkin pidetään, niin tulee hirvittävä blaski, jos sanon, ettei siitä kokouksesta tule mitään.” Ihminen aina epäilee tuollaisia sisäisiä tietoja. Päivää ennen kuin Geneven kokouksen piti alkaa, tulee sähkösanoma Englannin teosofisen liiton ylisihteeriltä, ja siinä ilmoitetaan vain, että Geneven kokouksesta ei tulekaan mitään. Tämä sama sähkösanoma, joka lähetettiin joka maahan, herätti paljon ikäviä tunteita, sillä kymmenet, ehkä sadat ihmiset olivat jo lähteneet matkalle, koska ne, jotka asuivat kauempana, olivat lähteneet jo varhemmin sentähden, että täytyi varata asunto ja levätä ennen kokousta. Varsinkin saksalaiset, jotka erosivat Steinerin kanssa Antroposofiseksi Seuraksi, pitivät sitä kerrassaan ajattelemattomana tekona. Joka tapauksessa, kun tuo sähkösanoma tuli, tulin aivan pahoinvoivaksi pelkästä helpotuksesta, siitä että

uneni oli ollut oikea, vaikka en ollut voinut kertoa sitä, sillä ne asiat olivat laadultaan okkultisia ja esoteerisia. Sillä tavalla säästyin turhalta matkalta. Se oli sellainen varoitus, joka voi tulla ihmiselle etukäteen. Me näemme tästäkin esimerkistä, kuinka henkimaailmasta päin voidaan aivan suorastaan estää jotakin ihmistä menemästä sinne, missä häntä uhkaisi vaara. Minun esimerkkini ei täysin kelpaa siihen, mutta on paljon sellaisiakin esimerkkejä. Tämän tapauksen kerroin vain täydennykseksi, että huomaisitte, kuinka on otettava lukuun, kun tapahtuu jokin sellainen onnettomuus, jossa paljon ihmisiä hukkuu, niin on aina mahdollista, että jotkut ihmiset ovat olleet aikeessa mennä sinne, mutta viime hetkessä tulleet jonkin sisäisen varoituksen vuoksi estetyiksi. Silloin siitä näemme, että jos jollakulla ihmisellä ei ole henkistä hyötyä sellaisesta äkillisestä kuolemasta, tai jos se ei ole hänen karmassaan — hän ei suorittaisi sillä mitään vanhaa karmaa —, häntä suojellaan suorastaan henkimaailmasta päin. Se on merkillinen tosiseikka, joka on otettava huomioon. Kun karmaa ajattelemme, on otettava huomioon erilaisia seikkoja, jotka kaikki ovat todistettavissa, ja että suoranaista sattumaa ei ole olemassa. Vaikka syyn ja seurauksen laki ei ole sillä tavalla koneellinen, ettei siinä mitään järkeä olisi, ei myöskään saa ajatella, että suoranaista sattumaa

tai oikkupeliä olisi olemassa. Kaikki tapahtuu kyllä jostakin syystä, ja nämä syyt ovat järkeviä. Tämän jälkeen meidän olisi pohdittava kysymystä, miten voimme karman voittaa, sillä varsinkin alussa, kun tutustuu karma-käsitteeseen, tulee ajatelleeksi, että tuollainen syyn ja seurausten ketju on aivan ääretön. Tulee kysyneeksi: miten ollenkaan voi torjua tekojensa seurauksia? Aina teemme jotakin, ja siitä johtuu seurauksia. Se on ikuinen ketju; siitä ei tule koskaan loppua. Ja sillä tavalla se saattaisi olla ikuinen ketju, ellei sen takana olisi myöskin suuri jumalallinen rakkaus ja koko olemassaolon tarkoitus. Karma ei siis ole mikään ehdoton, ikuisesti jatkuva ketju, vaan siinä on aina kuin pysähdyspaikka välillä, jolloin voi joutua aivan kuin toiseen syysuhteeseen ja toiseen ketjuun — niin sanoaksemme. Kun kysyin eräältä ystävältäni: miten voitamme karman? — hän sanoi, ettei karmaa voi voittaa millään muulla tavalla kuin kärsimällä. — Aivan oikein; se on kyllä aivan totta. Kärsimällä voitamme vanhan pahan karman. Jos olemme tehneet jotakin sellaista, joka saa aikaan seurauksia, jotka ovat kärsimyksiä, silloin emme tietenkään voi päästä ja voittaa karmaa, muuten kuin kärsimällä. Se on luonnollista ja aivan oikein. Mutta on toinen kysymys, emmekö sittenkin voi voittaa karmaa jollakin tavalla, vaikkakin karma on järkky-

mätön, ja vaikka emme voi paeta sitä ja voittaa niitä seurauksia, joita olemme luoneet itsellemme? Eikö sittenkin ole olemassa sellainen mahdollisuus, jota voimme sanoa karman voittamiseksi? Ja silloin vastaamme siihen: epäilemättä on. Ensimmäinen on se, jota kaikki viisaat ihmiset ovat aina neuvoneet, ja joka aivan erikoisesti kuuluu Jeesus Kristuksen opetuksiin, se, jota hän aivan erikoisesti, ennen muita on teroittanut. Emme saa ajatella, että hän olisi ainoa. Kaikki viisaat ovat niin opettaneet, että kärsimys voitetaan, jos kärsimme iloisesti, jos alistumme kärsimykseen, jos emme napise, vaikeroi, valita ja ajattele, että se on ansaitsematonta. Jos emme syytä toisia ihmisiä, Jumalaa, eikä olemassaoloa, vaan iloisella alistuvaisuudella kärsimme, silloin pääsemme kiinni kärsimyksen salaisuudesta, ja silloin voitaessamme kärsimyksen, voitamme pahan karman. Silloin olemme taittaneet kärjen karmalta; olemme sellaisessa suhteessa karmaan, että oma sielumme sanoo karmalle: „Sinä et voi mitään! Mikään kärsimys ei peloi minua. Minä kestäni mielelläni kaikki kärsimykset.” — Silloin karma aivan kuin hämmästy. Sillä ei ole sitten enää valtaa meidän ylitsemme, niinkuin jollakin peloittavalla asialla on. Sillä kun kauhistumme ja pelkäämme kuolemaa ja kaikkia suruja ja murheita, silloin on karmallakin kuin peloittava naamio, ja

koko elämä voi näyttää synkältä ja mustalta. Jeesushan sanoi: „Älkää luulko, että Siloamin tornin alle jääneet olivat sen syntisempiä kuin te; sama asia voi tapahtua teillekin.” Ihmisen täytyy aina olla valmis ottamaan vastaan kärsimykset iloisella mielellä, napolisematta ja rauhallisesti. Silloin hän voittaa ne ja tuntee, että kärsimys ei ole niin järkyttävä, kuin se ennen oli. Tiedämmehän sen jokapäiväisestä elämästä. Kun emme hätäänny, hermostu, suutu, — pääsemme siinä silmänräpäyksessä monesta turhasta kärsimyksestä, sillä koko meidän jokapäiväinen elämämme on täynnä sellaista, mikä hermostuttaa ja saa meidät pahalle tuulelle. — On hirmuinen lumisade: „Nyt saan kasvoni ihan pilalle.” — Toisella kerralla olen unohtanut rahakukkaroni kotiin ja minun täytyy juosta sitä hakemaan. — „Ja nyt taas se ihminen ei tullutkaan, joka minun piti tavata.” — Joka päivä tapahtuu tuollaisia kiusallisia seikkoja, ja jos niistä hermostumme, olemme silloin narreja. Turha on kärsiä mistään tuollaisesta. Kun koetamme ottaa kaikki jokapäiväisen elämän asiat vähän humoristiselta kannalta, elämä muuttuu aivan toisenlaiseksi. Emme tule itsemurhakandidaateiksi kaikista turhista seikoista, vaan pysymme iloisina, onnellisina ja tyytyväisinä, ja koetamme aina selviytyä huonostakin pelistä. Se on vanhaa viisautta, joka näkyy jokapäiväisessä elämässä. Ja

jos on suuriakin kärsimyksiä ja vastoinkäymisiä, silloin on erinomainen apu siitä, että mielemme pysyy tyynenä ja iloisenä. Silloin voimme katsella päivänpuoleisia asioita, joista heti löydämme jotakin kaunista ja lohduttavaa. Saduissa on paljon tuollaista viisautta, ja Jeesus Kristus erikoisesti neuvoo meitä olemaan kärsivällisiä ja lempeitä ja pitkämielisiä ja olemaan vastustamatta pahaa jne. Tämän me tiedämme hyvin, ja tämän jokainen kristittykin tietää. Tämä on siis ensimmäinen, passiivinen keino — niin sanoaksemme — karman voittamiseksi, vaikka se samalla on aktiivinen. Kun asetamme oman hyvän mielemme kaikkea kärsimystä vastaan, voitamme. Emme saa vastustaa kärsimystä, vaan voittaa.

Toinen keino, josta viisaat niinkään puhuvat ja jota ei saa unohtaa — varsinkaan ne, jotka ottavat karman ja jälleensyntymisen lukuun —, on se, että lakkaamme tekemästä pahaa ja luomasta pahaa karmaa. Se on äärettömän yksinkertainen keino. Muulla tavalla emme tosiaankaan pääse karmasta. Emme pääse siitä, jos vain yhtä mittaa luomme huonoa karmaa, ajattelemme rumia, itsekkäitä ajatuksia, puhumme turhia, ja teemme tekoja, jotka kantavat pahoja seurauksia. Jos lakkaamme sitä kaikkea tekemästä, on selvää, että karmamme pahassa merkityksessä — merkityksessä kärsimys — lopulta loppuu. Monet ihmiset

tuntuvat ajattelevan: „Mitä ihmettä sitä tekee elämässä, jos ei saa pahaa tehdä. Täällä ei ole mitään erikoista tehtävää; kaikki tulee niin ikäväksi, jos täytyy aina olla mallikelpoinen, pyhä ja puhdas. Tämä elämähän olisi silloin roskaa.” — Mutta he eivät ole yrittäneet mitään. Sillä jos he yrittäisivät olla pahaa tekemättä, ja toiseksi tehdä hyvää, niin he kolmanneksi huomaisivat, että sitä myöten, kun he lakkaavat pahaa tekemästä, puhumasta ja ajattelemasta, sitä myöten heille tarjoutuu tilaisuuksia ja tulee inspiratioita heidän tajuntaansa niin paljosta hyvästä, mitä he voivat ajatella, puhua ja tehdä, että elämä muuttuu itse asiassa paljon rikkaammaksi, paljon iloisemmaksi, paljon tyydyttävämmäksi. Elämä muuttuu aivan toiseksi. Ei mihinkään alaspäiseen suuntaan, vaan päinvastoin ylöspäin. Tässä on vain muistettava eräs seikka, jossa ihmiset usein erehtyvät. Joku harras kristitty, joka on nähnyt täydellisyyssihanteen, tekee päätöksen: huomisesta lähtien en enää ajattele, en puhu, enkä tee mitään rumaa. Seuraavana aamuna hän herää ja ajattelee: „Tänään alkaa se uusi elämä.” Ja sitten hän nousee ylös ja huomaamatta alkaa sadatella, kun ei löydäkään jotakin, jota haki. „Voi, voi,” hän ajattelee, „minunhan piti aloittaa uusi elämä tästä päivästä lähtien ja olla toinen ihminen, ei puhua eikä tehdä mitään pahaa.” Ja sitten hän ehkä pitää jonkin

aikaa itsensä kurissa, mutta huomaa jo ensimmäisenä päivänä, kuinka se on koko lailla ankaraa ja ikävääkin. Ja aikaa myöten „uusi elämä” tulee ontoksi ja tyhjäksi. Hän ei aina tiedä, mitä hän ajattelee ja tekee. Kaikki asiat askarruttavat häntä, ja kaikenlaisia mielihaluja nousee tajuntaan. Mutta hän ajattelee: „Minä olen päättänyt, että minun täytyy olla täydellinen.” — Kuinka kauan sitä kestää, riippuu temperamentista. Joku jaksaa ehkä päivän, toinen kaksi, kolmas kolme, ja neljäs ehkä kuvittelee viikon ajan olleensa melkein täydellinen, kunnes sitten yhtäkkiä huomaa, kuinka tapahtuu romahdus, ja täydellisyys haihtuu kuin tuhka tuuleen. Ehkä hän huomaa, ettei hän ollenkaan osaa olla täydellinen, jos hän päättää, että hänen heti täytyisi sitä olla. Moni ihminen ei kykenisi siihen. Ihmisen henkinen tasapaino tuleekin ilmi siinä, että hän alkaa kasvattaa itseään. Silloin hän todella osaa tarkata itseään ja oppii pian huomaamaan, ettei elämä olekaan vailla iloja, pelkkää synkkyyttä vain, ja ettei täydellisyys ole sitä, että olisimme joitakin pilaripyhimyksiä. Täydellisyys on iloa, ja henkinen elämä on rauhaa ja onnellisuutta. Ja sentähden todellinen eteneminen henkisessä elämässä on kulke- mista itsekasvatuksen tiellä. Silläkin tiellä tulee vastaan pimeitä laaksoja. Joskus on kuin yö. Mutta kun ihminen kulkee itsekasvatuksen tiellä,

hän kulkee rauhallisesti laaksojenkin lävitse. Ei hän mene tolaltaan pois, vaikka ei joka hetki tunnukaan, että henkinen pyrkimys häntä tyydyttäisi, vaikka päinvastoin joskus tuntuukin hirmuisen tyhjältä, että Jumala on hyljännyt, että enkelit eivät auta, että kaikki on pimeätä, tyhjää, ja sielussa kuin erämaa, vaikka ei löydy yhtään järkevää ajatusta tai lohduttavaa tunnetta. Sellainen aika on itsekasvatuksen tiellä kulkevalla ihmisellä. Mutta kun hän henkisesti kulkee eteenpäin tiellä, hän hymyilee sittenkin ja uskoo, vaikka pimeys häntä ympäröi. Ja yhtäkkiä nousee päivä taas, ja hän huomaa, ettei hänen uskonsa vienyt-kään harhaan, kun hän uskoi, että totuus ja hyvyys aina voittavat, ja hyvyys hänenkin sielussaan voittaa. „Vaikka olen kuin maan matonen, niin kuitenkin hymyilen ja kuljen eteenpäin, jos kaikki enkelit hymyilevät ja Jumalan ääni kuuluu taivaasta.” — Sillä tavalla kaikki ihmiset ovat tunteneet, jotka ovat henkistä elämää yrittäneet elää, ja heidän voimansa, erikoisuutensa ja kykynsä on juuri siinä, että he eivät koskaan kadota luottamustaan ja uskoaan. Sillä ihmisen täytyy oppia seisomaan ja kulkemaan omilla jaloillaan. Ihmisen täytyy oppia niin itsenäiseksi, että hän voi sanoa itselleen: „Vaikka koko maailma horjahtaisi, minä seison; vaikka koko maailma hajoaisi atomeiksi ja tahtoisı todistaa, että minä olen

houkkio, niin minä luon uuden maailman.” — Se ei ole silloin ylpeyttä. Se on silloin suurta rohkeutta, henkistä itsenäisyyttä. Maailma on suuri kosmos. Saan iloita siitä, että kaikki on niin hyvin ja kauniisti järjestetty, ettei minun tarvitse ryhtyä mihinkään paremman maailman luomiseen. Valkenee päivä, jolloin huomaan, kuinka Jumala rakkaudessaan ja viisautessaan on kaiken takana, ja huomaan, kuinka hyvin Jumala on luonut kaiken. — Meidän ihmisten on siis kasvatettava itseämme ja kuljettava askel askeleelta sillä positiivisella, aktiivisella tiellä, joka vie meidät karmen voittamiseen, jolla opimme luopumaan kaikesta pahasta ja omaksumaan kaikkea hyvää. Sillä kaikkien Viisaitten teroittama oppi on: „Koska ette osaa yhdessä silmänräpäyksessä tulla täydellisiksi, niin vaeltakaa rauhallisesti, mutta väsymättä, tiellä täydellisyyttä kohti. — Siinä tulee teidän veljeytenne näkyviin, että olette kuin yhtä perhettä, kun kaikki vielä haparoiden kuljette eteenpäin, toiset hitaammin, toiset nopeammin. Kaikki te kuitenkin jokseenkin yhtäläisinä kompuroitte eteenpäin täydellisyiden tiellä. Jos joku teistä saavuttaa enemmän tai pääsee pitemmälle tuolla kaidalla tiellä, — jota Buddhakin nimitti partaveitsen tieksi, — silloinhan hän voi auttaa, neuvoa ja rohkaista toisia. Hän ei lähde nauttimaan saavutuksistaan. — Tämä passiivinen itse-

kasvatus, joka opettaa meitä luopumaan pahasta, on tuo toinen välttämätön keino karman voittamiseksi-

Sitten on vielä kolmas seikka, joka myöskin on välttämätön. Se on se, että opimme tuntemaan itsemme ja että meillä on oikea käsitys siitä, mitä me olemme ihmisinä. Ei riitä, että ajattelemme itsestämme, että olemme ajattelevia, tuntevia ja tahtovia minuuksia, jotka olemme tällaisiin näkyviin ruumiisiin puetut ja elämme täällä. Ei merkitse paljontaan, että tunnemme persoonallisuutemme. Meidän täytyy todella saada käsitys siitä, mitä me ihmiset olemme syvimmin katsoen, mitä me olemme aineellisen ja mitä me olemme henkisen luontomme puolesta. Meissä on aineellinen muoto ja myöskin henkinen tajunta. Mutta mikä on tämä muoto, ja mikä on tämä tajunta? Saamme Jeesus Kristukselta itseltään selvät vastaukset siihen, mitä me olemme. Ensiksikin, mitä tulee meihin tajuisina olentoina, niin muistamme, että Jeesus sanoo: „Te olette Jumalan poikia.” Esim. suomalaisissa Uuden Testamentin käännöksissä on sanottu: „Te olette Jumalan lapsia.” Ja kristikunnassa sanotaan niin. „Jumalan Poika”-nimitys säilytetään Jeesukselle itselleen. Mutta alkukielellä sanotaan kaikista ihmisistä: „Te olette Jumalan poikia.” Vaikka sanoisimmekin „Jumalan lapsia”, — jos annamme tuolle „poika”-nimitykselle liian

maskuliinisen merkityksen, niin unohdamme „tyt-
tären” aivan —, niin lapsihan on se, jonka Hän on
synnyttänyt, joka on sen isä tai äiti. Siis Jumalan
lapsina me olemme Jumalasta syntyneet. Ja mitä
se merkitsee? Mitä Jumala on? Jeesus sanoo:
„Jumala on henki ja Jumala on rakkaus.” Kun
hän sanoo, että Jumala on henki, hän viittaa sii-
hen, että mekin olemme henkiolentoja. Jumala on
myös rakkaus, ja se merkitsee, että mekin olemme
rakkaudesta syntyneet, että mekin olemme,
olemukseltamme rakkautta. Siis meidän tietoi-
suutemme henkiolentoina ja Jumalan lapsina on
rakkaus. Koko meidän henkemme ja sisäisen ta-
juntamme salaisuus on yhdellä sanalla ilmaistu:
me olemme „rakkaus.” Niin paljon me siis olemme
henkeä, kuin niteissä on rakkautta. Niin paljon me
siis olemme Jumalan lapsia, kuin me olemme rak-
kautta. Sillä me emme saa ajatella niinkään, että
me nyt osaamme rakastaa, ja että se rakkauden
kyky on meissä ja me olemme, mitä olemme,
vaikka persoonallisia minuuksia. Meidän tosi-
olemuksemme on rakkaus, se jumalallinen rakkaus,
joka rakastaa kaikkia. Jumala ei tee eroa, ei katso
henkilöllisyyteen; toisin sanoen, Jumala rakastaa
kaikkia, niinkuin Jeesus sanoo: „Jumala antaa
aurinkonsa paistaa niin hyvälle kuin pahoillekin.”
Hän on puhdas, pelkkä rakkaus, ja mekin olemme
olemukseltamme rakkautta. Se on meidän kuole-

maton itsemme, mikä meissä on todellista tajuntaa rakkautta. — Mikä sitten aikaan saa sen, että me tässä aineellisessa todellisuudessa emme ole rakkautta, että me emme oikeastaan osaakaan kaikkia rakastaa, eikä meillä aina ole tilaisuutta olla pelkkää rakkautta? Sen aiheuttaa meidän aineellisuutemme, joka on meidän rajoituksemme; meidän muodollisuutemme, yleensä koko ilmennyt olemassaolo. Ja mikä se on? Jeesus on antanut siihen kysymykseen vastauksen. Hän on sanonut esimerkiksi näin: „Te olette maailman valo; älkää panko kynttilää vakan alle. Sinun sisäsi on valo; jos se valo tulee pimeäksi, kuinka suuri onkaan sitten pimeys. Ihmisen poika sinussa on valo; se on koroitettava. Sinä olet siis sisäisesti valoa.” — Mikä valo on? Mikä ihmisen poika on? Se on järki. Järki on valoa, ja valo on aineellisuutta. Kaikki aineellisuus on ilmennyttä valoa, taittunutta ja heijastunutta valoa. Valoa on koko ilmennyt maailma. Ja se valo ei ole aivan kirkasta valoa, vaan se taittuu eri väreihin. Mutta sisäisesti katsoen se on vain valoa. Tieteellis-intuitiivisesti-kin ajatellen se on tiivistynyttä valoa, sillä saamme kuulla asianomaisilta tiedemiehiltä, että tämä meidän niin sanottu aineellisuutemme on kokoonpantu atomeista. Se on siis atomimaailma. Jokainen esine, mikä meistä on niin lujatekoinen, on todellisuudessa suuri määrä atomeja, joita jokin

voima yhdistää. Mutta mitä atomit ovat? Niitä ei aineellisesti katsoen oikeastaan ole olemassa, sillä ne ovat ainoastaan voimapisteitä. Tämän okkultisen totuuden tiedemiehet jo ymmärtävät. Siis tätä kaikkea ei ole olemassa; se on vain voimain temmellystä. — Mutta mitä voima on? — Jos meidän tiedemiehemme eivät kykene siihen vielä vastaamaan, niin vanha viisaus on aina tiennyt; tietäjät, viisaat, salatieteilijät ovat osanneet ratkaista voiman salaisuuden. Ja kun tutkimme, mitä voima on, sanomme: voima on järkeä, voima on juuri sitä henkistä valoa, mistä Jeesus puhuu. Se on pohjimmaltaan järkeä, joka on valoa. Ja jos sanomme, että kaikki aineellinen on meillekin tiivistynyttä valoa, saamme tietää, että se valo on voimaa, ja se voima on järkeä. Siis aineellinen maailma on tiivistynyttä järkeä, kaikki muoto on kristallisoitua järkeä. — Tämä voi kuulostaa hie- man oudolta, ja en tiedä, voisiko joku luonnontieteilijä sitä hyväksyä. Minä sanonkin, että meidän tiedemiehemme eivät ole nähneet sitä yhteyttä, joka on voiman ja järjen välillä. He eivät vielä ymmärtäisi tällaista puhetta. Mutta vanha viisaus on sanonut, — jonka sitten jokainen asianomainen tutkija huomaa oikeaksi —, että järki on tavallaan aineen salaisuus. Järki kaikkine luovine voimineen, — esimerkiksi mielikuvituksineen —, on näkymätön, sisäinen, henkinen valo, joka on ai-

neen salaisuus. Siis kaikki, mikä meissä on ainetta, on järkeä. Mehän olemme monta kertaa puhuneet, että me saimme tämän fyysillisen ruumiin kuin lainaksi luonnolta, sillä se on meitä paljon järkevämpi, tietää enemmän kuin me. Ihmisminuksina emme ole kokeneet sitä, mitä se tietää. Meidän minuutemme on lähempänä järkimaailmaa, on järkimaailman synnyttämä aineellisuus. Ja sentähden se ei ole niin paljon kokenut, ei ole niin vanha kuin fyysillinen ruumis. Sentähden se voi ottaa oppia tältä fyysilliseltä ruumiilta. Sitä tutkimalla me pääsemme monen asian perille, koska meidän fyysillinen ruumiimme on tiivistynyt valoa, järkeä. Ja kun katselemme ihmistä, huomaamme, että meidän olemuksemme on heikkoa valoa, ja sen ympärille on kerääntynyt kaikenlaista sellaista, joka on pimeämpää valoa. Se on meidän astraalis-mentaalin auramme. Kaikki se on meidän järki-minämme ympärillä, peittäen sitä ja osoittaen samalla, että se ei ole vielä täydellisesti valon poika. Koko tunne- ja tahtomaailmamme on siinä aurassa, joka on kokoonpantu ei ainoastaan kirkkaista vaan raskaistakin väreistä. Ne ovat tiivistynyttä järkeä olentomme ympärillä. Ja sitten meillä on tämä fyysillinen ruumis lainana, joka on enimmin tiivistynyttä valoa. Sen avulla käymme koulua tässä näkyvässä järkimaailmassa. Ja nyt meidän pitäisi tässä muotojen

maailmassa, tässä viisaasti järjestetyssä kosmoksessa, ihmishenkinä, henkiolentoina tuoda rakkautta tähän maailmaan. Sillä sitä mukaa, kun me tuomme rakkautta siihen, kaikki aineellisuus, sen monissa pimeysasteissa, valaistuu, sillä rakkaus tuo aina mukanaan mitä kauneinta, kirkkainta valoa eli järkeä. Puhdas järki eli jumalallinen viisaus on tuon rakkauden hienoin ruumis, sen hienoin ilmaus. Sentähden, jos me ihmiset osaisimme olla 'omaa sisäisintä, jumalallista itseämme, joka on rakkaus, silloin myös meidän koko olemuksemme muuttuisi puhtaaksi järjeksi eli valoksi. Silloin me loistaisimme. Siksihän Jeesuskin juuri sanoo: „Teidän valonne pitää loistaa. Teidän pitää niin yhdistää itsenne rakkauden olemukseen, järkeen, että se muoto, joka teitä ympäröi, silloin loistaa.” Nämä ovat salaperäisiä asioita eräältä kannalta katsoen, mutta toiselta kannalta sellaisia, että niistä täytyy puhua. — Silloin karman voittaminen tapahtuu sillä tavalla, että me tulemme omaksi itseksemme, siksi mitä me olemme. Rakkautta me olemme, ja me tulemme rakkaudeksi, joka ilmenneenä on viisautta, sillä rakkaus ei voi olla ilmenneenä ilman järkeä ja viisautta. Hyvyys tulee viisaudeksi. Sentähden me olemme täällä oppimassa viisautta ja järkeä. Viisautta ja järkeä emme opi, emmekä voi tulla valoksi, ellemmä tule myöskin siksi, mitä olemme henkisesti. Sillä viisaus ja järki

on meidän mahdollisuutemme. Henkisesti me olemme rakkautta. Ilman rakkautta emme voi tulla valoksi. Ja koko karma haihtuu siihen kirkkaaseen valoon, joka on rakkauden ilmennystä. Siihen haihtuvat kaikki voimat, jotka saavat häiriöitä ja kärsimyksiä aikaan. — Näin paljon käytännöllistä salatiedettä me jokainen voimme ymmärtää.

IV

KARMALLISET SAIRAUDET

Karmasta ei voi puhua jokaisen sairauden yhteydessä. Jos olemme esimerkiksi syöneet liian paljon makeisia ja turmelleet hampaamme, ja sitten saamme kärsiä hammaskipua, ja lopulta kadotamme hampaamme, niin ei ole syytettävä karmaa. Emme myöskään puhu karmasta, jos menemme varomattomasti ulos kylmään ilmaan ja hankimme itsellemme nuhan ja yskän. Tällaisissa tapauksissa sairauden syy on ollut silmiinpistävän selvä, sillä me tiedämme, että syysuhteen laki valitsee maailmassa, emmekä ihmettele tuollaisia sairauksia. Sitä vastoin voimme ihmetellä, jos kaksi henkilöä samoissa olosuhteissa tapaa keuhkotautisia, ja toinen näistä kahdesta saa tartunnan, mutta toinen ei ole millänsäkään. Silloin voimme kysyä: miksi toinen tuli sairaaksi ja toinen ei? Silloin tulee vastaus tieteelliseltä taholta: asia on niin, että ihminen ei sairastu keuhkotau-

tiin, jollei hänellä ole taipumusta siihen; sairastumisen syy on aina jokin näkyvä, ulkonainen syy, mutta se ei aiheuta keuhkotautia aivan terveissä ihmisissä, vaan sellaisissa, joilla on taipumusta keuhkotautiin. Ja sitten vielä lisätään: nämä ihmiset ovat saaneet taipumuksensa keuhkotautiin joko vanhemmiltaan tai esivanhemmiltaan, jolloin he ovat predestinoidut, ennaltamäärätyt keuhkotautiksi. Mutta kysymykseksi jää meille, minkä tähden toinen ihminen on edeltäkäs määrätty keuhkotautiseksi ja toinen ei. Tässä vasta tulee karma kysymykseen. Alamme etsiä karmallisia syitä, ja silloin ajatellaan, että ihmisen menneisyydessä täytyy olla jotakin, mikä on aiheuttanut hänelle uudelleen synnyttyään maan päälle taipumuksen erikoisesti keuhkotautiin. Karma aina ensi kädessä näkyy syntymähoroskoopista, niinkuin olemme jo ennen sanoneet.

Heti alussa on otettava huomioon, että karman ei välttämättä tarvitse olla yksilöllistä, vaan voi olla joukkokarmaa. Sillä jokainen ihminen syntyy aina määrättyyn ympäristöön, ja koko kansalla, heimolla ja perheellä voi olla oma joukkokarmansa. Tähän joukkokarmaan yksilö joutuu osallistumaan syntyessään tuohon ihmisjoukkoon. Sentähden, jos olemme syntyneet köyhän ja pienen kansan keskuuteen, emme voi odottaa, että meistä tulisi äärettömän rikkaita, niinkuin amerikkalaiset

miljardöörit, vaikka meillä olisi sellainen hyvä tai huono karma, että meidän pitäisi tulla rikkaiksi. Mahdollisuudet rikkauden suruuteen nähden riippuvat joukkokarmasta. Joku amerikkalainen voi alkaa uransa sanomalehtipoikana ja kohota sitten tuhansia miljoonia omistavaksi ihmiseksi. Sellaista ei voi tapahtua Suomessa, sillä meillä ei ole samoja mahdollisuuksia tarjolla kuin Amerikassa. Kaikki on suhteellista. Jos joku täällä samassa suhteessa tulee rikkaaksi kuin miljardööri Amerikassa, niin hän saa tyytyä muutamiin miljooniin. Me saamme siis ottaa osaa kansamme hyvään ja huonoon karmaan. Jos me synnymme maahan, jossa vallitsee suuri kuumuus ja jossa on paljon kuumesairauksia, niin me luonnollisesti otamme osaa sen maan ja kansan joukkokarmaan tässäkin suhteessa, ja voimme siten saada kaikenlaisia kuumesairauksia paljon enemmän, kuin meidän yksilöllisessä karmassamme oikeastaan olisi. Täällä Pohjolassa me olemme paljon alttiimmat keuhkotaudille ja muille rintataudeille kuin ne, jotka syntyvät esim. Pohjois-Afrikkaan, Intiaan jne. Sentähden, kun karmaa ajattelemme, on otettava huomioon, että se on osaksi joukkokarmaa, ja siihen jokainen ihmisyksilö saa ottaa osaa. Hänellä voi sitten olla niin hyvä yksilöllinen karma, että hän nousee, ainakin jossakin määrin, joukkokarman yläpuolelle. Ehkei hänen tarvitse ollenkaan kärsiä

asioista, joista yleensä kärsitään siinä ihmisryhmässä. Hän voi ehkä saada sellaisen ruumiinnoissa kuumissa maissa, ettei hän koskaan sairastu kuumetauteihin; joku voi saada syntyessään tänne Pohjolaan sellaisen ruumiinrakenteen, ettei hän koskaan kylmety, ei saa nuhaa eikä yskää. Täten yksilöllinen karma voi nousta joukkokarman yläpuolelle, vaikka se onkin harvinaista.

Kun pidämme mielessä, että meidän on pakko ottaa osaa ympäristömme joukkokarmaan, niin silloin voimme lähteä tutkimaan ihmisen yksilöllistä karmaa sairauksien yhteydessä. — Millä tavalla karma näkyy sairauksissa? Miksi sairaudet voivat olla karmallisia, ja minkälaisia sairaustaipumuksia me kannamme mukanaamme? — Olemme edellä puhuneet karmasta yleensä, mutta nyt tahtoisimme jonkin verran syventyä kysymyseen karmasta ja sairauksista, meidän on hyvä ensin muistuttaa mieleen, mikä ihminen on, minkälainen meidän kokoonpanomme on.

Ihmisestä on sanottu, että hän on mikrokosmos, pienoismaailma verrattuna ympäröivään maailmaan, jota nimitämme makrokosmokseksi. Voimme sanoa, että kaikki, mikä on hänen fyysisessä olemuksessaan, on myöskin olemassa ympäröivässä fyysisessä maailmassa. Myöskin se, mitä on hänen muissa periaatteissaan, on olemassa hänen ympärillään. Paremminkin voisimme vielä sanoa

asian niin, että kaikki, mikä on olemassa ympärillä kosmoksessa, on myös ihmisessä. Kun katselemme ihmisen fyysillistä ruumista, niin huomaamme, että se on jonkinlainen fyysillinen pienoiskuva tästä ympäröivästä fyysisestä maailmasta, siis niistä elementeistä, jotka ovat tässä näkyvässä maailmassa meidän ympärillämme. Ruumiissamme on ainetta, joka tuo mieleen maaelementin, kivennäismaailman. Siinä on aineita, jotka tuovat mieleemme toisen elementin, vesielementin ja sellaista, mikä tuo mieleen ilma- ja tulielementit. Samoja elementtejä, joita näemme ympäröivässä maailmassa, on meidän ruumiissamme. Kukaan ei kiellä, etteikö meidän ruumiissamme olisi vettä eli juoksevaa ainetta, ilmaa, jota hengitämme sekä tulta. Koko olemassaolomme perustuu lämpöön ja tuleen. Kun kuolemme, niin heti tulemme kylmiksi. Lämpö juuri jollakin tavalla osoittaa, että meissä on henkeä ja elämää. Kun katselemme kivikuntaa, niin huomaamme, ettei kivissä ole sisäistä lämpöä, niinkuin meissä ihmisissä. Kun aurinko aamulla nousee ja sen säteet kohdistuvat niihin, niin ne lämpenevät, mutta yön tullen ne jälleen kylmenevät. Niissä ei ole siis meissä olevaa ja tuntuvaa sisäistä tulta. Kun sitävastoin ajatella eläin- tai ihmisruumista, niin siinä havaitsemme selvästi sisäistä tulta ja lämpöä. Lämpö tekee sen eläväksi.

Ihminen on siis kuin mikrokosmos verrattuna ympäröivään luontoon. Ajatelkaamme sitten kasvimaailmaa. Kasvit ovat jo eläviä. Ne eroavat siinä kivennäismaailmasta. Mikä tekee ne eläviksi? Mikä aikaansaa sen, että kasvit jo kantavat hedelmää auringon lämmössä? Mikä ihmisessä vastaa näitä kasveja? Saamme kuulla, että kasveilla on ns. eetteriruumis, jossa on lämpöä itsessään, vaikka ei samassa määrässä kuin ihmisessä ja muutamissa eläimissä. Tämä eetteriruumis on elämän kantaja kasvissa, ja ihmisessä tuo eetteriruumis on elämän periaate, joka on kokoonpantu niistä voimista, jotka vaikuttavat tässä muodon maailmassa. Muodon maailman takana on myöskin elämää. Katselemme kuollutta eläimen tai ihmisen ruumista. Siinä ei ole silloin muuta kuin sisäinen hävittävä tuli, joka antaa ruumiin hajota. Se mätänee, niinkuin sanomme. Se ei enää osaa ylläpitää tuota muotoa. Kuolleessa ruumiissa on tosin elämää, mutta se elämä on silloin vain sen omaa sisäistä elämää, joka sen polttaa ja hävittää. Sentähden on turha panna ihmisruumista hautaan, sillä mullassa ruumis vain palaa sisäisesti. Ruumiissa oleva sisäinen tuli sen polttaa. Siksi on luonnollista, että jos tahdomme totella luonnon lakeja, auttaa luontoa, niin me poltamme ruumiin. Kun näin autamme luontoa, niin palaminen käy nopeasti, tuhansia, miljoonia kertoja nopeammin.

Ei ole yhtään runollisempaa, että ihmisen ruumis mätänee haudassa ja häviää, kuin että se parissa tunnissa poltetaan tuhaksi. Molemmissa tapahtuu aivan sama asia. — Mistä tuo tuli sitten tulee?, me kysymme. Selvänäkijät näkevät, että koko tämän fyysillisen tason takana on kuin sisästä päin, maan keskustasta tuleva tuli, joka pyrkii ulospäin; ja samaten on jokaisessa organismissa, jokaisessa oliossa tuli, joka pyrkii ulos kuin jostakin keskipisteestä ulos pinnalle. — Kun katselemme kasvi- maailmaa, niin huomaamme, että se ottaa vastaan itseensä sitä voimaa, joka kosmoksesta päin tulvii maapallolle. Kivet ja muut sellaiset kappaleet tulevat lämpimiksi, mutta tuo lämpö on pinnallista, joka aiheutuu vain auringon valosta. — Kasveihin tulee eetterivoimaa, niinkuin sanomme, ja se on lämpöä ja valoa. Ne imevät tuota voimaa sisäänsä, ja tuo elämän voima ei olekaan silloin enää sitä kuluttavaa tulta, joka tulee maan sisästä, vaan se voima, joka tulee kosmoksesta, on muotoja elähyttävää ja elämää antavaa. Tuota voimaahan nimitetään myös praanaksi. Praana on se eetterivoima, elämän voima, joka tulee kosmoksen syvyydestä auringon kautta koko aurinkokuntaan ja sitten imeytyy kaikkiin eläviin elimistöihin ja muuttuu praanaksi. Voimme siten puhua kasvin praanasta, vaikka se ei olekaan samalla tavalla yksilöllistä kuin eläimen ja ihmisen. Ero kasvi-

maailman ja kivennäismaailman välillä on siis se, että kasvimaailma jo ottaa sisäänsä niitä eetterivoimia, jotka tulevat kosmoksesta. Sentähden sanomme, että kasveilla on jo eetteriruumis. Selvänäkijät voivat nähdä tuon eetteriruumiin kasvin ympärillä pilven tapaisena eetteriolemuksena. Samanlainen eetteriruumis on, niinkuin tiedämme, kaikilla eläimillä ja ihmisillä. Juuri eetteriruumis tekee elimistön eläväksi. Kun katselemme kuollutta fyysillistä ruumista, niin näemme, että eetteriruumis on todella poissa, ja kun eetterivoimat ovat poissa, niin silloin ainoastaan tuo maan sisästä tuleva tuli polttaa ruumiin ja hajottaa sen alkuosiinsa. Silloin on vain tuo hävittävä tuli jäljellä, eikä mitään suojaavaa, elämää ylläpitävää voimaa.

Kun siirrymme kasvimaailmasta eläinmaailmaan, niin huomaamme, että eläimessä on jotakin lisää. Eläimillä on tajuntaa. (Jonkinlaista tajuntaa on kyllä kasveillakin.) Eläinten tajunta ei ole ajattelemista, niinkuin ihmisten, vaan tunteamista. — Eläimillä voi kyllä olla joskus joitakin ajatuksiakin, sitä ei sovi epäillä. Varsinkin kotieläimillä on ajatuksia. Niillä on ymmärrystä ja jonkin verran järkeä, mutta ennen kaikkea tunnetta. — Sentähden sanomme, että eläimet ovat saaneet yhden uuden periaatteen lisää, nimittäin astraaliruumiin. Tämä astraali- eli tunneruumis

tekee eläimen jollakin tavalla yksilölliseksi. Eläin ei ole enää sillä tavalla sidottu joukko-olemukseseen niinkuin kasvit, jotka eivät osaa liikkua, vaan ovat täysin sidotut kasvupaikkaansa. Eläin ei tosin vielä aina osaa päättää, mitä se kulloinkin tekee, mutta sen tajunnallisessa elämässä on selvästi voimakkaana tekijänä vaisto. Puhumme eläinten vaistosta. Kotieläimissä huomaa kyllä usein järkeä ja ymmärrystä, mutta näemme, että se ei ole sillä tavalla vapaata kuin ihmisellä. Meillä ei ole esimerkkiä siitä, että eläin voisi ajatella filosofisesti, että se voisi ryhtyä jonkinlaiseen filosofiseen keskusteluun. Eläin ei osaa niin paljon tuoda ajatuksia esille, niinkuin ihminen, ja sentähden päätelemme aivan oikein, että eläimessä ei ole järkielämä niin kehittynyt kuin ihmisessä. Mutta eläimen tunne-elämä on hyvin kehittynyt. Eläin voi olla ihmisen yläpuolellakin tunne-elämänsä kehityksen puolesta, mutta jokainen ihminen on järkensä ja ymmärryksensä puolesta kehittyneempi kuin eläin. Eläimillä on kyllä joukkojärki. Muurahaiset esim. organisoituvat yhteiskunniksi ja suorittavat kaikenlaisia ihmeellisiä asioita. Eläinten joukkoymmärrys on usein sangen kehittynyt, mutta me emme näe, että heillä olisi yksilöllistä järkeä. He ovat joukkosielun hallussa. — Eläimillä kasveihin verrattuna on siis lisäksi samanlainen astraaliruumis kuin ihmisilläkin. Me-

hän ihmisinä myös tunnemme, haluamme ja vais-toamme jne.

Mutta sitten on meissä ihmisissä, niinkuin me olemme jo monesti huomauttaneet, vielä tuo selvästi havaittava minäolento, järki, ajatuskyky, ymmärrys. Vaikka eläimillä olisikin ajatusta ja järkeä, niin emme koskaan näe mitään todistusta siitä, että eläin tuntisi itsensä minäksi, että se tuntisi jotakin omalla tavallaan. Jos me huomaisimme jotakin sellaista eläimessä, niin ajattelisimme silloin, että se eläin on tulossa ihmiseksi. Ihmisessä on minä, ja tämä minä erottaa hänet joukkosielusta. Mutta ihmistenkin takana voi kyllä olla myös joukkosielua, toiset ihmiset kuuluvat kuin johonkin joukkosieluun. Jotkut ihmiset helposti matkivat toisia ja uskovat ja ajattelevat samalla tavalla kuin yleensä ajatellaan ja niinkuin heitä on opetettu. Mehän juuri kasvatamme lapsiamme joukko-olennoiksi, jotka hyväksyvät meidän toimenteemme, mitä me olemme tehneet tässä maailmassa. Me opetamme heitä tähän kaikkeen tyytymään. Emme ole lainkaan ihastuneita, jos meidän lapsemme ovat liian itsenäisiä. Meitä se oikein pelottaa. Emme me ihastu, jos lapset heti asettuvat sille kannalle, että me vanhemmat olemme aika tomppelleita, kun olemme kaiken tällä tavalla järjestäneet, ja että he, lapset, osaavat kaiken paljon paremmin. Jos lapset esiintyisivät noin,

niin me vallan kauhistuisimme. Me emme ole olle-
lenkaan tottuneet siihen ajatukseen, että ihmiset
ovat yksilöllisiä olentoja ja että emme saavuta in-
himillistä yksilöllisyyttä, ennen kuin käymme lä-
vitse vallankumousvaiheen. Jokaisen ihmisen ke-
hityksessä tulee sellainen vaihe, että hän huomaa,
olevansa yksilö ja olevansa pakotettu pitämään
puoliaan juuri yksilönä. Tämä ei merkitse sitä,
että se vaihe olisi jokaisen edessä; sehän voi jo
olla takana; voihan olla, että olemme jo käy-
neet lävitse sen kehityksen kohdan, toivottavasti
olemme sen jo tehneet. Tämä vallankumousvaihe
kuuluu kyllä ihmisen kehitykseen, mutta sekin on
voitettava, sillä ihmisen täytyy ennen pitkää hu-
mata, ettei hän ole mikään luoja eikä Jumala,
vaan ainoastaan pikkuriikkinen yksilö, jonka täy-
tyy alkaa oppia, kasvattaa itseään ja nähdä, kuin-
ka asiat ovat täällä maailmassa. Alkaa hänen in-
mihillinen kehityksensä. Hän pysyy kyllä nytkin
itsenäisenä, mutta se itsenäisyys ei ole röyhkeätä
ja vallankumouksellista laadultaan, vaan vallan
muuta. Se itsenäisyys on sitä, joka ottaa taakkoja,
joka voi auttaa ja ottaa toisten synnit kantaak-
seen. On aivan oikein, mitä on opetettu kristikun-
nassa ja kristinuskossa, että Jeesus Kristus otti
maailman kaikki synnit kantaakseen. Hän oli ke-
hityksessään tullut siihen kohtaan. Meidän pitää
kaikkien tulla siihen kohtaan joskus, että me

osaamme ottaa koko maailman synnit kantaaksemme. Se on meidän kehityksemme loppuvaihe, jolloin emme palvele ainoastaan tässä fyysisessä maailmassa puita kantamalla, vettä noutamalla ja ruokaa laittamalla, vaan siten, että osaamme palvella myöskin toisissa maailmoissa inhimillisinä olentoina. Se on silloin jokseenkin samaa kuin uhri. Kun katselemme ulkonaista elämää, niin onhan sekin uhria, että joku ihminen palvelee minua, lämmittää uunin, laittaa ruokaa minulle tai tekee työtä pellolla. Kaikki palveleminen on uhria, jotakin korkeampaa, johon ihminen ottaa osaa. Se on ensimmäinen ja luonnollisin korkeamman minän eli hengen ilmennyksestä. Sentähden on kaikista kunniakkainta ja korkeinta tässä maailmassa tehdä jotakin fyysillistä työtä. En minä tarkoita sillä, että siitä työstä pitäisi maksaa kaikista enimmäin. Sanon vain, että se on kunniakkainta. Ja se työ on jumalallista siinä määrin, kuin ihminen sen osaa iloisesti ja rakkaudella suorittaa, ikäänkuin Jumalan nimessä. Kun ihminen siinä mielessä suorittaa noita luonnollisia, fyysisiä tehtäviään, silloin hän on henkinen ihminen ja elää henkistä elämää, sillä se on luonnon itsensä näyttämää ja antamaa työtä. En tarkoita, että hänen pitäisi järjessään ja ymmärryksessään olla tietoinen siitä, että hänen työnsä on niin kovin hienoa ja jumalallista, mutta hänen pitää tun-

tea, että hän palvelee ja että se on hänen jumalanpalvelustaan, hänen ilonsa ja onnensa, hänen uhrinsa. Hänen ei pidä itse ajatella, että hän uhrautuu toisten hyväksi. Jos hän niin ajattelee, hänen pitää olla sangen kehittynyt, korkea olento, joka osaa ajatella ilman, että se on ulkokultaista. Hänen ilonsa on tässä palvelemisessa, ja se on ensimmäinen aste henkisessä elämässä. Kaikki muu työ tässä maailmassa vaatii paljon enemmän itsekkyyttä ihmiseltä. Jos esim. jollakin on satamiljoonaa pankissa, ja hän ajattelee, että kyllä sillä jo tulee toimeen, ja ei sitten viitsi enää tehdä mitään, niin se on hirveän väärin. Ei silloin voi ihmetellä köyhää, joka ajattelee: „Mitä tuo on? Niin paljon rahaa pankissa. Hänen ei tarvitse tehdä työtä.” — Pikku tyttö Hannele ajattelee taivaasta, että siellä saa syödä aina lintupaistia. Ja samalla tavalla ajatellaan tuollaisesta rikkaasta, että hän voi syödä lintupaistia jo täällä maan päällä, vaikka joka ainoa päivä. — Kun tältä kannalta ajattelee asioita, niin silloin voi ymmärtää niitä köyhiä ja nälkäisiä ihmisiä, jotka ajattelevat, mikä ihmeellinen loinen tuo on, ja että sellaista ei saisi olla yhteiskunnassa.

Mutta kun ajattelee asioita, niin huomaamme, että asialla on toinenkin puoli. Ei kannattaisi elää tässä maailmassa, jollei voisi tehdä myös toisenlaisia palveluksia kuin vain fyysillisiä. Ei ihmisestä

tulisi täydellistä, jos hänen aina pitäisi vain keittää ruokaa ja lakaista katua. On välttämätöntä, että on kaikenlaisia muotoja, joissa ihmisen henki voi ilmaista itseään, joissa ihminen ihmisenä voi tuoda itseään ilmi. Sen vuoksi on välttämätöntä, että on olemassa sellainen elämän koulu, jossa ihminen voi oppia tekemään monipuolisempaaakin työtä. Sentähden on olemassa taide. Ei taiteellisesta ihmisestä, joka tahtoisi soittaa, näyttellä, maalata, veistää, tulisi mitään, jos hänen pitäisi koko päivän esim. keittää ruokaa taikka lakaista katua. Hänen taiteensa perustuu juuri siihen, että hän osaa uhrata itsensä hirmuisten sielun kamppailujen kautta. Hänen pitää osata uhrata itsensä pois kaikesta tuosta luonnollisimmasta palvelustyöstä, ja palvella jollakin toisella tavalla ihmiskuntaa, vaikka ihmiset eivät sitä aina niin ymmärtäisikään ja hyväksyisikään. Jokainen nerokas taitelijaihminen on käynyt lävitse sen vaiheen, jolloin hän on saanut kovasti kamppailla sielussaan ja kysyä: olenko aivan hyödytön olento, kun en voi kyntää peltoa, kantaa puita j.n.e. Sellaista täytyy taiteilijaneron läpikäydä, ennenkuin hän on kamppailut itsensä noiden tuskien läpi ja viimein voi sanoa: vaikka en voisi mitään tehdä, niin minun täytyy kuitenkin palvella sitä kauneusvaistoa, joka on minulle kuin Jumala.

Myöskään ei tulisi mitään mistään kulttuurista, ellei olisi järjestettyä yhteiskuntaa, kouluja, virastoja, yliopistoja ja joukko ihmisiä, jotka uhraavat itsensä sillä tavalla, että luopuvat kaikista luonnollisimmista töistä palvellakseen yhteiskuntaa. He palvelevat yhteiskuntaa, jotta erikoiset, lahjakkaat ihmiset voisivat elää maailmassa. Ajatelkaamme vain Afrikan neekereitä. Jos heidän keskuudessaan eläisi joku nero, joka tahtois kirjoittaa kirjan, niin hän ei saisi sitä edes painetuksiakaan. Jos joku siellä esim. tekee runon, niin hän itse ensin lukee tuon runon toisille, ja sitten nuoret tytöt sitä lausuvat, ja se jää joksikin aikaa ihmisten mieliin, mutta häviää sitten. Sellaiseen kulttuuriin on nerokkaiden ihmisten turha syntyä, niiden, jotka eivät ole Jumalan miehiä ainoastaan siinä merkityksessä, että he opettavat vain moraalialia. Sillä sellaisia ihmisiä, jotka opettavat moraalialia, jotka opettavat kunnioittamaan toisen omaisuutta, toisen elämää, on mitä yksinkertaisimmissa kansoissa. Sitä he voivat opettaa, ja jos heidän opetuksensa on poikkeavaa toisten opetuksista, niin sekin antaa kyllä kylliksi työtä ja sielun tuskaa ja vaivaa. Mutta kun ajatteleme sitä älyllistä kulttuuria, joka pohjautuu ihmisälyn, järjen toimintaan, niin se on mahdotonta, ellei synny yhteiskuntaa, joka antaa tilaisuuden nerokkaille ihmisille. Ei ole vielääkään olemassa sellaisia yh-

teiskuntia, jotka mainittavammin antaisivat tilaisuuksia neroille. Ei meidän tarvitse mennä kovinkaan kauas ajassa taaksepäin nähdäksemme, kuinka ennen nerokkaan ihmisen piti päästä kuninkaan suosioon, jotta hän pääsisi vähän eteenpäin. Nythän on sentään vähän parempi. Ei nyt enää tarvitse kirjoittaa hänen mielikseen ylistysrunoja, nuoleskella hänen lautasiaan. Nyt voi ihminen sentään olla vapaa. Nyt ihminen sentään meidän yhteiskunnissamme voi saada äänensä kuululle. Hän voi saada toiset ihmiset ymmärtämään taidettaan, voi saada heiltä kannatusta. Mutta eivät meidän yhteiskuntamme vielääkään ole suinkaan ihanteelliset tässä suhteessa. Kaukana siitä. Ja kuitenkin ihmisiä, jotka ovat kehittyneempiä kuin toiset, täytyy olla yhteiskunnassa. Muuten ei mikään menisi eteenpäin. Muuten kaikki eläisivät jonkinlaisessa afrikkalaisessa veljeydessä, jossa saisi vapaasti esim. tappa toisen ja syödä hänet, jos sattuisi olemaan kova nälkä. — Sentähden voimme ymmärtää, että nykyään tarvitaan vielä rikkautta, rikkaita, jotka eivät tee mitään „hyödyllistä”, mutta voivat olla kulttuurityössä mukana. Tulevassa yhteiskunnassa pitää olla niin järjestettynä, että kulttuurityötä voidaan tehdä tarvitsematta aina ajatella aineellista toimeentuloa. Toivokaamme, että kuljemme sellaista kehitystä kohti. Yhteiskunnat, valtakunnat ja

koko tämä maapallo tulevat sillä tavalla rikkaiksi, ettei kenenkään tarvitse olla upporikas tai rutioköyhä. Kaikilla on mitä he tarvitsevat. Ja nerot tarvitsevat aina paljon enemmän kuin muut. Sentähden voimme rauhallisesti katsella tuota tulevaisuutta, jolloin kaikki jo ymmärtävät kulttuurista, jolloin kaikki tuntevat myöskin veljeyden ja aineellisen yhteenkuuluvaisuuden. Kenenkään ei silloin tarvitse olla huonosti puettu, ei asua liian ahtaasti, ei syödä huonommin kuin toinen, ei kärsiä minkäänlaista aineellista puutetta. Kaikilla on runsaasti kaikkea, mitä tarvitsevat, ja silti riittää varoja kulttuurityöhönkin. Mutta me emme voi väkivallalla muodostaa yhteiskuntia, emme voi yhtäkkiä saada aikaan sitä, että kaikki saisivat juoda shamppanjaa. Ensin on yhteiskuntaa opettettava kunnioittamaan kulttuurityötä, henkistä työtä yleensä, asettamaan sen korkeammalle. Emme pääse näistä vanhoista yhteiskunnista sillä, että väkivalloin koetamme saada aikaan parempia. Ne palautuvat aina takaisin vanhaan. — Meidän täytyy oppia panemaan arvoa henkiselle elämälle ja kulttuurille. Ja sitähan me olemme oppineet jo sangan paljon nykyisissä yhteiskunnissa.

Tämä ihmisen minuudesta, joka on siis neljäs periaate. Ensimmäinenhan on fyysillinen, toinen eetteri-, ja kolmas astraaliruumis. Tätä minuutta emme huomaa eläinkunnassa, ja siinä suh-

teessa ihmiskunta siis nousee eläinkunnan yläpuolelle. Kun katselemme, millä tavalla ihminen elää näissä neljässä periaatissaan, niin näemme heti ensimmäisenä havaintona, että ihmisellä on kaikki nämä neljä periaatista mukana tässä näkyvässä maailmassa. Eivät meidän minuutemme enemmän kuin meidän tunteemme ja halummekaan ole missään kaukana taivaissa. Toinen havainto, minkä teemme, on se, että voimme tehdä jonkinlaisen kvalitatiivisen (laatu-) eron fyysis-eetterisen ruumiin, astraalisen ruumiin ja minuuden välillä. Fyysillinen ja eetteriruumis ovat niinkuin toisella puolella, ja toisella puolella ovat sitten meidän tunteemme ja ajatuksemme, meidän järkemme ja minuutemme. Ne ovat jollakin tavalla erillään. Ajatelkaamme tervettä ihmistä. Hän ei oikeastaan tunne ruumistaan. Fyysillinen ruumis ei vaivaa millään tavalla. Missä minä silloin elän? Minä elän tunteissani ja ajatuksissani, ja ruumiini on kuin jossakin muualla. Kun minä olen fyysisessä maailmassa, niin minä tunnen ja ajattelen ruumiini välityksellä, olen tajuinen fyysisillisen ruumiin välityksellä, mutta kuitenkin voin tehdä tuon eron. Minä oikeastaan elän tunteissani ja ajatuksissani. Minä en olisi elävä olento, ellen voisi elää tunteissani ja ajatuksissani, ja kun olen terve, saan vapaasti elää tunteissani ja ajatuksissani. Tietenkin tiedän, että minun pitää

syödä ja nukkua ja sillä tavalla palvella ruumistani, mutta ruumis antaa minun muuten olla vapaasti. Kun on täydellinen harmonia olemassa näiden eri periaatteiden välillä, niin olemme terveitä. Kun eläin tekee liikkeitä, niiden takana on eläintajunnassa ensin ollut jokin vaisto. Koira näkee isäntänsä tulevan. Silloin se iloisesti haukahtaa ja lähtee heti isännän luo. Se siis hallitsee ruumistaan. Koira teki havainnon, ja se pani sen ruumiin liikkeelle. Se havainto oli sielullista laatua, ja se herätti astraaliruumiissa heti tunteen. Tämä iloinen tunne panee ruumiin liikkeelle, vaikuttaa ensin eetteriruumiiseen välittömästi, ja eetteriruumiin avulla se vie fyysillisen ruumiin perille. Se tunne, joka herää koirassa, käy kuin sähkö hermojen kautta ja vaikuttaa fyysilliseen ruumiiseen pannen sen liikkeelle. Me näemme tästä esimerkistä, että sielullisuus eläimessäkin on jotakin sellaista, mikä silloin kohottaa fyysilliseetterisen ruumiin ylös jonkinlaisesta lepotilasta ja kuljettaa sitä jollakin tavalla. Jos ajattemme, että ruumis olisi pelkkä ruumis, ilman tunteita ja ajatuksia, niin silloin se olisi kuin kasvi. Kasvisakin jo alkaa olla tunteita, mutta kun näemme, että eläin liikkuu, niin näemme, että siinä on sellainen sielu, joka herättää ruumiin aivan kuin kuolleista. Samoin on ihmisen laita. Hän voi olla aivan lepotilassa, ilman tunteita ja ajatuksia

ja elämää, mutta heti kun hän ajattelee jotakin ja liikkuu, niin on kuin hänet nostettaisiin kuoleman tilasta ja häntä kuljetettaisiin jollakin tavalla. En liikuta käsiäni ilman ajatusta, joka on mukana, ilman, että tahto on mukana. Tuo halu liikuttaa itseäni tulee tietoiseksi tajunnassani, paljon tietoisemmaksi kuin eläimissä. Ihminen on vapaa. Hänellä on minuus mukana. Hänellä on oma tahto mukana, kun hän liikuttaa kättään. Kun katselemme hänen sielunelämänsä, niin huomaamme, että jokainen ajatus ja tunne on aivan kuin fyysillis-eetterisen ruumiin kohottamista levon tilasta ja sen kuluttamista. Sentähden meidän täytyy nukkua. Se kuluttaa joko sillä tavalla, että elämän voima vähenee, niin että sitä täytyy hankkia lisää yön aikana, taikka siten, että tämä kulutus synnyttää niin paljon elämän voimaa, niin paljon praanaa, että täytyy nukkua, jotta se taas tasaantuisi. Joka tapauksessa ihmisen tajuinen elämä on ruumiin kuolleista herättämistä, ja sen päästämistä takaisin kuolemaan. Jos ihminen esim. menee tajuttomaksi, niin selvänäkijä, joka sitä katselee, huomaa, että hänen tajuttomuutensa on siinä, että ajatus ja tunne eetteriruumiin mukana poistuivat fyysisestä ruumiista. Koko eetteriruumis ei kuitenkaan elämän aikana poistu, mutta suuri osa. — Kun ihmisen käsi puutuu, „kuolee”, niinkuin sanotaan, niin silloinkin on eetterivoimaa

siirtynyt pois; sitten se tulee vähitellen takaisin ja synnyttää omituista „pistelyä”.

Terveys on sitä, että ihmisen kaikki nämä neljä olemuspuolta ovat harmoniassa, viihtyvät keskenään. Se harmonia voi tulla hyvin ihmeelliseksi. Meidän ei pidä ajatella, että kun me olemme terveitä, niin se on terveyden huippu, sillä todellinen terveys on hyvin suuri ihanne, joka vie meidät niin korkealle huipulle, että emme ollenkaan tiedäkään, kuinka korkealle me olemme tulleet. Olemme täynnä suurta onnea ja autuutta, jos olemme aivan lopullisesti terveet. Mutta sitähan me emme ole. Me olemme kulkemassa terveyttä kohti ja saammekin kokea sitä terveyttä jonkin verran, kun nuo kaikki neljä periaatiämme ovat jonkin verran harmoniassa keskenään. Mutta jos tapahtuu pienikin häiriö meidän ruumiissamme, silloin me kyllä heti huomaamme, että meillä on ruumis. Sanokaamme vain, että virtsahappoa kerääntyy johonkin ruumiimme kohtaan, niin että saamme reumatismia. Mitä siitä seuraa? Siitä seuraa, että eetteriruumiin elämänvoimaa virtaa siihen kohtaan, joka on sairas, ja siitä seuraa vuorostaan, että astraaliruumis uppoutuu siihen suuremman määrän kuin muuten, mikä aiheuttaa sen, että tunnemme kipua. Me tiedämme, että siinä ja siinä kohdassa on reumatismia. Siinä on kyllä elinvoimaa, joka koettaa taistella virtsahap-

poa vastaan, mutta tuo astraaliruumis siinä saa aikaan, että me tunnemme kivun tunnetta. Ihminen tietää, että hän on sairas.

V

SAIRAUDEN KARMA

Kun ihmisen ruumiillinen organismi on terveessä tilassa, silloin hän on niin sanoaksemme sielullisesti vapaa ruumiiseensa nähden. Hänen ajatuksensa ja mielikuvituksensa lentää vapaasti ääretömyyksiin. Myöskin tunne-elämässään hän tuntee olevansa vapaa. Hän voi tuntea, ilman että siihen vaikuttaa häiritsevästi hänen ruumiillinen olemuksensa. Hän on sielullisesti vapaa. — Mutta tiedämme myös, että jos hän menee liian pitkälle tässä vapaudessaan, esimerkiksi ajattelee liian kiinteästi, liian paljon ja liian kauan jotakin asiaa eikä ole tottunut käyttämään aivojaan sillä tavalla, niin hänen aivoissaan syntyy häiriö, hänen päänsä tulee kipeäksi, ja hän voi saada taudin aivoihinsa. Hän vetää niin paljon verta aivoihinsa, että ne eivät jaksu hyvin toimia; uni pakenee, ja muunkinlaisia häiriöitä voi tulla. Myöskin tiedämme, että jos ihminen tuntee äkillisesti voimak-

kaan tunteen, se voi vaikuttaa kuin iskuna hänen ruumiiseensa. Hän voi niin yhtäkkiä ilostua, pelästyä, tai tulla surulliseksi jonkin tapauksen johdosta, että hän siinä hetkessä kuolee. Sellaista on tapahtunut. Normaali terveys vaatii myöskin, että ajatus- ja tunne-elämä ei ole liian pingoitettu. Mutta jos ihminen ei pingoita ajatuksiaan ja tunteitaan liiaksi, hän tuntee olevansa sielullisesti vapaa ja kuin riippumaton ruumiistaan. Mutta tiedämme myös, että jos ruumis on sairas, se heti vaikuttaa hänen sielulliseen elämäänsä siten, että sielullinen huomio kiintyy ruumiiseen. Silloin ihminen ei enää tunne tuota vapautta, vaan tuntee olevansa ruumiinsa vankina ja olevansa pakotettu kohdistamaan huomiotaan siihen. Ja millä tavalla se tapahtuu? Se tapahtuu kärsimyksen, kivun, tuskan tuntemisena. Sillä kun katselemme asiaa sillä silmällä, joka ottaa huomioon ihmisen sielullisen puolen, hänen sisäiset käyttövälineensä, niin huomaamme, että normaalitilassa fyysillinen — ja eetteriruumis ovat kuin yhtenä puolena ihmisen persoonallisuudessa, ja toisena astraaliruumis persoonallisen minän kanssa. Kun harmonia vallitsee niiden välillä, ihminen on terve. Mutta jos ruumis sairastuu, tapahtuu jotakin, joka osoittaa, että tasapaino näiden eri käyttövälineiden eli ruumiiden välillä, on häiriintynyt. Jos ihminen esim. polttaa sormensa, hän tuntee heti kipua, ja

se merkitsee, että siihen sormeen juoksee eetteriruumiin voimia. Siinä ensin tapahtuu jonkinlainen eetterivoimien poistuminen, mutta sitten seuraa paluu takaisin suurella voimalla, joka tuo eetterivoimia siihen enemmän kuin on tavallista. Ja se eetteri vetää mukanaan astraali- eli tunneainetta, ja se antaa puolestaan tilaa minän eli mentaali-ruumiin substanssille, ja sitten tapahtuu heti sieltä aivan kuin sähkötyös — tuosta mentaalista minästä — astraalisen olemuspuolen, tunteen kautta, ja eetteri-aivojen kautta fyysilliseen tajuntaan. Koko tämä ihmeellinen prosessi tapahtuu aivan äkkiä. Esimerkinämme oli ulkonainen vamma, ja se täytyy tavallisissa oloissa parantaa fyysillisesti. Jos jätämme haavan hoitamatta, niin ruumiimme kyllä koettaa parastaan ja parantaa sen vähitellen, mutta jos autamme fyysillisesti haavaa, se parantuu pikemmin. Meidän on aina ymmärrettävä, että ruumis itse parantaa itsensä. Me voimme ainoastaan auttaa, esimerkiksi panemalla siteitä haavan päälle, mutta se on eetteri, elämänvoima, joka tekee työtä veren kanssa, ja joka saa uudestaan harmonian aikaan. Ja niin kauan kuin harmonia ei ole täydellinen, siinä on niin paljon astraalisubstanssia, että kärsimme — tunnemme kipua ja tuskaa. — Jos esimerkiksi äkkiä kylmetymme ja saamme influenssan, se synnyttää luonnollisen prosessin, kuumeen, joka ajaa pois syn-

tyneen fyysillisen häiriön. Veri kiertää nopeammin, ja se merkitsee, että on enemmän eetterisubstanssia liikkeellä ruumiissa. Eetteriaine vetää mukaansa astraalisubstanssia, ja se saa kärsimystä aikaan. Sillä tavalla on liikettä kaiken aikaa, mutta me emme voi sanoa, että tajunta olisi määrättyssä kohdassa ruumistamme. Tiedemiehet selittävät, että sähkötyös tulee aivoihin ja niiden kautta tajuntaan. — Voimme kyllä ajatella, että ihminen voisi olla tajuinen missä kohtaa ruumistaan tahansa. Hän voisi olla tajuinen esimerkiksi sormessaan, joka on palanut. Tajunta voisi asua siinä, mutta hän voisi myös asettaa sulun oman tajuntansa ja sormen tajunnan välille. Hänen ei tarvitsisi itse kärsiä, sormen ainoastaan. Näin voisimme ajatella. Onkin ihmisiä, jotka ovat ottaneet ruumiinsa sillä tavalla haltuunsa, että heidän tajuntansa voi olla missä kohden ruumista tahansa, heidän huomionsa voi olla missä tahansa ja missä asiassa tahansa. Me voimme esimerkiksi suggeroida itsemme, niin ettemme tunne kipua. Me voimme esimerkiksi hammaskivussa olla keskittyneinä mihin asiaan tahansa, jota tahdomme ajatella. Me voimme kyllä ponnistella niin, mutta se ei käy niin luonnollisesti kuin eräiltä ihmisiltä. Jos esimerkiksi meidän käteemme on kerääntynyt virtsahappoa, sanomme, että siinä on reumatismi — sen tiedämme kolotuksesta. Siihen on mennyt

eetterivoimia, jotka koettavat sitä parantaa, ja ne vetävät astraali- eli tunnesubstanssia itseensä, mikä aiheuttaa kärsimyksen tunteen. Mutta sitten voi käydä niin, että tuossa taistelussa, jota käydään elämänvoiman ja fyysillisten esteiden välillä, elämänvoima, jossa on meidän tunteemme ja tajuntamme, väsyä, ei enää jaksaa taistella fyysisiä virtsahappomolekyylejä vastaan. Silloin käsi menee tunnottomaksi, muodottomaksi; me emme enää hallitse sitä; se jää liikkumattomaksi. Silloin se käsi ei enää tunne kuuluvansa meille, ja meillä ei ole enää mitään valtaa siihen. Niin kauan kuin vielä tunnemme kipua jossakin jäsenessämme, hallitsemme sitä, mutta kun kipu on hävinnyt ja jäsen halvaantunut, se on kuin kuollut meille. Jos katselemme maailmaa ympärillämme, näemme, että se on liikkumaton ja muuttumaton. Me kuljemme Helsingin kaduilla ja katselemme ympärillemme. Kaikki on entisellä paikallaan. Emme voi sanoa Nikolain kirkolle: „Tule minua vastaan!” Emme voi sanoa Kulmakoulun juhlasalille: „Järjestä niin, että minä voin astua suoraan omasta kodistani sinne saliin” Kun kätemme on halvaantunut, se on muuttunut kuin siksi ympäröiväksi maailmaksi, jota emme voi käskä. Ja tämä on rinnakkaisesimerkki, joka opettaa ymmärtämään, mikä meidän suhteemme on ympäröivään maailmaan, ja myöskin omaan ruumiiseem-

me. Vastaavaisuus on olemassa. Tiedämme tosin, että kaikki vanhat filosofit ja oma järkemmekin sanovat meille, että oikeastaan koko maailma, jonka ympärillämme näemme, on meissä. Kuinka muuten voisimme ollenkaan sitä tajuta? Sehän on silläkin tavalla meissä — saamme tiedemiehiltämme kuulla —, että kuva tuosta maailmasta tulee meidän aivoihimme silmien kautta. Jos sitä kuvaa ei olisi, emme näkisi tätä maailmaa. Jos esimerkiksi tulisimme sokeiksi, emme tietäisi siitä mitään. Emme voi kieltää sitä, että koko maailma on meissä. Tajunnallisestihan me aivan kuin suljemme maailman itseemme ja tajuumme sen. Muuten emme voisi tajuntaa ollenkaan käsittää, sillä sehän eroaa sillä tavalla aineellisuudesta, että se ei ole minkään rajoittama, vaan yhtenäinen. Jos sanomme, että aineellisuuden idea on jaollisuus, niin sanomme tajunnasta, että se on yksi ainoa. Ja sentähden, koska tajunta on todellisuudessa yksi ainoa, niin koko tajunta on siinä yhdessä ainoassa tajunnassa. Ja ihminenkin on sisimmältään yksi ainoa tajunta, mikä on maailmassa. Mutta koska koko tämä maailma on tajunnan ja muodon, eli hengen ja aineen muodostama, niin se tajunta tulee aineen rajoittamaksi, aine kahlehtii sitä, mutta antaa hengen ilmetä. Mutta kun pidämme mielessä, että pohjimmaltaan on olemassa vain yksi ainoa tajunta, niin ymmär-

rämme, että koko maailma on 'minä' samalla tavalla, kuin nimitämme ruumistamme minuudeksemme. Se on minä, nimitämme sitä minäksi, jonka välityksellä me tajuamme tätä maailmaa. Me huomaamme kohta, mistä se riippuu. Se riippuu siitä, että me olemme osanneet rakentaa siltoja tajunnan ja tämän muodon välille. Ja tärkein silta on juuri se eetteri, joka välittää meidän tajuntakeskuksemme yhteyttä fyysilliseen maailman kanssa. Kun kätemme halvaantuu, se muuttuu meille ulkomaailmaksi. Me emme sitä hallitse. Ja asian näkymätön puoli on siinä, että juuri eetteri on poissa, tai on joutunut sellaiseen liikkumattomaan tilaan, että tunneruumiimme on myöskin vetäytynyt siitä. Me tajuamme kyllä sen ajatuksillamme, niinkuin maailman ympärillämme, jota emme hallitse. Sillä me emme hallitse ympäröivää maailmaa, koska meillä ei ole mitään siltaa siihen. Mutta jos voisimme saada sisäiset käyttövälineemme ulottumaan tähän maailmaan, hallitsisimme sitä. — Ajatelkaamme esimerkiksi italialaista spiritististä mediumia Eusapia Palladinoa. Hän elää vieläkin; en muista kuulleen, että hän olisi kuollut. Kun hän menee horrostilaan, hän voi saada aikaan tuloksia tässä niin sanotussa elottomassa aineessa ympärillämme. Esim. sellainen koe on tehty usein hänelle, että on asetettu ämpäri täynnä savea — tai paraffiinia — pöydälle,

ja istunnon ajaksi mediumi sidotaan niin kiinni, ettei hän voi liikkua. Hän tekee sitten äärettömän ponnistuksen, ja kun mennään katsomaan, niin siihen saveen on muodostunut käsi. Se on kiintoisa koe siksi, että käsi on upotettu niin syväälle saveen, että myös ranne on siinä — rannehan on aina kapeampi kuin käsi. Kun on kaadettu kipsiä tähän käden muottiin, on saatu aikaan täydellinen kipsikäsi. — Tunsin nuorena erään rouvan, jonka omaiset kertoivat, että kun hän oli nuori hänen liikuttaessaan kättään, suuri flyygeli, suuri kaappi ja suuret pöydät kulkivat hänen perässään. Ja mikä oli ikävää: hän ei yhtään hillinnyt voimaansa, vaan kaikki huonekalut rupesivat hyppimään. — Muistammehan myös, minkälainen mediumi madame Blavatsky oli nuorena tyttönä. Kun hän esimerkiksi kerran oli käynnillä venäläisen piispan Filaretin luona — hän oli ystävällinen vanha herrasmies, — tämä jutteli hänen kanssaan ja sanoi kuulleen, että H. P. B:llä on ihmeellisiä voimia. „Kyllähän minulla niitä on”, myönsi H.P.B. „Katsokaa nyt, herra piispa”, hän sanoi ja ojensi käntensä, ja toisella puolella oleva raskas nojatuoli tuli lattian yli. Piispan silmät menivät suuriksi ja hän, joka oli viisas ja vapaamielinen ihminen, sanoi: „Jumala on antanut teille suuria lahjoja; kun käytätte niitä oikein, olette siunattu olento.” H. P. B. oli silloin varratan nuori, ehkä vähän

yli kahdenkymmenen. — Kun tällaisia ihmisiä katselemme tarkemmin, huomaamme, että heillä on jonkinlainen silta, että he voivat ulottaa eetterivoimansa niin, että se koskettaa tätä ympäröivää fyysillistä maailmaa ja saa ilmiöitä aikaan. Voisimme siis ajatella, että jos aivan tällaisena persoonallisena olentona voisi ulottaa omaa eetterivoimaansa kylliksi kauas, voisi hallita tätä näkyvää maailmaa. Se olisi meihin samassa suhteessa kuin fyysillinen ruumiimme. Mutta kun hallussamme ei ole mitään välittävää voimaa, niin meillä ei ole mitään välitöntä vaikutusvaltaa elottomaan luontoon. — Aikaisemmin oli puhetta siitä, että jos saamme haavan, meidän täytyy auttaa paranemista fyysisellä tavalla, muuten se kestää kauan. Voipa sattua niinkin, että veri juoksee kuiviin ja kuolema seuraa. Mutta on ihmisiä, jotka hallitsevat niin paljon omia käyttövälineitään, että he voivat parantaa sairautensa heti. Te tiedätte, että paitsi Intian fakiireita, kerrotaan myös Pohjois-Afrikan marabuteista, jotka ovat muhametti-laista lahkoa, että he ovat tietyillä harjoituksilla saaneet valtaansa oman ruumiinsa. Heitähän kävi täällä Suomessakin esityksiä antamassa. Lääkärit saivat heitä pistää ja haavoittaa kuinka tahansa — ja he sahasivat itse puukolla vatsansakin halki. Mutta silmänräpäyksessä kaikki haavat olivat ehjät. Ja se ei ollut näköhäiriötä, sen totesivat

läsnäolleet lääkärit. Ihossa näkyi vain pieni naarmu. Heidän haavansa paranivat luonnollisella tavalla, vaikka se luonnon prosessi tapahtui silmänräpäyksessä. Muutamilla ihmisillä voi jo olla tuollainen valta oman ruumiinsa yli, ja meillä kaikilla on edessämme samanlainen tulevaisuus. Silloin tulemme suhtautumaan toisella tavalla sekä omaan ruumiilliseen organismiimme, että ympäröivään maailmaan. Silloin ei ole rajoja kehitysmahdollisuuksillamme. — Kun sisältäpäin katselemme sitä tapausta, että esim. käsi on halvaantunut, niin silloin näemme, kuinka ne välisubstanssit, jotka välittävät yhteyden tajunnan ja fyysillisen organismin välillä, ovat miltei kokonaan poissa. Ei olisi paranemisen mahdollisuutta, jos ne olisivat aivan poissa. Voimakas magnetisoija voi hieromalla tai silittämällä antaa niin paljon omaa praanansa, että tuossa kädessä alkaa uudelleen virrata elämänvoima, jos siinä sitä on jäljellä pienimmästäkään määrin. Siihen menee omaa astraalistakin substanssia, ja silloin potilas saa kätensä takaisin. Kun katselemme tuollaista halvaantunutta elintä minuuden kannalta, sisästä päin, näyttää meistä siltä, kuin se olisi tyhjä paikka. Samoin muuten, jos me samalla minuuden silmällä katselemme tätä fyysillistä maailmaa, niin näemme joka paikassa, missä täällä on joitakin esineitä, tyhjän paikan. Emme voi ehkä sanoa, että nuo

kohdat ovat niin tyhjt kuin vakuumi, ilmatyhjiö. Ennemmin niitä voisi ehkä verrata valokuvan negatiiveihin. Se, mikä on kompaktimpaa, aineellisesti tiiviimpää, tulee tyhjemmäksi, vaaleammaksi ja saa kuin ohuen varjostuksen. — En voi tässä yhteydessä olla viittaamatta erääseen seikkaan, joka liittyy meidän kuolemanjälkeiseen elämäämme. Meidänhän on ensin käytävä lävitse astraalinen tuonelatilamme ja vapauduttava kaikista niistä meissä olevista aineksista, jotka aiheuttavat kärsimyksiä. Vapaudumme astraalisesta luonnostamme, joka on itsekäs, sen kaikista himoista, haluista, taipumuksista, jotka kuuluvat alempaan persoonallisuuteemme astraalisessa tuonelassa, kiirastulessa, ja käymme taivaallisten porttien läpi taivaaseen ja aloitamme kuin uuden elämän. Toisin sanoen aloitamme maallisen elämämme uudestaan, mutta elämme vain sen menneet hyvät, kauniit tapaukset. Kaikki, mikä meissä on ollut hyvää, siellä toteutuu. Kun tulemme tähän taivaaseen, niin tietäjän silmällä katsoen, minuuden kannalta tarkastaen, — sillä tavallinen ihminen ei osaa sitä havaita — näkyy selvästi, että kun ihminen kulkee taivaallisten porttien kautta taivaaseen, on kuin hän eläisi ensin tajuntana vain jossakin ympyrässä. Hän on kuin jonkinlainen ympyräolento, joka katselee itseään, entistä persoonallisuuttaan, muistelee vanhaa elä-

määnsä ja alkaa luoda elämänsä uudestaan lapsuudesta alkaen. Samalla näemme, että siellä sisällä on hänen mennyt persoonallisuutensa, mutta tyhjänä paikkana, negatiivisina kuvina. Ja sitten näemme, kuinka hän alkaa sitä vanhaa persoonallisuutta rakentaa. Hän ikäänkuin täyttää tuon tyhjiön. Hän ei itse tietenkään tunne siten, vaan kun hän tulee taivaaseen, hänestä tuntuu, että hän syntyy kuin lapsena entiseen elämäänsä. Mutta lapsena hän on, kuten tietenkin fyysilliselläänkin tasolla edellisessä elämässä, viaton. Hän ei tiedä mitään pahasta, ja minkään pahan tuntemus ei tulekaan häneen siellä. — Tässä fyysisessä maailmassa tulee pahan tuntemus. Täällä hän vähitellen tulee tietoiseksi hyvästä ja pahasta, ja hänen fyysillinen persoonallisuutensa syntyy. — Tänne taivaaseenkin hän syntyy lapsena, ja hänen ensimmäinen omakin havaintonsa on, että hän on kuin lapsi. Hänellä on vanhemmat, koti, ja kaikki muu kuin ennenkin, mutta kaikki on nyt vain hyvää. Ei minkäänlaisia pettymyksiä, ei suruja, ei ikävää. Ihminen on lapsena kuvitellut mielessään, nuorena suunnitellut omasta elämästään ja itsestään, mitä tahtoisii olla ja tehdä, mutta tässä fyysisessä elämässä olemme aina pettyneet. Emme ole osanneet jäädä niin puhtaiksi ja hyviksi, kuin olimme kuvitelleet, emme ole osanneet realisoida unelmiamme. Mutta taivaallinen elä-

mämme on sitä, että elämme vanhan elämämme ainoastaan sen kaikissa hyvissä puolissa, mutta tuhat ja miljoona kertaa voimakkaammin; siellä kehitymme aivan ennen kuulumattomasta. Kaikki meissä laajenee ulospäin, ja hyvä lähenee ja kehittyy. Elämä taivaissa on suurenmoista ja sanoin kuvaamatonta. Jokainen ihminen sitä kokee. — Ja kun objektiivisesti katselemme taivaissa olevia sieluja, niin asia on tavallaan niin, että he tuohon tyhjään paikkaan omassa tajunnassaan rakentavat vanhan elämänsä uudestaan. He ovat koko ajan vuorovaikutuksessa myös toistensa kanssa. He eivät ole kahlehdittuja vain omaan kosmokseensa. Kaikki on „yliluonnollisen” todellista, mutta kuitenkin se todellisuus on vieläkin korkeamman todellisuuden, korkeamman persoonallisuuden kannalta relatiivista. Se on reaalista persoonallisuuden kannalta. — Itse asiassa tämä taivastilakin näyttää meille, kuinka meillä täytyy olla juuri näitä toisia näkymättömiä käytövälineitä, jotta voisimme välittömästi vaikuttaa meitä ympäröivään maailmaan. Sillä suurin osa tätä maailmaa on liikkumattomassa muodossa. Ainoastaan silloin, kun olemme kehittyneempiä olentoja, meillä on jonkinlainen vaikutusvalta ja mahdollisuus saada maailma liikkumaan ja tahtoaamme tottelemaan. — Tässä yhteydessä tahtoisin huomauttaa eräästä seikasta. Tiedämme, että ih-

minen voi kehittää itsessään hypnoottisia kykyjä, niin että hän voi hypnotisoida esim. toisia ihmisiä, saada toisen ihmisen sielun valtaansa. Tämä on kaameata, ja oikea ihminen ei pyri siihen. Tahdon mainita tästä siitä syystä, että meidän aikamme ulkomailla ja meidänkin maassamme houkutellaan ihmisiä hypnotismin oppikursseilla ja luvataan, että tällaisilla kursseilla he saavat sellaisia voimia haltuunsa, että he voivat lumota toisia ihmisiä, niin että he kadottavat järkensä ja seuraavat heitä kuin koirat. Tuollaisia ihanteita asetetaan ihmisten eteen meidän päivinämmä. Ja moni ihminen tarttuu tuollaiseen koukkuun. Noilla herrasmiehillä, jotka ilmoittavat tällaisista kursseista, voi olla oikein keskustaloja, sihteeri ja kaikenlaisia laitoksia, mitkä tehoavat ihmisiin. Tuollaisissa opistoissa on tietenkin jonkin verran hyvää ja totta. On hyvä, että ihminen oppii keskittämään ajatuksiaan ja tahtoaan ja hallitsemaan itseään, pysymään rauhallisena. Mutta mitalin nurja puoli on se, että vietellään ihmisiä, joilla ei ole mitään henkisiä näköaloja, vallan ja rikkauden houkutuksilla, että vedotaan heidän alempiin vaihtoihinsa. Se on hirmuisen paha. Ja kun ihminen tarttuu sellaiseen koukkuun ja ymmärtämättään kasvattaa itseään noiden neuvojen mukaan, niin hän tulee pikku harmaaksi — tai mustaksi maagikoksi. On mustaa magiaa, että tahdon val-

taa toisen yli ja sitä käytän. Ihmiset voivat joutua hyvin pahoihin tilanteisiin ja vääriin poluille, jos he rupeavat tuollaista harjoittelemaan. Kun satuin näkemään tuollaisen mainoslehtisen, ajattelin, että ohimennen sanon mielipiteeni noista asioista. Totuudenetsijän täytyy olla hyvin tarkka siitä, ettei mikään alempi motiivi häntä houkuttele. Hänen sisässään täytyy olla vain palvelemisen ja auttamisen halu. Hän luonnostaan kauhistuu rajatonta valtaa muihin ihmisiin. Kunnianhimoista ihmistä se voi houkuttaa, joka ei tiedä, mitä hän sellaisella voi valmistaa itselleen. Hän valmistaa kuvaamattomia sieluntuskia ja helvettiä itselleen, sillä meillä ei ole oikeutta olla itsekkäitä maailmankaikkeuden kannalta. Me käymme vain rakkauden koulua. Muodollisessa luonnossaan ihmisellä on taipumusta itsekkyyteen, mutta kun hän on tullut niin pitkälle minätietoisuudessaan, että hän tahtoo itse valita hyvän ja pahan välillä ja valitsee hyvän — ehkä puoli prosenttia valitsee pahan —, niin silloin hän kärsii, mitä hän on pahaan aikaan saanut, ottaa mielellään karmansa kantakseen.

Tästä johdummekin luonnollisesti erääseen sairauteen, jota ei kuitenkaan ole kovin monella ihmisellä. Se on niin sanottu syöpä. Se on hyvin vaikea ja tuskallinen sairaus, johon ei ole keksitty mitään varmaa parannuskeinoa. Mistä se joh-

tuu? Emme löydä sen syytä tästä näkyvästä elämästä. Alussahan me puhuimme, että jos olemme esimerkiksi kylmettyneet, meidän ei tarvitse hakea syytä edellisestä ruumistuksesta. Mutta jos on kysymyksessä sellainen sairaus kuin syöpä, merkillinen taipumus meidän organismisamme, silloin menemme taaksepäin menneisiin ruumistuksiin ja koetamme tutkia, mistä se on aiheutunut. Ja silloin päädymme siihen, että tuolla tuskallisella, ruumista kuluttavalla taudilla voi olla kahdenlaiset syyt. Mutta se on aina saanut alkunsa sillä tavalla, että kysymyksessä oleva ihminen jossakin edellisessä inkarnatiossaan on käyttänyt väärin valtaansa toiseen ihmiseen, esimerkiksi sillä tavalla, että hän on ollut kotityranni, tai sitten hän on ollut hallitsijana jossakin valtakunnassa ja kiduttanut toisia ihmisiä. Se voi aiheuttaa muunkinlaisia tauteja, mutta myös syövän syynä on se julmuus, jolla on kohdellut niitä ihmisiä, joihin on ollut valtaa. Tämä on syövän toinen syy. Toinen syy on voinut olla se, että ihminen on jossakin ruumistuksessa — se voi olla jopa Atlantiksella asti — harjoittanut sukupuolista magiaa. Se on myöskin ollut vallan väärinkäyttöä toisiin ihmisiin — toiseen sukupuoleen. Hänellä on ollut erikoinen kyky lumota, herättää suloisia tunteita toisissa. Tällainen lumouskyky voi olla jollakin nuorella ihmisellä, ja hän on sitä saat-

tanut kehittää niin pitkälle, että hän kokeeeraa ja tietoisesti kietoo toisia pauloihinsa ja nauttii siitä, että he rakastuvat häneen, ja on kuitenkin julma heille. Taikka sitten hän suorastaan lumouskyvyllään houkuttelee toisia osoittamaan itselleen suosiota sukupuolisesti. Hän on toisin sanoen don Juan, joka taittaa kukan toisensa perästä ja hankkii itselleen kaikenlaisia sukupuolisia nautintoja — ja juuri tuolla sisäisellä voimallaan. Ei hän lankea polvilleen ja rukoile rehellisesti, että ‘rakasta minua!’ Silloinhan tuon toisen ei olisi lainkaan vaikeata ottaa asiaa humoristiselta kannalta ja säilyttää malttinsa. Mutta tässä on kysymyksessä sellainen charmi, lumouskyky, joka sisäisenä mielennostatuksena panee tytön mielikuvituksen liikkeelle ja vaikuttaa ajatuksillaan, niin että tyttö jonkun ajan kuluttua on kuin kypsä hedelmä. Atlantiksella se oli tavallista. Siellä käytettiin paljon kaikenlaisia seremonioita. Ja yhä vieläkin on käytetty noitajuomia ja taikamenoja lemmennostatuksessa. — Kun on harjoittanut tällaista sukupuolista magiaa, niinkuin yksi ja toinen on voinut ennen, kaukaisia aikoja sitten harjoittaa, niin sen karma tulee syöpätautina ruumiiseen. Tällöin kysymyksessä oleva ihminen on voinut jo vapautua kaikesta tuollaisesta sukupuolimagian harjoittamisesta, mutta sen karma on jäänyt aikaisemmin sovittamatta, ja hän on saanut

syöpätaudin. Ja kuta kehittyneempi hän on henkisesti, sitä selvemmin hän voi huomata, että se on karmaa jostakin merkillisestä, ennen tehdystä teosta. Mutta ymmärtämätön ihminen kärsii, tuskittelee ja ihmettelee, sillä hänellä ei ole jälkikaikua mistään ennen harjoitetusta sukupuoli-magiasta. — Näitä asioita ei ole yleensä kovin paljon tutkittu, vaikka niistä kyllä saatetaan tietää paljon enemmän, kuin me tavalliset ihmiset olemme voineet saada tietoomme.

Ottakaamme sitten esimerkiksi eräs toinen tauti, joka on verraten tavallinen, nim. sokeritauti. Olen itse kuullut ja nähnyt paljon näitä tautitapauksia. Tämä tautihan vaikuttaa sen, ettei ihminen pysty pitämään sokeria ruumiissaan, vaan se erittyy pois. Sokeria on oltava veressämme, sillä sydän ja koko organismi tarvitsevat sitä. Jos sokeri erittyy pois, ruumis kituu ja tulee vuosien kuluessa yhä huonommaksi. Nykyään on kyllä keksitty parannuskeinojakin. Kun ihmisellä on taipumusta sokeritautiin, hänellä on eräässä tietyssä rauhasessa jotakin vikaa, (haimassa? — Toim.) niin ettei se eritä tarvittavaa ainetta, joka tekee ruumiin kykeneväksi käyttämään sokerin hyväkseen. Ja me kysymme: Mistä sokeritauti on oikein saanut alkunsa? — Kun menemme taaksepäin sokeritautisen elämässä ja tutkimme asiaa, niin huomaamme, että tuo analogia, mikä siinä tulee näkyviin,

on ihmeellinen. Sokeri ei pysy ruumiissa sentähden, että ihminen on ennen ollut liian katkera. Ja katkera on makean eli sokerin maun vastakohta. Ihminen on tehnyt vaikeita kokemuksia, pettynyt, tullut katkeraksi. Ja vaikka hän ei ole osannut kasvattaa itseään vapaaksi katkeruudesta, vaan se on saanut jäädä hänen sieluunsa, niin sen ei tarvitse tulla ilmi katkeruutena seuraavassa ruumistuksessa. Hänen karmansa on sallinut hänen kasvaa iloiseksi, tyytyväiseksi ja rauhalliseksi, mutta vanha katkeruus on jäänyt ja uppoutunut tunneruumiista eetteriruumiiseen ja siemenenä eetteriruumiissa vaikuttanut fyysilliseen ruumiiseen niin, että hän on syntyessään saanut ruumiin, joka on heikko tietystä kohdasta: vanha katkeruus puhkesi sokeritautina siinä elämässä.

Nämä esimerkit jo näyttävät, mikä läheinen yhteys on ihmisen sielun ja ruumiin välillä. Sielumme ei vaikuta joka kohdassa aivan heti ruumiiseemme, mutta se vaikuttaa hitaasti. Sanotaan eräässä runossakin, että Jumalan myllyt jauhavat hitaasti, mutta varmasti. Tämäkin jauhaminen saa aikaan tulokset jossakin seuraavassa ruumistuksessa. — Aikaisemmin meillä oli näiden asioiden yhteydessä puhetta siitä, että ihminen on valolento aineellisesti ja rakkausolento henkisesti. Jos emme halua alistua tuskiin ja kärsimyksiin, meidän täytyy oppia kasvattamaan itseämme sik-

si, mitä sisimmässämme olemme, nimittäin valo —, ja rakkausolennoiksi. Se on ainoa tapa päästä kaikesta pahasta, kärsimyksistä ja tuskista. Me emme saa olla itsekkäitä. Meidän täytyy oppia kulkemaan mestarin jälkiä.

VI

KARMALLISET SAIRAUDET

Karmallisiksi sanomme niitä sairauksia, joiden syyt ovat kaukaisessa menneisyydessä, jossakin edellisessä ruumistuksessa. Ne ilmenevät ensinnäkin taipumuksina määrättyihin sairauksiin, jotka sitten myöhemmin voivat puhjeta. Jotkut saattavat vaivata ihmistä pienestä pitäen. Viimeksi puhuimme kahdesta tällaisesta sairaudesta, nimittäin syövästä ja sokeritaudista. Nyt tahdomme jatkaa ja katsella muutamia yleisimpiä ja tunnetuimpia sairauksia.

Otamme ensin tarkastettavaksi erään taudin, joka todella on tavallinen ja joka varsinkin täällä pohjoismaissa on suurena vitsauksena. Sitä on kyllä etelämaissakin, mutta täällä pohjoismaissa sen takia, että se nähtävästi on yhteydessä kylmyyteen. Tarkoiton keuhkotautia. Siitäkin sanotaan nimenomaan, kuten tiedämme, että joillakin ihmisillä voi olla synnynnäinen taipumus keuhko-

tautiin. Jotkut ihmiset, joilla ei ole taipumusta siihen, eivät saa keuhkotautia, vaikka he olisivat samoissa tilanteissa kuin toiset. Se ei heihin tartu. Toisiin taas keuhkotauti tarttuu. Tämä tautihan on enemmän jonkinlainen voimia kuluttava, ahdistava tauti keuhkoissa, kuin suorastaan tuskallinen. Ihmiset, jotka kuolevat keuhkotautiin, kuolevat verrattain helposti; heidän tuskansa eivät ole niin suuret kuin esimerkiksi syövässä. Keuhkotautisen ihmisen kohtalo ei ole kuitenkaan kadehdittava, sillä joskin hän useimmiten toivoo viimeiseen saakka paranevansa, hän kuitenkin riutuu ja hänen voimansa vähenevät, niin että hän on alituisen avun tarpeessa. Ja me kysymme: mistä sitten johtuu keuhkotauti? — Kun vastataan, että keuhkotautinen ihminen on ruumiinrakenteeltaan heikonlainen, hänen rintansa on ahdas, keuhkonsa pienet ja hänen koko olemuksensa tekee jo alunpitäen heikon vaikutuksen, — niin siihen tyytyvät ainoastaan ne, jotka katselevat seurauksia eikä syitä. Sillä se, joka katsoo syvemmälle, kysyy: minkä tähden tuolla ihmisellä on syntymästään noin heikko ruumis? Ja jos siihen taas vastataan, että hän ei saanut parempaa vanhemmiltaan, niin voimme kysyä: minkä tähden hänen piti syntyä noista heikoista vanhemmista? — Minusta tuo puhe perinnöllisyydestä, että on saanut vanhemmiltaan heikon ruumiin, on vähän niin ja näin,

ellemme ota lukuun — niinkuin nykyaikana oppineet ottavat lukuun — edellisiä sukupolvia. Sillä me kaikki tiedämme tapauksia, jolloin samaan perheeseen on syntynyt lapsia, joilla on heikko, keuhkotaudille altis ruumiin rakenne ja toisia taas, jotka ovat niin terveitä ja kehittyneitä ruumiinrakenteensa puolesta, ettei keuhkotaudin mieleenkään johtuisi ahdistaa heitä. Sentähden on luonnollista, että ne ihmiset, jotka yleensäkin ajattelevat asioita jälleensyntymisen kannalta, katselevat kaukaisempaan menneisyyteen ja etsivät syitä sieltä. Kun nyt erikoisesti ajattelemme tätä tautia, joka on tekemisissä rinnan, keuhkojen ja hengityksen kanssa, niin olemme huomaavinamme, — ja monet okkultiset tutkimukset sen todentavat, — että sitä sairastavissa ihmisissä on ollut sielullinen aiheuttaja. Ja me hämmästyksellemme huomaamme, että keuhkotauti on tavallaan — kuinka sanoisi — korkeasti kehittynyt siveellinen tauti. Siinä ei ole mitään rumaa, mitään sellaista voimien väärinkäyttöä jossakin anti-eettillisessä tai epämoraalisessa merkityksessä, kuin esimerkiksi huomaisimme olevan syövän suhteen, vaan keuhkotaudin aiheuttava eli sielullinen syy on — jos lyhyesti tahtoisimme sitä kuvata — jonkinlainen liiallinen, kiihkomielinen idealismi, sellainen idealismi, joka ei ole tasapainossa elämän aineellisten olosuhteiden kanssa, idealismi, joka nuoren varsan

tavoin hyppää yli aisojen ja aidan. Se on nuoren ihmisen hieman liian kiihkoisaa ihanteellisuutta. Ja tämä ihanteellisuus näyttäytyy useimmiten uskonnollisella alalla. Moni ihminen on altis uskonnollisuudelle, varsinkin nuoruudessaan, ja vieläpä oikein innokkaalle uskonnollisuudelle. On itsessään erittäin kaunista, sielullemme ja henkemme kehitykselle ominaista, että meidän täytyy innostua jumalallisista asioista, tuntea, että on suurempaa ja kauniimpaa olemassa kuin me ja tämä maailma, että jonkinlainen Jumala on olemassa. Ja varsinkin nuoruudessamme, mutta myöskin vanhemmalla iällä tämä innostus tai usko Jumalaan voi saada meidät enemmän tai vähemmän kiihkomielisiksi, fanaattisiksi, niin ettemme osaa pitää tasapainoa selvän järjen ja tunne-elämän välillä. Meidän tunne-elämämmehän aina ilmenee rinnassa sydämen ja keuhkojen välityksellä. Sydän on rinnassa, ja siinä tunteemme tuntuu, — päässä sen sijaan ovat ajatukset, jotka ilmenevät aivojen välityksellä. Tuollaisessa uskonnollisessa kiihkossa ei ole aina tasapainoa aivojen ja rinnan välillä, järjen ja tunteen välillä. Joskus on järki niin kovasti voimakas ja etualalla meissä, että se vie voiton tunteesta, että esimerkiksi uskonnollisen puuskan jälkeen pian järjellämme voitamme tunteemme ja tulemme skeptikoiksi, materialisteiksi. Mutta useimmiten on siten — ja se on mei-

dän mielestämme eettisempää, kauniimpaa, — että tunteemme vie voiton järjestä. Ja silloin helposti ymmärrämme, että jos tuo maailmankatso-
mus, jonka innostuneina omaksumme koko ole-
muksellamme ja tunne-elämällämme, ei ole järjel-
lisesti hyvin valmistettu, niin me jäämme edel-
leenkin elämään enemmän tunteissamme. Emme
voi vedota järkeemme; se ei saa sanoa mitään,
vaan sen täytyy vaieta. Kaiken tämän takana on
oikea eettinen ja metafysiillinen pohja. Tun-
nemme, että maailmassa on jotakin suurta,
enemmän kuin ihmiset ja ympäröivä maail-
ma. Me uskomme Jumalaan. Mutta kun jär-
kemme ei osaa siihen uskoa, me omaksumme
sen tunteillemme. Mutta siitä on seurauksena,
että me tulemme kiihkeiksi, emmekä osaa pitää
tasapainoa järjen ja tunteen välillä. Mikä on
tästä hyvin usein seurauksena? Usein on seu-
rauksena se, että me tulemme ylen ankarik-
si toisille. Huomaamme, kuinka vähän he us-
kovat. Meidän uskomme on voimakas. Tunnemme
tunteissamme, kuinka oikea ja pyhä se uskomme
on. Toiset ovat kylmiä ja välinpitämättömiä. He
ovat huonoja moraalisesstikin tuon uskomme kan-
nalta, niin että helposti tuomitsemme ja arvoste-
lemme heitä. Voimme tulla jopa julmiksi. — Mutta
en ajattele nyt tätä puolta niin paljon, vaan ajat-
telen enemmän sitä puolta, joka vie keuhkotauti-

suuteen. Sillä kun me tällä tavalla tulemme kiihkeiksi ja intoilijoiksi uskonnollisessa tunne-elämässämme, me unohdamme, että olemme ruumiillisia olentoja, että meidän fyysillinen ruumiimme välttämättä tarvitsee ja vaatii osansa. Tässä uskonnollisessa innostuksessamme sanomme itsellemme esimerkiksi: „Ruumiini on synnin pesä ja halveksittava olemuspuoli. Paastoon ja kidutan itseäni, kuoletan lihani. Olen itse sielullinen olento, täynnä uskoa. Tahdon palvella Jumalaa. Kuta enemmän sillä on synnillisiä vaatimuksia, sitä enemmän vihaan sitä. Minun täytyy saada se valtaani.” — Tällainen ihminen ei osaa ylläpitää tasapainoa. — Jokaisen ihmisen täytyy tietenkin eräässä mielessä kurittaa ruumistaan ja katsoa, mikä sille sopii syötäväksi ja juotavaksi, mutta hänen täytyy pitää siitä huolta, sillä sehän on se hevonen, jolla ajamme tässä näkyvässä maailmassa. Emme voi panna sitä talliin ja antaa sen olla siellä hoitamatta. Ja jos piiskaamme sitä julmasti ja sanomme, että sen täytyy päästä mäen päälle, niin puolitiessä ehkä kuolee hevonen. Tämä vanha, Platonin kirjoituksista otettu vertauskuva on sängen sattuva, sillä usein me halveksimme ruumistamme ja näemme siinä synnin pesän, vaikka tiedämme, että fyysillinen ruumis ei ole sitä, vaan suuri opettaja. Meidän astraaliruumiimmehan on suuri synnin pesä, ja sitä ei tapeta kuri-

tuksella. Mutta kun emme tiedä mitään kaarnasta, himosta, niin luulemme, että fyysillisessä ruumiissa on kaikki viat ja puutteet, jotka estävät meitä olemasta puhtaita ja täydellisiä Jumalan edessä, ja halveksimme ja kidutamme fyysillistä ruumistamme ja laskemme keuhkotaudin siemenen. Omassa tietämättömydessämme emme tiedä mitä teemme, ja se, että meillä on niin paljon keuhkotautisia ihmisiä maan päällä, Euroopassa varsinkin, osoittaa, että tietämättömydessä on täällä paljon hyvää ja pyhää yritetty. Varsinkin keskiajalla ihmiset paljon pyrkivät pyhyteen, halveksivat ja kiduttivat ruumistaan. Siitä on ollut seurauksena melkeinpä keuhkotautiepidemia. — Jos emme siis nykyisessä ruumistuksessamme huomaa mitään todellisia syitä keuhkotautiimme, se tieto voi lohduttaa meitä, että olemme sen itse ennen aiheuttaneet epäviisaalla tasapainon puutteella. Sillä ihminen ei saa asettaa mitään sielullisesti oleellista puolta itsessään yksinomaan etualalle. Täydellinen ihminen on kehittänyt kaikkia sielullisia ja henkisiä puolia itsessään. Muistakaamme fyysillistä ruumistamme. Sitä ei tarvitse kehittää sinne tai tänne. Sen kehitys eteenpäin on hyvin myöhäinen asia. Se on nyt jo sangen kehittynyt. Se on meillä lainana, ja meidän täytyy sen ääntä totella. Nykyinen tieteellinen tutkimuskin jo kallistuu tähän suuntaan. Minkä tähden lääkärit

muutoin niin tutkisivat fyysillistä ruumista ja sen sairauksia, elleivät he uskoisi, että ruumiin luonnollinen tila on terveys, ja että sairaudet aiheutuvat jostakin tietystä syystä, ja he etsivät niitä syitä ja koettavat niitä parantaa. Tieteellinen kanta on päätynyt siihen aivan oikeaan näkökantaa, että fyysillinen ruumis on erinomaisen viisaasti ja hyvin kokoonpantu.

Otamme sitten tutkittavaksi taudin, joka on myös verraten tavallinen, ehkä ei niin tavallinen kuin keuhkotauti, mutta pikemmin yhtä yleinen kuin sokeritauti. Ja tämä tauti, jota nyt ajattelen, on munanvalkuaisauti. Sehän on sitä, että emme kykene pidättämään ruumiissamme munanvalkuaisaineita, jotka kuitenkin ovat välttämättömiä ruumiimme terveydelle, aivan yhtä tärkeitä kuin sokeri. Sillä jos emme osaa pidättää ja käyttää munanvalkuaisaineita, ne poistuvat ruumiistamme. Silloin heikkenemme ja kuljemme kuolemaa kohti. Tavallisessa kielessä puhutaan munuaistaudista, ja sillä tarkoitetaan tätä munanvalkuaisautia. Tietenkin ihminen voi myös kylmettyä ja saada siitä munuaisensa sairaiksi. Mutta kaikki eivät kuitenkaan tule sairaiksi. Munanvalkuaisautikin riippuu siten jonkinlaisesta synnynnäisestä heikkoudesta, perinnöllisyydestä, niinkuin sanomme. Mutta kun sitten tarkastelemme tätä tautia minän kannalta, huomaamme, että siinä on

jokin kauniskin puoli. Minähän ei tyydy siihen, että ihminen perisi esivanhemmiltaan sellaista, johon se on syytön. Silloin minä napisisi vastaan: „Minkä tähden minä sain sellaiset vanhemmat, jotka antoivat minulle heikon ruumiin? Minähän olen yksilö, joka voisin olla terve. Minkätähden minulla täytyy olla tuollainen taipumus?” — Munnauistaudinkin syytä voimme pitää melkein päteellisenä, sillä minkä vuoksi ihmisellä on tuollainen heikkous. Kun tutkimme menneisyyden syitä, niin huomaamme — kun nyt katselemme asian kaunista puolta —, että tällainen ihminen on sielullisesti ennen ollut liian arka, liian kaino, liian vaatimaton. Hän on kuin unohtanut, että hänkin on yhtä arvokas henkisesti katsoen, Jumalan edessä, kuin kaikki muutkin ihmiset, niinkuin sanotaan esim. Uudessa Testamentissa, että jokainen ihminen on kalliisti ostettu. Ihminen ei saa ajatella itsestään, että hän on maan matonen, sillä siitä on monta miljoona vuotta, kun me olimme maan matosia. Nyt olemme ihmisiä, ja se merkitsee, että ulkonaisen eläimen asteen olemme jättäneet jo aikojen sitten. Emme saa pelätä sanoa, mikä on totta, emme saa pelätä sanoa omaa ajatustamme, vetäytyä nurkkaan ja kuunnella, kuinka toiset ihmiset puhuvat pötyä. Jos esimerkiksi tiedämme, miten jokin asia on, emme saa olla sillä tavalla arkoja, että annamme vain sydämemme tykyttää

uskaltamatta mitään tehdä tai sanoa, ja vain ajattemme, että olemme liian huonoja, arkoja, heikkoja, tyhmiä, tietämättömiä, kaikin puolin mahdotomia esiintymään. „Minäkö tässä yht’äkkiä hyppäämään joukon keskelle ja huutamaan, että olette erehtyneet; että asia ei ole niin, vaan näin, sillä näin sen omin silmin.” — Tämä on oletettu äärimmäinen esimerkki, mutta se kuvaa kuinka tuollainen ihminen on ottanut itseensä vain kaikki hajottavat voimat ja kauhistuu kaikkea julkista esiintymistä, joutumista millään tavalla silmätyksiksi toisille ihmisille. Hän on moraalinen pelkuri. Meidän täytyy tulla rohkeiksi siinä suhteessa, sillä se kostaa itse itsensä elämässä, jossa ei ole muuta kuin yksi ainoa moraalinen päälaki: ‘Tule täydelliseksi’. Ja tämä laki on siinä suhteessa armonoton, että se vaatii meitä kasvamaan täydelliseksi. Jos panemme vastaan, elämä heittää meidät tilanteisiin, joissa vähitellen opimme. Niinpä liika arkuus synnyttää meissä munanvalkuaistaudin tulevassa ruumistuksessa. Silloin ehkä emme ole enää niin arkoja, tai voi tapahtua niinkin, että samalla vielä olemme yhtä arkoja, mutta ehkä huomaamme vikamme ja opimme voittamaan sen. — En oikeastaan malta olla kertomatta teille, että tämä esimerkki on persoonallisesti minulle hyvin läheinen, sillä vaikka minä tällä tavalla olen kymmeniä vuosia seisonut ihmisten edessä ja pu-

hunut — ja olette voineet huomata, että en niin kovasti sammalla, enkä punastu —, minun täytyy sanoa, että varhaisemmassa nuoruudessani, kun ensin tunsin sisäisen kehoituksen puhua, niin vaikka olin vain pienessä piirissä, olin kauhusta melkein mennä tainoksiin. Sain hikoilukohtauksen, taistelin vastaan, ja joka paikassa tunsin kipuja ja sanoin: „En missään tapauksessa tahdo tulla naurettavaksi; inhoan julkisuutta ja sitä, että ihmiset näkisivät minut.” Ja kului parikymmentä vuotta, joiden aikana kaikki esiintyminen tuotti minulle niin kuvamaattomia sielullisia tuskia, että en tarvinnut mitään pahempaa kiirastulta tai helvettiä. Kun tiesin, että minun täytyi mennä puhumaan, olin aivan sairaana. Ja se ei johtunut siitä, että olisin ajatellut, että en osaa. Olinhan kuitenkin varma siitä, että kaikki menee hyvin, koska tiesin, että joko mestarini tai hänen lähimpänsä ystävällisesti auttaa minua, kun en etsinyt omaa kunniaani millään tavalla, kun oppini ei ollut minun, vaan sen, joka oli minut lähettänyt. Tunsin, kuinka epätäydellinen, täynnä virheitä ja paheita olin, ja taistelin viimeiseen saakka ja sanoin: „Minä en uskalla; etkö voi armahtaa.” — „En”, hän sanoi, „kyllä sinun on mentävä.” — Olin Ruotsissa vuonna 1900, niinkuin tämän vuosisadan alkupuolella monena vuonna. Olin matkalla, ja Sundsvallin kaupungissa tulin sairaaksi. Se ei

estänyt minua tekemästä työtä, mutta kuitenkin minun piti olla vuoteessa. Lääkäri sanoi: „Ei suinkaan teillä ole „äggvita” — munanvalkuaisista?” — „Ei, en minä tiedä”, sanoin, „mitä se onkaan.” — „No, jaha”, hän sanoi ja määräsi lääkkeitä. Minä parain ja saatoin jälleen esiintyä, niinkuin piti. Asia unohtui sitten minulta. Mutta vuonna 1903 keväällä sain kärsiä hirmuisia tuskia munuaisten takia. Milloin ne väänsivät sinne, milloin tänne, niin etten voinut olla missään asennossa tuntematta tuskia. Sitä ei kestänyt yhtämittaa. Taudinpuuska saattoi kestää puolisen tuntia, ja silloin olivat tuskat sietämättömät. Enkä osannut mennä lääkärinkään luo. Olinhan kuitenkin nuori ja voimakas, enkä välittänyt asiasta. — Vuonna 1905 olin suomalaisten teosofien edustajana Lontoon kongressissa. Minulla oli toveri mukanani. Heti Lontooseen saavuttuani — se oli keskellä kesää — täytyi minun asettua vuoteeseen hirveissä tuskissa. Lääkäri — vanha ystävällinen herrasmies — sanoi: „Jaha, jaa, te olette kylmettynyt merellä; se on reumaattista pakotusta selässä.” — Olin kertonut hänelle, että istuimme aina pitkän päivää laivan kannella. — Sitten hän antoi joitakin lääkkeitä, jotka eivät vaikuttaneet mitään. Sanoin hänelle pelkääväni, että munuaisissa olisi jotakin vikaa. — „Ei, ei”, hän sanoi. — Mutta sitten asuntoni emäntä ystävälli-

sesti sanoi, että hän tuntee ja tietää nuo asiat, jotka ovat tavallisia Englannissa, ja hän koettaa auttaa. Ja hän hankki kuumia lautasia ja pisti pyyhkeitä selkääni sillä seurauksella, että tuska helpotti. Kongressia en saanut laiminlyödä. Uskollisesti ajoimme toverini kanssa jokaiseen kokoukseen. Hän oli hyvin huolissaan terveydentilastani. Muistan, kuinka hän levottomalla sympatialla katseli minua, kun seurasin kokouksen menoa. Ja hän saattoi sanoa aina joskus: „Ovatko tuskat liian kovat?” — Minulle tuli vähän väliä sellaisia taudinpuuskia, että tuskan hiki nousi otsalleni. — „On,” sanoin, „mutta kyllä se menee sentään.” — Sitten kun lähdin pois Lontoosta, menin tuon vanhan tohtorin luo, maksoin velkani ja sanoin hänelle sittenkin luulevani jotakin vikaa olevan munuisissa. — „Jaa, eihän se ole mahdotonta.” — „No, mitä neuvoja te annatte, kun menen laivalla takaisin Suomeen?” — „Älkää juoko kahvia ja teetä; olkaa varovainen ruuassanne.” — Eikä hän antanut mitään lääkkeitä, eikä muita neuvoja. — Matkustimme Suomeen, ja täällä menin ensi työkseni lääkärin luo. Ja se oli vallan toista, sillä jos saan verrata suomalaista ja tuota englantilaista lääkäriä toisiinsa, niin minua aivan hämmästytti tuon englantilaisen lääkärin pinta-puolisuus. Suomalainen lääkäri sanoi aluksi: „On tutkittava ensin, mitä oireita on”. Ja hän tutki ja

sanoi: „Oo, tämä on munanvalkuaistauti. Liian paljon munanvalkuaista lähtee pois ruumista. — Nyt on heti noudatettava ankaraa ruokajärjestystä. Ensiksi on jätettävä liha.” — Sanoin, etten ole kymmeneen vuoteen syönyt lihaa. — „Jaha, sitä parempi. Mutta sitten on tietysti jätettävä kaikki alkoholikin. Luultavasti ette ole kova alkoholistikaan, kun ette lihaakaan syö.” — Sanoin, etten neljäntoista vuoteen ollut pannut viiniäkään huulteni yli.” — „Sitten on parasta välttää kahvia ja teetä.” — Hyvä on, olen niitäkin hyvin vähän nauttinut. — „Sitten en tiedä, mitä määräisin. Jatkakaa vain elämääne ja tulkaa luokseni vähän ajan kuluttua. Ottakaa tätä kovaa vatsaa vastaan.” — Menin sitten jonkin ajan kuluttua hänen luokseen uudestaan. Hän tutki ja sanoi: „Ai, ai, tämä on paha juttu. Tästä ei tule oikeastaan mitään, ellette mene Egyptiin tai ehkä Krimille. Muuten tautinne on kuolemaksi. Me emme voi tälle mitään.” — „Jaha,” minä ajattelin, „— vai Egyptiin taikka Krimille, kun en ole missään virassa, eikä minulla ole mitään säännöllistä ansiota. Työlläni saan kokoon viisikymmentä markkaa kuukaudessa. Ei ole sukulaisiakaan, joiden puoleen voisin kääntyä”. Päähäni ei pälkähtänytkään, että tekisin velkaa, sillä ajattelin, että suu on pantava säkkiä myöten, ja että kun ihminen on valinnut jonkin elämäntyön, hän an-

saitsee siitä, mitä ansaitsee. Pyyhkäisin siis mielestäni ajatuksen Krimille tai Egyptiin menosta. „Kuolema on siis edessäni, ja sehän ei ole paha eikä pelättävä asia, sillä minullahan oli pieniä tietoja siitä, mitä on kuoleman tuolla puolen.” — Oli mieluinen asia, että — jaha — saa kuolla. „Mutta,” ajattelin, „olkoon tauti millainen tahansa, nyt ainakin viimeisinä hetkinäni minä puhun ja teen teosofista työtä niin paljon, kuin suinkin on mahdollista. En säästä itseäni.” — Tämä oli mielestäni aivan silmiinpistävä esimerkki siitä, että munuaistauti on saanut alkunsa liiallisesta arkuudesta ja pelkuruudesta, liiallisesta vaatimattomuudesta ja turhanpäiväisestä nöyryydestä-

Sitten tulee mieleeni eräs tauti, joka on aikamme taudeista ehkä yleisin, nimittäin hermotauti, lievemässä muodossa hermostuneisuus. — „Minä olen niin hermostunut,” kuulee usein sanottavan. Kaikki olemme hermostuneita. Hermomme ovat heikot ja pingoittuneet, niin että kaikki meitä kiusaa ja vaivaa. Ja tämä tauti on siinä suhteessa kiintoisa, että voimme katsellessamme Euroopan elämää melkein pä historiallisesti nähdä, millä tavalla se on kehittynyt. Sillä jos menemme ajassa pari vuosisataa taaksepäin, niin näemme, ettei kukaan ihminen silloin ollut hermostunut. Ei ainakaan puhuttu sellaisesta. Jos silloin jostakin ihmisestä sanottiin, tai hän itse sanoi itsestään,

että hän on „nervöösi”, se merkitsi, että hänellä oli vahvat hermot. Ne olivat kuin laivan köydet. „Nervöösi” merkitsee oikeastaan hermokasta, sel-laista, jonka hermot ovat hyvin vahvat. Tuo sana on saanut aivan päinvastaisen merkityksen. Kun katselemme näitä vaiheita historiassa, huomaamme, että muutos tapahtui Ranskan vallankumouksessa — voimme sanoa. Ennen sitä oli niin sanottu valistusaika. Ja mikä oli valistusajan silmiinpistävä tunnusmerkki? Se oli yhä kiihtyvämällä voimalla leviävä materialistinen elämänymmärrys. Materialismi oli kyllä valistusta verrattuna siihen sokeaan uskoon, mikä ihmiskunnalla oli ollut keskiajalla, jolloin sokea usko määräsi, kuinka ihmisten tuli ajatella. Se käänsi huomion pois tästä näkyvästä maailmasta johonkin oletettuun helvetti- tai taivasmaailmaan, niin että ihminen ei niin paljon välittänyt tämän näkyvän maailman suruista ja tuskista. Hän vain ajatteli, että kuoleman jälkeen kyllä kaikki korvataan. — Tätä vastaan nousi ensin muutamia filosofeja. He vapautuivat tuosta sokeasta uskosta, ja heidän kauttaan levisi ajattelemiskyky ihmisiin. Valistuksen kautta ihmisten jokapäiväinen järki heräsi ja samalla sen filosofisempi puoli. Ihmiset alkoivat ajatella yleisemmin, ja heidän huomionsa kiintyi tähän ulkonaiseen maailmaan, sen nurjiin oloihin, ja se sai heidät materialisteiksi. Materia-

lismi onkin luonnollinen sokean uskon reaktio. Materialismi aiheutui myöskin eräästä toisesta syystä, joka myöskin sai ihmiset yleisemmin vapautumaan sokeasta uskosta, ja se oli — täytyy sanoa — alkoholi, viini ennen kaikkea, sillä sitä hän enimmäkseen käytettiin. Viiniä käyttivät ihmiset paljon keskiajalla, ja se puolestaan vaikutti ehkä, että he tyytyivät sokeaan uskoon, kunnes heräsivät materialismiin? Mitä viini oikeastaan on? Kun ajattelemme viinin historiaa, muistanette, että Vanhassa Testamentissa kerrotaan, kuinka Noak rupesi viinin viljelijäksi. Tämä kertomus vedenpaisumuksen jälkeiseltä ajalta viittaa siihen, että juuri viidennessä juurirodussa erikoisesti oli alettu viljellä viiniä. Neljännessä juurirodussa oli meidän eetteriruumiimme sillä tavalla organisoitu, että myös astraaliruumis saattoi ilmetä eetteriruumiissa jonkinlaisena yliaistillisena havaitsemisena. Sanotaankin, että me olimme kaikki neljännessä juurirodussa enemmän tai vähemmän selvänäköisiä. Se ei ollut sellaista kuin nykyinen adeptin selvänäkö, vaan pikemminkin sellaista kuin on hevosella tai koiralla, jotka näkevät kummituksia ja auroja. — En tiedä, näkevätkö ne aurojen värejä, mutta niin sanotun vainunsa avulla ne tietävät auroista, toisin sanoen ihmisten sielullisesta kokoonpanosta. — Saman tapainen oli myöskin ihmisten selvänäkö Atlantiksella. — Kun

viides juurirotu pantiin alulle, organisoitiin eetteriruumis sillä tavalla, että siinä ei enää luonnostaan ollut tuota primitiivistä ja atlantiselle ajalle luonnollista selvänäköä, vaan siinä oli kuin leimat, kuin suljetut sinetit kirjeessä. Astraaliruumis ei enää toimi ilman muuta, ja me emme enää ole selvänäköisiä, ennen kuin osaamme avata nuo sinetit. Tällainen oli viidennen juurirodun alussa ihmisen eetteriruumis. Ja kun se oli näin suljettu, niin ne ihmiset, jotka olivat pakoitettuja oppimaan myöskin astraaliaistien käyttämistä, saivat silloin — paitsi tietenkin sitä sielullista äyllistä treenausta, mikä aina on tarpeen — nauttia aineita, jotka stimuloivat vähän noita sinettejä, irroittivat ne niiden kiinteästä ja aivan kuin kuolleesta tilasta, panivat ne hieman pyörimään, ja silloin asianmukaisesti harjoitettu astraaliruumis saattoi käyttää noita lootuskukkia, tshakroja, ja viedä siten kehitystä eteenpäin. Nuo ihmiset olivat valvonnan alaisina. — Se aine, jota käytettiin silloin mysterioissa oli alkoholia jossakin muodossa. Alkoholi, viini irroitti nuo tshakrat lamaannustilastaan. Ja kun ihminen oli oppinut käyttämään niitä näkymättömässä maailmassa, hän sai ottaa eetteritshakran haltuunsa, joka rupesi pyörimään. Mutta kaikki, mikä avaa, myös sulkee — niinkuin avainkin —, ja se voi sulkea niinkin, että emme enää osaa avata lainkaan. Viini, alkoholi, oli aine, joka

ensin pidettiin salassa ja käytettiin määrättyä tarkoitusta varten mysterioissa. Mutta sitten se joutui julkiseksi. Ja silloin se — sen jokainen ihminen tänä päivänä tietää —, jos sitä vähän ottaa, vaikuttaa tietyllä tavalla stimuloivasti, asettaa ihmisen sielun kuin yhteyteen toisten maailmojen kanssa — esimerkiksi paremman älynsä kanssa. Ihminen tulee älykäämmäksi, vilkkaamaksi, runollisemmaksi jne. Tiedän täällä Suomessa erään taidemaalarin, joka maalasi enimmäkseen merimaa-lauksia — laivoja ampumassa toisiaan ja uppoamassa. Hänen tekniikkansa oli päättäessään maalata taulun — hän oli ehkä silloin jo ajatellut aiheen valmiiksi —, että hän tilasi täältä kaartista torvisoittokunnan ja lisäksi pitkän rivin portteripulloja. Sitten kangas, sivellin ja värit ... ja toisessa huoneessa soittokunta soittaa ja ukko tyhjentää pullon toisensa perästä ja maalaa muutamassa tunnissa hyvän taulun. Hänen inspirationsa vaati nuo ulkonaiset temput. Alkoholi vaikuttaa siis ensin stimuloivasti ihmiseen. Mutta sitten tiedämme, että jos ihminen ei osaa hallita itseään, ei ole sitä kokenut, hän luulee, että hän tulee yhä innokkaamaksi, viisaammaksi, ja saa yhä parempia inspiratioita, jos hän ottaa jatkuvasti yhä uusia lasillisia. Mitä silloin seuraa? Ovi menee kiinni. Hän tylsistyy kerrassaan, ja seuraavana päivänä on paha krapula. Ja kun tämä

uudistuu, kun hän usein juo itsensä juovuksiin, hän tylsistyy. Keskiajalla ihmiset joivat paljon. Valistusaika, joka herätti ihmisen älyn, ajatuksen, kantoi myöskin tätä karmaa, että korkeammat inspiratiomahdollisuudet olivat menneet tukkoon. Materialismi oli siitä luonnollisena seurauksena. Ja materialismia seuraavat hermotaudit, jotka lievemässä muodossaan ovat vain hermostumista, mutta voivat kehittyä varsinaisiksi aivotaudeiksi. Mikä onkaan meidän aikanamme tavallisempaa kuin mielisairaus. Kristikunnassa ovat mielisairaalat täynnä. Yhä täytyy rakentaa uusia rakennuksia, että kaikki mahtuisivat. Eivät kaikki heti ole aivan tylsiä. Ensin he ehkä potevat vainoamismaniaa, luulevat, että heistä puhutaan pahaa. Mutta sitten he alkavat raivota, ja kun se menee ohi, he tylsistyvät, muuttuvat eläimiksi, niin ettei heidän ihmisyydestään ole enää mitään jäljellä. Meidän aikanamme on paljon niitä, joiden hermot ovat menneet pilalle. Se on seurausta materialismista. Sen voimme nähdä ihmiskunnan historiasta. Myös ihmisyyksilön suhteen voi tehdä sen havainnon, että jos hänen hermonsensa ovat huonot, niin se aiheutuu siitä, että hän menneisytydessä on kieltänyt kaiken yliaistillisen, että hänen huomionsa on kääntynyt vain näkyvään maailmaan, että hän on ollut filosofiassaan ja käytännössä materialisti.

VII.

PARANTUMISEN EDELLY- TYKSET

Tautien parannuskeinoja on paljon, ja ne ovat kaikki tavallaan hyviä; kaikki ne saavat jotain hyvää aikaan, jos ei yhdelle, niin toiselle. Ensinnä mainittakoon virallisen lääketieteen allopaattiset ja kirurgiset menetelmät, sitten homeopatia, joka menetelmä on aivan toisen suuntainen kuin virallisen lääketieteen allopaattinen menetelmä. Ero on siinä, että allopaattiset lääkkeet ovat ikäänkuin sairauden eli vian vastakohtia, jota vastoin homeopatia pyrkii samanlaisilla aineilla parantamaan samanlaisia tauteja. Sitten on yleinen hydroterapia, joka on voittanut suunnattomasti alaa meidän aikanamme ja joka on osoittautunut erittäin tehoiseksi. Vielä tulkoon mainituksi yleinen hygieeninen menetelmä ja diettilinen menetelmä: puhtauden avulla ja sopivalla ravinnolla koetetaan

ylläpitää terveyttä. Sitten on vielä kaikenlainen psykoterapia, henkinen parantamismenetelmä, magneettinen eli sivelyparannus, hypnotismi, suggestio, autosuggestio, Christian Science eli „kristillinen tiede”, ja sen suorastaan suggeroiva, telepaattinen vaikutus. Lisättäköön vielä yleensä telepaattinen, suggeroiva parannusmenetelmä, joka on riippumaton välimatkoista: etevä parantaja voi parantaa potilaan huolimatta siitä, kuinka kaukana potilas on. On olemassa vielä okkultisempia-kin parannusmenetelmiä, niinkuin pyhän veden ja esirukouksen, sekä suorastaan jonkun mestari-olennon käden kosketuksen parantava vaikutus. Monia erilaisia parannusmenetelmiä siis käytetään tässä maailmassa, niin että olisi lyhytnäköistä sanoa, että se tai se tapa on ainoa oikea tai paras. Tietenkin olemme yhtä mieltä siitä, että jos mestari on meidän keskellämme, niin hänen kädensä kosketus on paras parannusmenetelmä, koska se voi parantaa silmänräpäyksessä. Hän voi saada sokeankin yhtäkkiä näkeväksi. Mutta sellaista parantajaa ei ole aina saatavissa, mikä on vuosituhansien aikana vain joskus tapahtunut. Me saamme tyytyä vähän alemmanlaatuisiin, tavallisiin parannusmenetelmiin, ja ne ovat kaikki omalla tavallaan hyviä. Kukaan ei kiellä sitä, että elämällä viisaasti ja puhtaasti, syömällä sopivaa ravintoa ja pitämällä ruumistamme puhtaana.

voimme välttää paljon sairauksia. Myöskin täytyy myöntää, että, jos on hyvä magnetisoija, joka käden sivellyksellä osaa toisia parantaa, se on erinomainen parannuskeino. Mutta olisi myös lyhytnäköistä ja ahdasmielistä, jos sanoisimme, että koko virallinen lääketiede on enemmän tai vähemmän humbugia, niinkuin joskus voidaan sanoa, kun ollaan innostuneita johonkin erikoiseen parannusmenetelmään. Joku esim. uskoo Couén parannusmenetelmiin ja sanoo joka aamu, että „Minä tulen päivä päivältä yhä paremmaksi,” ja hän voi halveksien puhua virallisen lääketieteen pulvereista ja pillereistä ja muista sotkuista. Mutta asia on kyllä niin, ettei Couén autosuggestiokaan läheskään aina auta. Toiselta puolen on todistettu, että allopaattiset pillerit tai pulverit parantavat, jos on vähänkään uskoa, ja uskoahan tarvitaan aina joka paikassa, sillä usko on samaa kuin tahto. Kaikki ihmiset ovat yhtä mieltä siitä, että todellinen parantaja on meidän oma ruumiimme. Se parantaa itsensä. Me ainoastaan autamme sitä. Sillä jos ruumis ei paranna itseään, jos sillä itsellään ei ole halua parantua, niin eivät mitkään lääkkeet auta, vaikka joisimme niitä tuhat pulloa. Välttämätöntä on, että organismi itse uskoo paranevansa ja tekee itsensä terveeksi. Jos vaikka mestari parantaa jonkun, niin sekin on vain sitä,

että hän omalla henkisellä elinvoimallaan auttaa ruumista, niin että se paranee.

Kun nyt ryhdymme tarkastelemaan niitä muutamia karmallisia tauteja, joista on ollut puhe, ja kysymme, millä tavalla voimme niitä parantaa, niin meidän vastaukseemme ja selitykseemme silloin sisältyy kuin ehkäisykeinot, joilla voimme estää niitä tulevaisuudessa puhkeamasta.

Ensimmäinen tauti, josta puhuimme ja joka nytkin muistuu mieleeni on syöpä, joka on saanut alkunsa jonkinlaisesta sukupuolimagiasta ja julmuudesta. — Seksuaalinen magia ei ole aivan tuntematon meidänkään päivinämmä, sillä nyt tuli mieleeni eräs henkilö, joka harjoitti sukupuolimagiaa aivan sellaisin muodoin kuin sitä harjoitettiin Atlantiksella — ei aivan keskiaikaisella tavalla —, ja samalla uudenaikaisella ja melko uskonnollisella tavalla, nimittäin venäläinen Rasputin, joka saavutti ihmeellisen vallan Venäjän politiikassa ja aivan keisarihovissa. Hän ei suinkaan ollut mikään tavallinen „humbugimaakari”, niinkuin voisi luulla. Me helposti pidämme häntä sellaisena degeneratioilmiönä, jollaisia aina esiintyy silloin, kun valtakunta on perikatonsa partaalla. Siinä on vain puoli totuutta, sillä tuollainen ihminen on samalla erittäin voimakas olento, ja hänessä täytyy olla, jollei hän ole suorastaan musta maagikko, jotakin hyvää ja puoleensa vetä-

vää. Ja käsittääkseni Rasputinin vilpittömyydessä oli hänen suurin viehätysvoimansa. Emme voisi ymmärtää hänen vilpittömyyttään, jollemme ymmärrä venäläistä sielua. Venäläinen sielu on paljon naivimpi kuin muiden eurooppalaisten kansojen. Se voi olla avomielisen totuudenmukainen, yksinkertainen ja vilpitön. Niinpä Rasputin ymmärtääkseni (niinkuin olen lukujeni perusteella ymmärtänyt asiaa) oli voimakkaasti uskonnollinen ihminen. Hän rukoili paljon ja näki näkyjä. Paljon hän oli yhteydessä Jumalan kanssa. Mutta samalla hän oli suuri syntinen. Hän tunnusti itse tämän, ja hänellä oli oma viehättävä filosofiansa, elämäkatsomuksensa. Hän sanoi: „Me emme voi päästä Jumalan armoon, emme voi päästä Jumalan yhteyteen, emme voi saada apua Jumalalta, jollemme joudu syvään katumuksen tilaan.” — Katolinen kirkkohän on erikoisesti opettanut tätä sydämen, sielun katumusta. Näemme myös pelastusarmeijassa jotakin, joka vivahtaa tähän suuntaan. — „Ihmisen täytyy tuntea itsensä niin syntiseksi, että hän todella katuu, ja vasta kun hän tuntee voimakasta katumusta sielussaan, hän voi ottaa vastaan Jumalan anteeksiannon ja armon. Mutta voidakseen katua, ihminen ei saa elää tällaista jokapäiväistä elämää, jossa hän pitää itseään hyvin mallikelpoisena. Eihän hän silloin ole mikään synnintekijä ja armon tar-

peessa. Silloin vasta, kun hän tuntee itsensä ensimmäiseksi kaikista syntisistä, tulee katumus. Hänen täytyy tuntea itsensä niin huonoksi, että kaikki ihmiset häntä halveksivat, ja sentähden täytyy hänen tehdä syntiä. Mikä onkaan parempi tapa harjoittaa syntiä kuin langeta juoppouteen ja ennen kaikkea sukupuolisyntiin.” — Rasputin veti aivan hypnoottisella voimalla naisia puoleensa, hyvin paljon sivistyneitä yläluokan naisia, jotka eivät olleet ollenkaan tottuneet synnin ajatukseen. Mutta sitten tulee joku Rasputin, joka haiskahtaa venäläiseltä talonpojalta ja seisoo siinä alkuperäisenä keskellä kaikkia hienoja tuoksujia. Ja naiset alkavat sielussaan vavista, sillä hän puhuu suurella vakavuudella, kuinka syntistä elämää ihmiset elävät ja kuinka huono yhteiskunta on ja koko tämä maapallon elämä. Sitten hän hypnotisoi noita naisia, ja he tulevat hänen luoksensa. Rasputin sanoo heille: „Nyt minä syöksen sinut hyvin syvälle, mutta sitten sinä joudut katumukseen ja voit puhdistua.” Niin he joutuvat hänen pauloihinsa ja saivat tuntea, kuinka syntisiä he olivat. Ja sitten hän lohdutti heitä, ja antoi heidän tuntea Jumalan armoa. — Meidän täytyy ymmärtää asia näin, sillä muutenhan olisi hirveätä käsittää ja ajatella tuollaista ilmiötä, kuin oli G. Rasputin. Me ymmärrämme, kun luemme esim.

hänen muistiinpanojaan, hänen vaikutusvaltansa, mutta myöskin, miten inhimillinen hän oli. Ei hänellä ollut mitään suhteita keisariperheeseen. Ne ovat mitä pahimpia panetteluja, jotka kertovat, että hän olisi ollut suhteessa keisarinnaan taikka keisarin tyttäriin jne. Hän ymmärsi, ettei hän olisi voinut säilyttää omaa arvoaan, jos hän ei olisi pysynyt kaukana keisariperheestä. Hänen vaikutuksensa keisarihovissa oli ainoastaan siinä, että hän saarnasi parannusta hovissa. Hän saattoi parantaa perintöruhtinaan, joka poti verensuonitautia. Hän varoitti myös keisaria lähtemästä sotaan: „Jos lähdet sotaan Saksan kanssa, silloin Sinä allekirjoitat oman tuomiosi ja myös Venäjän tuomion. Venäjä menee perikatoon. Kaikki menee silloin nurin.” Se oli Rasputinin ennustus jo heti ennen sodan alkua. Tietysti eivät ne, jotka olivat enemmän eurooppalaisia, voineet häntä ymmärtää, vaan murhasivat hänet. — Minä puhun nyt näin, vaikka en tietenkään voi mitenkään häntä ihailla, mutta koetan sentään ymmärtää kaikkea inhimillistä. — Rasputinilla oli maagillisia kykyjä, mutta hänellä ei olisi ollut vaikutusvaltaa ihmisiin — hänellä oli muuten myös vaikutusvaltaa miehiin —, jos nuo ihmiset itse olisivat olleet täysin selvillä sukupuolielämästä ja sukupuoliasioista, jos he olisivat olleet itse puhtaita siinä suhteessa. En tarkoita puhtaudella mitään

yliluonnollista, askeettista ja saavuttamatonta puhtautta, jota sittenkin niin paljon epäillään, vaan tarkoitan puhtaudella sitä, että ihminen on vilpitön itselleen, on vilpitön elämän edessä, että hän ei koskaan sekoita sukupuolielämää mihinkään uskonnollisuuteen taikka mihinkään yliluonnollisuuteen. Ihmisen pitää sanoa itselleen: „Minä tunnen itseni. Minä tiedän millainen olen, mitä heikkouksia minulla on. Minä tiedän, millainen sukupuolielämäni on ja millaiset sen vaatimukset ovat. Ja kun näin tunnen itseni ja tiedän oman elämäni, niin minä seison kuin totuuden edessä; olen silloin vilpitön; en salaa itseltäni mitään; minä en koeta vakuuttaa itselleni, että sellaista tai sellaista taipumusta minussa ei ole olleenkaan. Minä olen suora itselleni. Kun tunnen totuuden itsessäni, silloin voin myöskin samalla kulkea puhdistuksen tietä, puhtauden tietä. Silloin minä tiedän, mistä pitää aloittaa ja missä minun tieni kulkee, sillä muuten, jos minä en ollenkaan tunne itseäni, niin minä voisin vain sanoa itselleni, että minä näen tuossa saavuttamattoman puhtauden ihanteen ja sitten minä en välitä mitään itsestäni, vaan olen kuin ylpeä Lucifer ja kuljen eteenpäin, kunnes yhtäkkiä sattuu kuilu eteen, johon hirveällä romahduksella putoan. Jos en tunne itseäni ja en osaa varoa, silloin voin joutua vaikkapa jonkun toisen hurmurin, toisen maagikon

vaikutusvallan alaiseksi. Mutta jos tunnen itseni, ja sitten omalta kohdaltani kuljen eteenpäin ja voitan itseni ja luovun siitä, mikä on heikkoa ja pahaa itsessäni, silloin olen turvassa. Silloin ei kukaan voi minulle mitään. Silloin ne sanat ovat tosia, että Jumalan kaikki palvelijat ja enkelit auttavat ihmistä, joka on totuudessa, joka on vilpittön.” Sellainen ihminen päästää kaikki hyvät voimat luokseen, antaa enkeleiden lähestyä itseään. Mutta jos hän panee kuin kaavun ympärilleen ja naamion silmilleen ja sanoo, että minä olen sitä ja sitä, jota hän ei ole, niin silloin hän pitää kaiken avun loitolla, ja jumalalliset voimat eivät pääse häntä auttamaan. Jos ihminen avaa sielunsa kuin kukan päivänpaisteelle ja näyttää jumalille, mikä hän on, niin siinä on jo katumusta eräältä kannalta katsoen. Silloin Jumalan armo häntä kohtaa, ja silloin Jumalan enkelit ja palvelijat voivat häntä rohkaista ja auttaa. — Jos ette ole sitä ennen koettaneet, niin koettakaa nyt tästä lähtien puhua itsellenne ja puhua niinkuin Jumalalle: „Sinä näet, minkälainen minä olen, ja tästä niinä nyt tahtoisin nousta ja mennä eteenpäin. Puhdista minua, sillä Sinä voit sen tehdä.” — Silloin on myös apu aivan lähellä. Tämä ei koske sukupuoliasioita, vaan se koskee koko ihmistä, kaikkia hänen olemuspuoliaan. Otin tämän vain esimerkiksi, koska

sukupuolisuuteen lankeaminen puoleksi tietämättä ja sitten sukupolivoimien käyttäminen laskee siemenen syöpään. Meidän täytyy olla vilpittömiä ja iloisia syntisyydessämme. En sano, että meidän pitäisi syntiä tehdä, vaan meidän pitää juuri lakata tekemästä syntiä, mutta meidän pitää olla iloisia syntisyydessämme. Meidän ei tule sanoa itsellemme, että olemme sentään paljon parempia ja puhtaampia kuin tuo toinen. Meidän pitää tuntea, millaisia me olemme.

Millä tavalla voimme siis parantua syövästä ja millä tavalla voimme varustautua, jotta emme saisi syöpää, tuota hyvin vaikeata tautia, jonka parannuskeinoa ei ole vielä keksitty. Magnetisimilla voi kyllä parantaa, mutta virallinen lääketiede ei sitä tapaa tunne. — Jos meillä nyt olisi taipumusta syöpään, vaikkei se vielä ole meissä puhjennut, niin me luultavasti voimme ehkäistä sen puhkeamisen. Huomioon ottamalla tämän sukupuolimagian ja julmuuden yleensä, meidän on kehitettävä itsessämme veljesrakkautta, lempeyttä ja sydämellisyyttä. Jos meidän sydämemme oppii rakastamaan toisia ihmisiä, niin silloin se aivan kuin poistaa maaperän syövältä. Ensimmäinen kohta veljellisessä rakkaudessa on, että meidän täytyy oppia unohtamaan itsemme. Me emme saa olla minäkeskeisiä. Meidän ajatuksemme eivät saa pyöriä oman persoonallisuutem-

me ympärillä. Meidän täytyy lähimmässä ympäristössämme rakastaa, unohtaa itsemme ja ajatella toisia. Perheessä se voi olla vaikeata. Jos miehen ja vaimon välillä on eripuraisuutta, niin se riippuu siitä, että he jotakin tahtovat itselleen. He katsovat kuin toisella silmällä toisiaan: „Kuinkas tuo nyt sentään on tuollainen. Eihän hän täytä velvollisuuksiaan; ei ole kuin ihmisen pitäisi. Ei hän ole ollenkaan sellainen, kuin aviovaimon pitäisi olla-” — Turhaa puhetta! Asiat eivät siitä parane. Siitä ei tule mitään hyvää, että me toisiamme moitimme, että me toisiamme arvostelemme, että me sanomme itsellemme: ”Oi, kuinka minä kärsin, ihan kuolen, kun tuo mies noin juo” — taikka: „Minä aivan kuolen, kun tuo aviovaimo ei koskaan viitsi keittää ruokaa.” — Siinä on tapahtuva suuri muutos. Meidän täytyy oppia ajattelemaan aivan toisin. Meidän täytyy oppia ajattelemaan, millä tavalla minä voisin tuota toista palvella ja olla hänelle iloksi ja hyödyksi. Jos olisimme vaikka kuinka huonossa tilassa tahansa, kun tahdomme toista palvella, niin silloin voimia tulee meihin lisää. — Se on jumalallista rakkautta, ja se puhaltaa pois kaikki syövän siemenet, fyysilliseen ruumiiseemme ei laskeudu mitään sellaista pahaa, joka puhkeaisi syöpänä, sillä silloinhan me emme sukupuolielämässä ole vaativaisia, emme mitään toivo. — Kuinka monet

ovatkaan minulle puhuneet, miehet esimerkiksi, että naiset ovat aivan väsymättömiä, ja niitä pitäisi aina tyydyttää, eikä sitä kukaan jaksa. Ja naiset puolestaan ovat sanoneet, että miehet ovat sitten aivan kuin elukoita, niin että sitä naisena aivan kuolee tuskaan, kun aina pitäisi palvella. „Ole valmis vain, sinähän olet minun vaimoni!” — Mitä kulttuurin puutetta ja sivistymättömyyttä! Mitä ääretöntä raakuutta miehissä! Sillä miehissä on ehdottomasti enemmän raakuutta. Kun miehet ovat puhuneet puoleksi nauraen jostakin naisesta, että hän on aivan tyydyttämätön, niin minusta on tuntunut, että se kertomus ei ole ollut aivan tosi. Mutta kun naiset ovat tulleet puhumaan omista tuskistaan, niin minä olen sydämessäni hävennyt miessukupuolta, sillä kyllä me olemme kaukana vielä ihmisyydestä, jos me voimme olla onnellisia, nauttia jostakin sellaisesta, joka ei ole meille täydellä sydämellä annettu. Kuinka joku mies voi siten nauttia naisesta, se on minulle kuin arvoitus. Sillä minusta tuntuu, että koko inhimillinen kulttuuri, koko gentlemanisuus, ritarillisuus vie juuri siihen, että ei vaadi toiselta, mitä toinen ei tahdo itse antaa.

Jos katselemme, millä tavalla jotkut jalot ja suuret ihmiset ovat jälleensyntymässä kehittyneet, niin voimme huomata, että oikein todellista puhautta, fyysillistä ja moraalista itsehillintää eivät

ihmiset ole saavuttaen, jolleivat he jossakin ruumistuksessa ole rakastaneet uskollisesti ja osanneet kieltäytyä. Se kieltäytyminen on voinut olla pakollista, mutta se ei ole poistanut rakkautta heidän sydämestään. He ovat säilyttäneet tuon rakauden sydämessään, aina kantaneet rakastettunsa kuvaa sydämessään, uhranneet hänelle elämänsä. Eivät he hetkeäkään ole ajatelleet mitään sukupuolintuntoa tai omaa itseään. Ihminen ei tule puhtaaksi eikä tuo uudelleen syntyessään maan päälle mukanaan puhtauden taipumuksia siinä merkityksessä, että olisi fyysisesti ja moraalisesti aivan puhdas, ellei hän ole osannut kieltäytyä. Kieltäytyminen on tie. Sentähden meidän kehityksemme on pitkä. Ihmiset aivan kuin juoksevat nautintojen perästä ja etenkin tällaisina ylimenoaikoina etsivät nautintoa ja unohtusta. He tahtovat päästä pois todellisuudesta ja unohtua johonkin nautintojen maailmaan. Se on minusta surkeata. Se osoittaa, että me olemme vielä kovin kaukana ihmisyydestä. Mutta se on tietenkin ohimenevää. Tulee taas aika, jolloin on oleva selvempi käsitys ihmisen velvollisuuksista ja tehtävistä. Mutta luullakseni tällä hetkellä on maailmassa hyvin paljon eläimellisen nautinnon hakemista, aivan tyhjää, sisällyksetöntä, joka ei koskaan voi lopulta tyydyttää ketään. Nuo ihmiset tulevat lopulta, jollei

hulluiksi, niin pessimisteiksi, jotka kiroavat koko olemassaoloa. Sillä me ihmiset emme ole kutsutut olemaan eläimiä, emme ole kutsutut omaksuimaan ainoastaan eläimellisiä vaistoja ja haluja. Me ihmiset olemme kutsutut paljon korkeampaan elämään. Ylöspäin meidän täytyy pyrkiä totuudessa ja rakkaudessa ja puhtaudessa. Ei meidän pidä olla ahdasmielisiä tuomitsijoita eikä myös pilaripyhimyksiä, vaan sellaisia, että me säälistä ja rakkaudesta ikäänkuin syleilemme kaikkia ihmisiä. Ja me pääsemme pois heikkouksistamme ja vioistamme, jos osaamme toisia auttaa samoista vioista vapautumaan. Voi olla katkeraa ihmiselle, kun hän huomaa, että hänen suurin syntinsä asetetaan hänen eteensä toisessa ihmisessä, ja hänen tulee auttaa tuo toinen siitä pois. Se on elämän erinomaisen viisaan koulun merkillinen menettelytapa. Luuletteko, että mestarit ovat täydellisiä, ennenkuin he saavat opetuslapsia. Opetuslapsia he saavat pitkiä aikoja ennen mestariksi tuloaan. Mestarilla, joka on valmis, on satoja ja tuhansia opetuslapsia, ja ne hän on saanut satojen, tuhansien, jopa kymmenien tuhansien vuosien kuluessa. Hän on itse ollut silloin pyrkijä, joka on yrittänyt nousta vuorelle, ja siitä, että hän ei ole vain koettanut käsin ja jaloin vetää itseään ylöspäin, vaan että hän on koettanut aina auttaa toisia ja

unohtaa itsensä, on johtunut, että hänestä on tullut mestari ja ihmisten auttaja ja opettaja.

Ottakaamme sitten tarkasteltavaksemme tuo toinen tauti, josta on ollut puhe, nimittäin keuhkotauti. Sehän johtuu siitä, että ihminen on ollut uskonnollisesti harras, mutta hyvin epäviisaasti laiminlyönyt oman ruumiinsa, pitänyt sitä aivan merkityksettömänä ja kohdellut sitä kuinka vain, elänyt ainoastaan uskonnollisissa hartaustunnelmissä. — Tämä on eräs keuhkotaudin syy ja hyvin tyypillinen ja kuvaava. — Kun ymmärtää tämän, niin myös käsittää, että jos me tahdomme päästä keuhkotaudista, niin kauan kuin se on siemenenä meissä ja ei ole vielä puhjennut, ja tahdomme, ettei tulevaisuudessakaan keuhkotauti meitä yllätä, ei edes tulevassa jälleensyntymässä, että meidän täytyy pyrkiä tasapainoon ja sellaiseen viisauteen, joka ymmärtää, että ruumis on annettu lahjaksi ja lainaksi. Ihmisen on kohdeltava ruumista tempelinä, palatsina, jossa hän saa asua. Hän ei saa sitä kohdella niinkuin koiraa, jota hän saattaa ruoskia, tai kun villipetoa. Ruumista tulee kohdella hyvänä toverina ja auttajana. Sille ei saa olla liian ankara eikä liian lempeä. Ruumista täytyy kohdella viisaasti. Sen suhteen ei saa olla välinpitämätön. Ei saa esimerkiksi ajatella, että mitäs siitä, vaikka jalat ovatkin kosteat. Lapset

varsinkin voivat olla hyvin välinpitämättömiä siinä suhteessa, antavat jalkainsa olla märkinä välittämättä siitä lainkaan; he eivät ajattele ruumis- taan. Olen huomannut, että heissä juuri voi olla keuhkotaudin siemen, joka sitten puhkeaa. — Mi- nulla oli erittäin hyvä ystävä, joka kertoi minulle, että hän aina kouluaikana kulki märissä jalki- neissa, eivätkä hänen vanhempansakaan siitä mi- tään välittäneet. Hän oli hyvin kiltti ihminen, mutta hän ei välittänyt mitään ruumiistaan. Hä- nen mielestään ruumiin piti kestää kaikkea. Ohi- mennen sanoen hän ihmetteli, että minä olin aina hyvin varovainen, ja pienestä pitäen erikoisen varovainen jalkojeni suhteen. En kärsinyt, että ne olisivat olleet kosteat ja kylmät. Äidilläni oli keuhkotauti, ja veljeni tytär kuoli keuhkotautiin. Minulla, niinkuin sanottu, oli vaistomainen huo- lehtimiskyky, ja en saanut, en yskää enkä mitään rintatautia. Minä aivan kuin näin silmiäni edes- sä, kuinka äitini oli vuosikautia kärsinyt, yski- nyt ja tullut yhä heikommaksi. Enhän minä lap- sena tietenkään osannut millään tavalla filosofoi- da, mutta oli jollakin tavoin kuin veressä tieto, että piti olla varovainen. Muistan eräänkin ta- pauksen lapsuudestani. Kuljin kerran muuta- mien koulutovereitteni kanssa Eläintarhassa. Lahti oli hiljattain mennyt jäähän, sillä oli alku- talvi. Joku tovereistani sanoo, että mennään tuon-

ne jälle; koetetaan, jos se kestää. Minä en sano mitään, mutta eräs tovereistani sanoo nauraen, että eihän se Ervast kuitenkaan lähtisi; sehän voisi kastella jalkansa. — Sillä tavalla ne pitivät minua pilkkanaan.

Mikä on siis keuhkotaudista paranemisen edellytys? Mikä estää meitä saamasta keuhkotautia? Niinkuin jo sanottiin, sellainen viisaus, joka kohtelee ruumista hyvänä toverina, ei sitä halveksi eikä jätä sitä huomioonottamatta. Meidän täytyy oppia sillä tavalla nöyriksi ja tasapuolisiksi. Meidän täytyy osata sanoa, jos joku esimerkiksi sanoo meille: „Ota nyt viides kuppi kahvia”, että „Ei kiitos, en ota.” Tämä voi tuntua monesta ihmisestä hyvin kummalliselta. Usein seuraelämässä ollaan melkeinpä loukkaantuneita, jos vieraat eivät syö kylliksi kahvileipää ja juo niin ja ja niin paljon kahvia. Miksi emme voi kunnioittaa toisiamme ja ymmärtää, ettei toisen ruumis ole aivan samanlainen kuin omamme.

Ajatelkaamme sitten sokeritautia. Sehän johdetaan siitä, että ihminen on kärsinyt jonkun suuren pettymyksen, tulee siitä katkeraksi, ja säilyttää katkeruuden sydämessään. Sillä hän laskee sokeritaudin siemenen. Jos siis tahdomme välttää sokeritautia ja parantaa sen, meidän täytyy säilyttää iloisuutemme ja varoa katkeroitumista. Meidän täytyy hankkia itsellemme sellainen elä-

mänfilosofia, joka vahvistaa minuuttamme, niin etteivät kaikki surut meihin vaikuta. Onnettomuudet tietenkin meitä kohtaavat, mutta meidän täytyy ymmärtää, että se kuuluu elämään ja että emme saa suruista katkeroitua. Sillä kun katkeroidumme, niin meidän astraaliruumiiseemme syntyy aivan kuin katkeruuden vesiä, ja nämä tippuvat eetteriruumiiseen ja saavat aikaan sokeritaudin. — Huomaamme kuitenkin usein, että ne ihmiset, joilla on sokeritauti, ovat luonteeltaan erikoisen luottavaisia ja iloisia. Heidän tautinsa on silloin lopullisen karman kärsimistä, ja fyysillisesti he voittavat sokeritaudin tässä elämässä. Se ei tule heille uudestaan. — Me opimme tästä, että luonto ei pidä siitä, että olemme pessimistejä, että olemme katkeria. Elämä tahtoo, että tyydymme kohtaloomme, aina olemme luottavaisia ja iloisia. Kaikenlaisten tällaisten karmallisten tautien alku on siinä, että me emme ole osanneet olla, niinkuin elämä tahtoi meidän olevan. Varokaamme siis, ettemme nyt laske tulevaisen taudin siementä! Älkäämme vajotko toivottomuuteen, älkäämme tulko katkeriksi ja pessimistisiksi! Olkaamme aina iloisia! — Muistan erään sadun lukkari-isästä, jonka vaimo oli tuollaisen luottamuksen perikuva. Mitä lulkari-isä teki, se oli aina oikein. Niinpä lulkari meni kerran lehmäänsä myymään kaupun-

kiin. Kun lukkari palasi kotiin hänellä ei ollut mitään: lehmä oli myyty, mutta rahoja ei ollut yhtään. Mutta hänen vaimonsa oli kuitenkin iloinen ja onnellinen, kun „isä” palasi aivan terveenä ja iloisena hänen luoksensa. Se oli Andersenin satu ja hyvä esimerkki siitä, kuinka meidän pitäisi elää. Jos voivottelemme ja suutumme, jos pidämme kovaa melua ja olemme katkeria, niin mitä koulua se on? Mitä hyvää siitä on? Lopultakaan ei mitään. Meidän pitää tietenkin aina itse yrittää menetellä viisasti, mutta toisia on kohdeltava rakkauden mukaan, ei katkeroiduttava koskaan.

Sitten oli puhe munanvalkuaistaudista. Kerroin muistelmia nuoruudestani. Ja minä todella pääsin siitä taudista ilman ulkonaisia keinoja, vaikka lääkäri sanoi, että ainoa tapa parantua olisi ollut lähteä Egyptiin tai Krimille. Millä tavalla minä sitten paranin? Sillä tavalla, että vahvistin itseäni omassa elämänymmärryksessäni. Minä tulin siihen päätökseen, ettei minulla ollut oikeutta kuolla. On tehtävä työtä ja oltava hyödyksi maailmassa. Ja sitä varten täytyy olla terve ruumis, jota voi käyttää, niin terve, kuin sille ruumiille on mahdollista. Vahvistin sitten minuuttani säännöllisillä mietiskelyillä, niin että pelko ja arkuus vähitellen häipyivät. Kun minus sillä tavalla vahvistui, niin pohja samalla katosi munuaistaudilta. Merkillistä kyllä, se tapahtui tässä

samassa elämässä. En minä sitä saanut aivan kokonaan häviämään, sillä jonkinlaisena siemenä se jäi olemaan, mutta kun sain itseni vahvistetuksi sillä tavalla, että tunsin olevani henkiolento, joka asuu tässä ruumiissa ja käyttää sitä, en enää välittänyt tuskistani ja vaivoistani, jos ne yllättivät. M i n u s s a ei ollut mitään sairautta. Minä en ollut millään tavalla vaivainen. — Kaiken tervehtymisen hyvin tärkeä edellytys onkin, että tunnemme itsemme eläviksi minuuksiksi, henkiolennoiksi, ja että, jos meillä on jokin kipu, ymmärrämme, ettei se ole meissä itsessämme, vaan meidän ruumiissamme.

VIII

PARANTUMISEN EDELLYTYK- SISTÄ

Kun nyt aiomme kääntää huomion hermo- ja mielisairauteen, en ajattele niin paljon erilaisia hermosairauksia ja mielisairauden eri muotoja, kuin yleensä sitä seikkaa, että me ihmiset voimme sairastaa hermo- ja mielitauteja, ja myöskin sitä seikkaa, että me ihmiset nykyaikana olemme suuremmassa määrin kuin ennen hermoheikkoja, niinkuin sanotaan. — Jo aikaisemmin viittasimme siihen, että tämä ilmiö, joka on joukkoilmiö, on myöskin saanut alkunsa joukkoilmiöstä. Meidän hermoheikkoutemme ja hermostuneisuutemme on seurausta siitä materialismin hyökyaallosta, joka syntyi valistusajalla ja oli sen varsinainen ilmaus, ja joka on sitten levinnyt yli koko kristikunnan. Ja kun menimme vielä kauemmaksi ajassa taaksepäin, huomasimme, että edellisinä

vuosisatoina täällä kristikunnassa oli tuon materialistisen hyökyaallon edellä kulkenut sängen suuri alkoholin käyttö. Se oli niin yleistä, että tuskin kukaan jäi sen käytöstä osattomaksi. Ja alkoholin liian runsas käyttö tylsistyttää. Se oli joukkoilmiönä aivan kuin materialisoinut ihmisten ymmärryksen; ja sitten tulikin tuo materialismin hyökyaalto. Toiselta puolen tuo materialismi syntyi siitä, että inhimillinen sielu kapinoi sitä älyllistä orjuutusta vastaan, johon kirkko dogmeineen oli sen tuominut. Ihminen oli pakotettu uskomaan tietyllä tavalla tullakseen autuaaksi, ja kun aina selitettiin, että kirkon ulkopuolella ei ole mitään pelastusta, jokainen yritti uskoa. Mutta heidän uskonsa tuli yhä pintapuolisemmaksi, ja lopulta muutamat ajattelevat ihmiset nousivat hengessään kapinaan tätä vastaan ja alkoivat itse ajatella. Tämä luonnollinen ihmisjärjen kapina sokeata dogmuskkoa vastaan alkoholin runsaan käytön kanssa vei materialismiin, joka syöpyi varsinkin tähän Euroopan sieluun niin, että ihmiset ovat pitkin viime vuosisataa saaneet taistella sitä vastaan. Ja olemme nähneet, kuinka elämän kehittyneet voimat viime vuosisadalla koettivat auttaa ihmiskuntaa synnyttämällä sellaisia liikkeitä kuin esimerkiksi spiritistisen liikkeen, joka koetti todistaa, että materialismi oli väärässä, että ihminen oli olemassa kuoleman

jälkeen. Näimme kuitenkin, ettei se voinut pelastaa ihmisiä materialismista. Materialismi oli niin veressä asuva elämäkäsitys, että koko tuo spiritistinen liike ja sen esittämä kuolemanjälkeinen elämä muuttuvat ihmisten mielissä materialistisiksi. Kuoleman jälkeinen elämä oli vain kuin tämän maanpäällisen elämän jatkoa. Ihminen elää vain vähän hienommassa ruumiissa kuin tämän näkyvän elämän aikana, mutta kuolemanjälkeisessä elämässä olivat olosuhteet samanlaiset. Oikeastaan kuoleman jälkeinen elämä jäi vain tämän elämän jatkoksi. — Se on kyllä totta eräältä muodolliselta kannalta katsoen, mutta se on erinomaisen väärä käsitys, jos luullaan, että se tyhjentää kuolemanjälkeisen elämän koko arvoituksen. Sillä se näkyy aivan toisessa valossa, kun sitä katselee korkeammalta kannalta. Sen muodollisuus tulee vähemmän merkitykselliseksi, ja sen sisältö saa oikean valaistuksensa sen johdosta, että meidän huomiomme kiintyy toisenlaisiin seikkoihin kuolemanjälkeisessä elämässä kuin niiden ihmisten, jotka omien silmälasiansa kautta katselevat sitä. Ja sentähdenhän teosofinen liike syntyi, voimme sanoa. Spiritistinen liike syntyi viime vuosisadan keskivaiheilla, teosofinen liike vuosisadan viimeisellä neljänneksellä. Teosofinen liike koetti saada ihmiset käsittämään asioita korkeammalta kannalta, sisällön eikä vain muodollisten

seikkojen kannalta. — Näin ollen ihmiskuntaa on siis kyllä koetettu auttaa pois materialismista, mutta kuitenkin materialismin aikaan saama vaikutus oli ehtinyt tarttua ja syöpyä ihmisiin niin, että meidän kristikunnassamme hermostuneisuus ja kaikenlaiset hermotaudit ovat olleet ja ovat sangen yleisiä, liiankin yleisiä. Onhan huomattava, että näiden hermotautien syntymiseen, — varsinkin kun ne muutamissa yksilöissä kehittyvät varsinaiseksi hermotautien muodoiksi, neurasteniaksi, hysteriaksi jne. sekä erinäisiksi patologisiksi ilmiöiksi, on ollut vaikuttamassa toinenkin tekijä kuin alkoholi yksinään alkuperäisenä tekijänä. Hyvin tavallisesti liittyy nimittäin alkoholin käyttöön, varsinkin alkuaikoina sukupuolielämän kiihoittuneisuus. Jokainen tietää, että alkoholi, vähin erin nautittuna voi kiihoittaa ihmisen mielikuvitusta ja rohkeutta. Lievä alkoholipäihtymys voi viedä seksuaaliin syrjähyppäyksiin. Ja sentähden myös se on ollut tämän hermostuneisuuden ja hermoheikkouden toisena tekijänä. Toiselta puolen myös tiedämme, että kun alkoholi tulee liian suureksi tekijäksi ihmisen elämässä, — jos hän nauttii alkoholia niin paljon, että hän ei enää tule toimeen ilman sitä ja mielellään aina tahtoo olla päihtymyksen tilassa —, hänen sukupuolielämänsä hiljenee kokonaan, hän tulee aivan kuin vapaaksi kaikesta sukupuolisuudesta, siitä yksinkertaisesta

syystä, että koko hänen huomionsa on kääntynyt alkoholinautintoon ja siihen unohdukseen, joka siitä seuraa. Hän tahtoo päästä vapaaksi joistakin ikävistä ajatuksista ja tunteista sielussaan, ja hän pakenee alkoholin turviin. Siitä hän saa unohdusta ja hetkellistä tyydytystä. Hän viihtyy alkoholihöyryssä ja sen houreissa. — Nykyään on olemassa eräs lääketieteellinen koulu, joka on päässyt hyviin tuloksiin sekä hermotautien diagnnoosin asettamisessa että parantamisessa. Koulu on wieniläisen professori Freudin perustama psykoanalyttinen koulu. Psykoanalyysi ei liene meillä paljon käytännössä, mutta ulkomailla on useita lääkäreitä, jotka käyttävät tätä psykoanalyttistä metodologia, joka on sängen kiintoisa meille totuudenetsijöillekin siitä syystä, että se ottaa lukuun erään meidän elämämme puolen, jota ennen pidettiin kovin mitättömänä ja jota lääkärit suorastaan halveksivat, nimittäin meidän unielemämme. „Me vietämme kolmannen osan elämästämme nukkuen, ja silloin hourailemme kaikenlaisissa turhanpäiväisissä mielikuvissa.” Niin sanottiin ennen. Ja ei ollut mitään niin hirveätä, kuin että jotkut tädit olivat koolla ja kertoilivat uniaan. Heille naurettiin. Ja jos sitten nähtiin joskus unia, jotka eivät olleetkaan niin turhanpäiväisiä, vaan suorastaan profetallisia, niin nekin luettiin samaan luokkaan. Lääkärit sanoivat,

että se oli vain sattumaa. Unet jätettiin egyptiläis-persialais-kaldealaisten unikirjain hoidettaviksi. Kun tämä psykoanalyttinen koulu syntyi, oppineiden lääkärien ja sielutieteilijäin huomio kiintyi unielämään, ja huomattiin, kuinka tärkeä puoli se olikin elämässämme. Päivällä elämme päivätajunnassa, mutta on olemassa toinenkin tajunta, josta emme ole silloin tietoisia. Se on alitajunta. Ja se on erittäin tärkeä, sillä siitä nousevat ylös ne todelliset elämänarvot ja virikkeet, jotka panevat meidät toimimaan. Harva ihminen ymmärtää päivätajuisella järjellään omaa toimintaansa. Useimmat ihmiset ehkä tuntevat salaperäisen vaikutuksen omassa sisässään, mutta eivät osaa sitä lähemmin määritellä. He luulevat toimivansa järkevästi ja itsetietoisesti, ja kuitenkin koko heidän päivätajuinen elämänsä on rakentunut sisäisen salatun elämän pohjalle, joka nousee heidän alitajunnastaan ja saa heidät ajattelemaan, tuntemaan ja toimimaan määrättyllä tavalla. Tämä tulee ilmi ihmisen unielämässä. Ihminen ei osaa hallita unielämäänsä, niinkuin hän osaa hallita päivätajuista elämäänsä. Hänellä voi päivätajunnassaan saada impulsseja, joita hän ei noudata, vaan painaa takaisin. Voihan rehellisen ja hyvänkin ihmisen mieleen nousta halu valehdella, varastaa, tai lyödä toista poskelle, tai pistää toista puukolla j.n.e. Mutta päivätajunnas-

saan hän tukahduttaa tuollaisen päähänpiston ja ihmettelee sitä. Tämä johtuu siitä, mikä on huomattu psykoanalyttisissä kouluissa meidän aikamme ja mikä on ollut tunnettu asia viisaille, että jokaisen ihmisen alitajunnassa on vielä paljon sellaista, mitä hän ei ole ehtinyt elämän vieressä puhdistaa, mutta päivätajunnassaan, saamansa kasvatuksen vuoksi hän ei ole altis kääntämään huomiotaan noihin alitajuisiin asioihin, vaan ne jäävät sinne. Jotkut asiat voivat olla niin vaikeita, että koettaessaan niistä vapautua, hän voi lopulta jopa sairastua hysteriaan tai neurasteniaan. Eräs verraten lievä muoto tätä hysteriaa on sellainen, että ihminen kaipaa toisten sympatiaa, ymmärtämystä, toisten hyvänä pitämistä, taikka toisten hellyyttä, lempeyttä ja suosiota. Se voi olla todellista hermosairautta. Hän on ehkä henkilö, joka ei herätä toisissa myötätuntoa, mutta kun hän tulee sairaaksi ja saa kaikenlaisia kohtauksia, silloin hänen täytyy saada hellyyttä osakseen, joka tekee hänelle hyvää, ja hän pääsee entiselleen. Monet ihmiset voivat ajatella, että se on pelkkää teeskentelyä, ja siitä hänen sairautensa tulee vain pahemmaksi. Mutta se ei ole teeskentelyä, vaan niiden voimien pinnalle nousemista, jotka hän on aina tukahduttanut. Kun tämä psykoanalyttinen koulu tahtoo tutkia ja auttaa sairasta, se tutkii hänen unieliä-

määnsä, kehottaa häntä kertomaan unistaan. Lääkäri tekee kysymyksiä ja sanoo esimerkiksi potilaalle: mitä tulee teidän mieleenne, kun lausun nämä sanat?” — Ja hän luettelee sellaisia sanoja kuin esimerkiksi: pöytä, niitty, talo j.n.e. Ja potilas kertoo, mitä mielikuvia nuo sanat hänessä synnyttävät. Sitten lääkäri kysyy hänen uniaan. Lääkäri voi vaivuttaa hänet hypnoottiseen uneenkin ja panna hänet siinä unitilassa muistelemaan uniaan ja elämäänsä. Ja kun nämä psykoanalyttikot ovat saaneet potilaan muistin toimimaan ja menemään kauas taaksepäin tämän elämän aikana, niin tavallisesti on tultu johonkin merkilliseen kohtaan, varhaisessa lapsuudessa tavallisesti, jolloin sielu on ensimmäistä kertaa järkyttynyt. Professori Freud tuli tutkimuksissaan siihen lopputulokseen, että ensimmäisenä sellaisena järkytyksenä oli tavallisesti jokin varhaisessa lapsuudessa saatu ikävä sukupuolinen kokemus. Se on hyvin harvoin voinut sattua ihmiselle hänen yksin ollessaan. Tavallisimmin tuollainen kokemus on tullut jonkun toisen henkilön yhteydessä. Hän on noussut hänen muistiinsa. Tutkittaessakin hän tavallisesti epäröi eikä tahtoisi kertoa, mikä se tavallisesti epäröi eikä tahtoisi kertoa, mikä se tapaus on, joka on tullut hänen mieleensä. Lääkäri käskää hänen rauhallisesti vain kertomaan. Ja hän kertoo esimerkiksi hypnoottisessa tilassa ko-

kemuksensa. Sitten lääkäri sanoo: „Tämä teidän hermosairautenne on johtunut siitä tapauksesta, joka sattui silloin ja silloin..., olette itse kertunut. Vapautukaa nyt siitä sairaudesta, kun tiedätte syyn.” — Ja potilas rauhoittuu ja paranee. — On merkillistä, että lääkärit tässä psykoanalyttisessä parantamisessa ovat päätyneet siihen kuin meidän vanhat tietäjämmeekin — syntysanojen tietämiseen. Sillä kun ihminen on löytänyt sielullisten sairauksien syntysanat, hän vapautuu niistä. — Sama on kaikkien sairauksien laita. Meidän täytyy tietää syy, ja kun se tiedetään, voidaan siitä parantua. — Tämä psykoanalyttinen parannustapa on hyvin huomattava, sillä voimme sanoa, että se on muodostunut kuin sil-laksi materialistisesta elämänymmärryksestä meidän elämänymmärrykseemme.

Kun sitten kysymme, millä hermosairaiden ihmisten tulee parantaa itseään, tekisi mieleni vastata: Jos heidän hermoheikkoutensa ilmenee siten, että heidän hermonsansa ovat lamassa ja he eivät pysty mihinkään, ovat ilman elämän halua, niin silloin heidän pitäisi saada jotakin, joka herättää heidän älyään. Ja mikä on parasta siihen? Se on tietenkin maailmankatsomus. He tarvitsevat uutta elämänymmärrystä ja maailmankatso-musta. Ja turha on hakea sitä sieltä ja täältä. He tarvitsevat teosofista maailmankatsomusta ja sen

oppeja; niihin heidän täytyy syventyä, sitten herää elämänhalu. — Jos sen sijaan heidän hermostuneisuutensa, hysteriansa, on sellaista, että he yhtäkkiä tulevat hyvin hermostuneiksi ajatuksiinsa ja ruumiissaan, silloin sanoisin, että he tarvitsevat, paitsi tietenkin teosofista elämänymmärrystä, ennen kaikkea elämän oikeata käytäntöä. Ja mikä se on? Se on lyhyesti sanoen Jeesuksen käskyjen noudattaminen. Heidän täytyy saada ne selville ja niitä ruveta noudattamaan jokapäiväisessä elämässään. Sillä se mikä on tavallisesti tunnusmerkistä tällaisille ihmisille on, että he vähemmästäkin syystä suuttuvat ja loukkaantuvat, joutuvat raivoihinsa. Ensimmäinen Jeesuksen käskyistä on: „Älä suutu.” Heidän täytyy saada selväksi itselleen, että ihmisellä ei ole ihmisenä mitään oikeutta suuttua ja loukkaantua, huutaa ja raivota, sillä me olemme kaikki veljiä. Emme saa suuttua ja vaatia kaikkea toisilta, meidän täytyy vaatia vain itseltämme. Jos tahdomme, että rauhan täytyy vallita ympärillämme, kodissamme, ettei saa meluta jne., sen täytyy kohdistua meihin itseemme ennen kaikkea. Emme saa huutaa, heittää vaatteitamme ja tavaroitamme sinne tänne, aivan kuin olisimme ainoat olennot tällä planeetalla, kuin jumalat. Meidän täytyy vaatia ensin itseltämme, että säilytämme rauhan ulkonaisessakin maailmassa. Jos huomaam-

me, että toinen valehtelee, tekee vääryyttä, suuttuu ja on ilkeä, eivät asiat siitä parane, että vielä lisäämme suuttumusta, olemme vastaan, alamme torua, huutaa.. . Mutta asiat paranevat heti, jos olemme rauhallisia ja annamme toisen raivota, ja siten rauhoitamme. Kun me pidämme rauhan yllä maailmassa, niin se pysyy. Rauhattomuus vain lisääntyy, jos mekin suutumme. Vanhat viisaat sanovat: „Ei riitä lopu koskaan maailmasta, jos minäkin teen pahaa niinkuin toinen, vaan sillä tavalla, että minä lakkaan tekemästä pahaa. Silloin paha lakkaa vähitellen maailmasta, sillä silloin on jo yksi lakannut tekemästä pahaa. Ja niitä yksilöitä voi olla tuhansia. Heidän esimerkkinsä vaikuttaa toisiin, ja hekin lakkaavat tekemästä pahaa. Se on ainoa keino. Mutta jos me teemme pahaa opettaaksemme, niinkuin sanomme, huomaamme, että viha ei lopu vihalla, vaan ainoastaan rakastamalla.” — Ja sentähden on kaikessa hermosairaudessa, hermoheikkoudessa, erinomaisen tärkeä seikka se, että sairaat itse ottavat itsensä omaan hallintaansa. Heidän pitää ymmärtää, että toinen ihminen ei voi koskaan toista parantaa millään luonnottomalla tavalla, vaan ainoastaan herättämällä hänen oman parantumisen tahtonsa. Luonto sitten itse parantaa. — Tämä parantuminen voi kyllä tapahtua silmänräpäyksessä, jos on kyllin voimakas toinen olento, joka sanoo: „Ole

terve!” Potilas on siinä silmänräpäyksessä terve. Jeesus Kristus saattoi tehdä tämän joillekin sentähden, että hän antoi sairaalle sellaista ääretöntä voimaa, joka pani tämän omat voimat liikkeelle, ja ne paransivat hänet; hänen oma luontonsa paransi itsensä. Vain apu tuli ulkoa päin. Ja niin se on kaikessa. — Vaikka Jeesus Kristus ei nyt vaellakaan maan päällä näkyvässä muodossa ja emme voi odottaa, että sellaisia parantumisia yhtä mittaa tapahtuisi — vaikka maan päällä vaeltaakin Kristuksen palvelijoita, jotka saavat aikaan paljon —, voimme kuitenkin ymmärtää sen, että kun autamme vähän toista ihmistä siten, että hänessä herää parantumisen halu, silloin hän parantuu. Ja mikä onkaan tärkeämpää hermostuneisuutta ajatellen kuin se, että sairas itse ymmärtää, että hänen on hyvin helppo päästä sairaudestaan. Hänen ei tarvitse muuta, kuin alkaa noudattaa Jeesuksen käskyjä, ensiksi vaikka käskyä: „Älä vihastu, älä suutu.” Silloin — voin vakuuttaa — hänen hermostuneisuutensa ja kaikki sen tapaiset taudit pötkivät pakoon ja häpeävät. On kuin jokainen tauti olisi elävä olento, hermotautikin, ja kun asettaa vastapainoksi oikean myrkyä, se luikkii tiehensä. Siinä on mielestäni paras keino parantaa itseään ja toisia hermosairauksista. Taudit ovat tietenkin eri asteisia; toisessa ne ovat syvemmillä kuin toi-

nessa. Jossa se on hyvin syvällä, tarvitsee ehkä hieman hellempää kättä, taikka suurempaa pistosta, joka saa hänet kuin hyppäämään pystyyn ja kuin suuttumaan itseensä.

Hermotaudit eivät ole suorastaan tekemisissä mielisairauksien kanssa. Useasti luullaan, että ne ovat niin lähellä toisiaan, että kun ihminen hermostuu, hän tulee pian vaikka hulluksikin. Niin ei ole asian laita, sillä todellinen mielisairaus on veressä, vanhaa karmallista perintöä. Se puhkeaa sitten, kun se puhkeaa —, jos se puhkeaa. Senkin jotkut lajit ovat parannettavissa. Mestariolento tai tietäjä voi parantaa pahatkin mielisairaudet. Mutta tavallisissa oloissa tavallisilla tiedoillamme parantaminen ei käy laatuun, vaan vaikeimmat mielisairaudet jäävät parantumattomiksi. Tällaiset saavat raivokohtauksia ja lopulta tylsistyvät, jolloin he eivät enää parane. He ovat enimmäkseen kuin eläimiä vain. Mikä onkaan sen surkeampaa, kuin kävellä jossakin mielisairaalassa ja katsella erilaisia potilaita. Siellä on todella toivotonta. On kuin ihminen saisi kylmää vettä niskaansa, kun hän katselee mielisairaita. Hän ymmärtää, että he saavat hyvää hoitoa, mutta kun he ovat joutuneet parantumattomien tilaan, on luonnollista, että he ovat tuolla tavalla sairaalassa eristäytyneinä muusta ihmiskunnasta ja saavat kätkeä oman inhimillisyytensä puutteet.

Se näky on todella niin toivoton, etten mitenkään tahdo ruveta lähemmin sitä kuvaamaan. Jokaisen, joka tuntee siihen jotakin kiinnostusta, on käytävä mielisairaalassa katsomassa noita onnettomia ihmisiä. Mutta siihen en tahdo kuitenkaan ketään kehoittaa. Vaikka tuollainen mielisairaala on itse asiassa suuri surunäytelmä, siinä on aivan tavattoman koomillisia seikkoja. Siinä toteutuu tuo vanha lauseparsi, että äärimmäisyydet kohtaavat toisensa. Siinä, syvimässä toivottomuuden helvetissä on niin ääretöntä koomillisuutta, että ihminen ei kestä. Hän jää ihmettelemään ja toiselta puolen säälimään. Useimissa tapauksissa nuo onnettomat eivät päivätajunnassaan tiedä mitään, eivät kärsi, mutta traagillinen kohta on siinä, että heidän sisäinen minuutensa kyllä kärsii astraalis-mentaalisisessä ruumiissa. Sillä mielisairaus on — niinkuin tiedätte — okkultisesti katsoen sitä, että ihminen ei ole aivoissaan sisällä sillä tavalla kuin tavallinen terve ihminen, vaan on vähän ulkopuolella. Hänen eetteriruumiinsa, eetteriaivonsa, voisi sanoa, on kuin nyrjähtänyt jommallekummalle puolelle, niin että hän elää eetteriaivoissa, ja vain osaksi näissä fyysillisissä. Ja alussa ovat hänen ponnistuksensa suuret, kun hän koettaa tulla takaisin aivoihinsa, mutta ei pääse. Tietenkin silloin, kun parantuminen tapahtuu, hän pääsee, eetteri- ja fyysillinen ruumis

pääsevät yhteen. Eetteriaivot asettuvat vanhoille sijoilleen fyysillisten aivojen yhteyteen, ja kun kulkuväylät ovat kunnossa, ihminen on järjissään. Mutta kun ihminen on parantumattomasti sairas, eetteriaivot ovat ulkopuolella, ja lopulta hänellä on tuskin mitään yhteyttä fyysillisen päänsä kanssa. Ne linjat joita pitkin tajunta kulkee, ovat melkein vaistomaisia. Mitään päivätajuntaa ei ole tällaisella mielisairaalla. Ja sentähden mielisairaudesta parantuminen perustuu siihen ,että nämä kahdet aivot, jotka ihmisellä ovat tässä fyysillisessä maailmassa, asetetaan oikeaan suhteeseen toisiinsa. — Meidän aikanamme mielisairaus on verraten tavallista. Yhä uusia mielisairaaloita rakennetaan.

Mitkä syyt ovat takana kaukaisessa menneisyydessä, että ihminen jossakin ruumistumassa tulee mielisairaaksi? — En tahdo nyt syventyä tutkimaan tämän kysymyksen kaikkia puolia — sillä meillä ei olisi siihen aikaa —, mutta tahdon kääntää huomionne erääseen sellaiseen asiaan menneisyydessämme, joka aiheuttaa myöskin mielisairautta. Se sama asia aiheuttaa erästä toistakin tautia, joka on verraten tavallinen meidän aikanamme, ja joka ei ole suorastaan tekemisissä mielisairauden kanssa, vaikka se voi joskus siihen viedä, nimittäin mediumismia. Sehän perustuu siihen, että eetteriruumiin ja fyysillisen ruu-

miin yhteys on höllä. Mutta koska mediumissa tämä erikoislaatuinen yhteys ei koske ainoastaan päätä, vaan koko ruumista, niin se ei ole samaa kuin mielisairaus. Mediumismi on omalaatuinen tauti, joka asettaa ihmisen yhteyteen näkymättömän maailman kanssa, ja hän voi tällä palvella ihmiskuntaa. Mielisairaus sen sijaan, joka perustuu siihen, että eetteriruumiin pää on poissa sijoiltaan, ei voi välittömästi palvella ihmiskuntaa, vaikka joskus kyllä sillä tavalla, että se auttaa meitä ymmärtämään ihmisen sielua ja on joskus todisteena siitä, että täytyy olla olemassa näkymättömän maailma. Mediumismi ja mielisairaus kuitenkin johtuvat eräissä tapauksissa samanlaisesta syystä, nimittäin siitä, että ihminen menneisyydessä on tahtonut kehittää itsessään joitakin ylikuonnollisia voimia. Hän on tahtonut tulla sano-kaamme selvänäköiseksi, tietäjäksi, noidaksi, joka saa aikaan ylikuonnollisia ilmiöitä ihmisten edessä. Hän ei ole tyytynyt vain salonkimagiaan, silmäkääntötemppeihin. Hän on tahtonut kehittää yliaistillisia kykyjä, ja tämän pyrkimyksen motiivina on ollut se salainen ylpeys, että hän olisi etevämpi toisia. Ei hänen ole tarvinnut sitä itse-tietoisesti ajatella, mutta kuitenkin se on ollut hänen elämänsä kiihoittajana. Ja hän ei ole tahtonut olla eetillisesti toisia parempi, enemmän rakastaa kuin toiset, lempeämpi, puhtaampi j.n.e.,

vaan se on ollut alemman älyn paremmuuden halua. Hän on tahtonut loistaa ja olla parempi toisia silmiinnähtävällä, kunnianhimoisella tavalla. Saahan ihminen ajatella, että hän tahtoisi olla taitava jollakin alalla, taitava puuseppä, ensimmäinen laatuaan maailmassa, maalari, kirjailija, säveltäjä, mitä tahansa, jossakin käytännöllisessä, ulkonaisessa taidossa. Sellainen kunnianhimo on eteenpäin vievää. Se on ihmisellä luonnollinen, ennenkuin hän on tullut henkiseen elämään. Se ei vie hulluuteen, vaikka kyllä kärsimyksiin. Sitä vastoin tuollaisen psyykkilisen, yliluonnollisen paremmuuden takana piilee tavallaan ennen aikainen, luonnoton kunnianhimo. Hän tahtoisi olla yliluonnollinen olento, tehdä noitatemppuja. Kun ihmisessä on herännyt sellainen halu — ja monessa ihmisessä ennen Kristusta se halu heräsi —, silloin hän ei ole ymmärtänyt, että kaikki tuollainen yliluonnollisuus tulee hyvälle ja viisaalle ihmiselle aikanaan, mutta että ennen aikaisesti herätettyinä se on kuin helvetti. Ihminen ei aina sitä ymmärtänyt, vaan me saatoimme, sanokaamme satoja, tuhansia vuosia sitten saavuttaa tuollaisia maagillisia kykyjä. Silloin laskimme siemen sellaiseen vaikeaan tautiin, kuin mielisairauteen ja myöskin mediumistisuuteen. Kun se puhkeaa mediumismina, alkusyynä ei ole ollut niinkään suuri ylpeys, kuin mielihalu näyttää tyh-

mille ihmisille, että on olemassa muutakin kuin tämä näkyvä maailma. Tarkoitus on ollut jalompi. Kun sitä vastoin mielisairauden siemen on laskettu, siinä on ollut liian suuri annos inhimillistä ylpeyttä. Kun katselemme mielisairaita, näemme, että he ovat ylpeitä tai itsepäisiä. Kun he tylsistyvät, heidän ylpeytensä häviää, ja he voivat olla korkeintaan itsepäisiä. Usein sellaiset ihmiset, jotka tulevat mielisairaiksi, ovat jossakin suhteessa ylpeitä. Meidän ihmisten ei siis myöskään tule olla ylpeitä, ei edes siitä, mitä itse olemme saavuttaneet, sillä jos olemme saavuttaneetkin jotakin, olemme sen saavuttaneet niin suurella tuskalla ja kärsimyksellä, että emme enää jaksaa olla ylpeitä. Jos jostakin asiasta olemme ylpeitä, se osoittaa vain, että emme ole vielä sitä saavuttaneet, — Kun siis vielä lopuksi esitämme kysymyksen: miten ihminen voi varjella itseään, mitä keinoja käyttää, ettei mielisairauden siemen hänessä puhkeaisi? — silloin vastaamme: oppikoon hän nöyryyttä, tutkikoon teosofista maailmankatsomusta — tai ehkei välttämättä juuri sitä —, syventyköön sellaiseen elämänymmärrykseen tai uskontoon, joka poistaa hänestä ylpeyden, tekee hänet nöyräksi. Ja tärkein seikka kaikista on se, ettei hän tässäkään elämässä yrittäisi saavuttaa itselleen mitään yliaistillisia kykyjä. Ja harjoitakoon hän kaikkia Jeesuksen käskyjä.

Karma ja karmalliset sairaudet on selventävä esitys karman lain syvällisestä luonteesta inhimillisen kehityksen säätäjänä. Pekka Ervast viittaa myös okkultisiin näkemyksiin, joiden mukaan eräät luonteenpiirteet saattavat seuraavissa inkarnaatioissa aiheuttaa tiettyjä sairauksia.